

SPRÁVA KRNAP

SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU
DYREKCJA KARKONOSKIEGO PARKU NARODOWEGO
THE KRKONOŠE MOUNTAINS NATIONAL PARK ADMINISTRATION
VERWALTUNG DES RIESENGBIRGSNATIONALPARKS

ROČENKA
ALMANACH
YEARBOOK
JAHRBUCH
2008

SLOVO NA ÚVOD.....	5
1. KRKONOŠSKÝ NÁRODNÍ PARK ENCYKLOPEDICKY	6
2. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPRÁVY KRNPAP	8
CHARAKTERISTIKA SPRÁVY KRNPAP A JEJÍ HLAVNÍ ČINNOSTI	8
Z HLAVNÍCH ČINNOSTÍ JEDNOTLIVÝCH ODBORŮ	10
PORADNÍ ORGÁNY SPRÁVY KRNPAP – RADA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU – VĚDECKÁ SEKCE	12
PORADNÍ ORGÁNY SPRÁVY KRNPAP – RADA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU – REGIONÁLNÍ SEKCE.....	15
3. OCHRANA PŘÍRODY	16
PLÁN PÉČE O KRKONOŠSKÝ NÁRODNÍ PARK A JEHO OCHRANNÉ PÁSMO.....	16
GLORIA (THE GLOBAL OBSERVATION RESEARCH INITIATIVE IN ALPINE ENVIRONMENTS).....	18
ICHTYOLOGICKÝ PRŮZKUM.....	19
BOTANICKÝ INVENTARIZAČNÍ PRŮZKUM	20
PROGRAM PÉČE O KRAJINU	23
PÉČE O TRAVNÍ POROSTY NA ÚZEMÍ KRNPAP	24
PÉČE O KVĚTNATÉ HORSKÉ LOUKY KRKONOŠ.....	24
SPECIÁLNÍ MANAGEMENT	28
4. PÉČE O LES	32
NÁSLEDKY VICHŘICE EMMA V KRKONOŠÍCH.....	34
PROJEKT CZ 0121	35
PRACOVNÍ SEMINÁŘ MANAGEMENT LESŮ V NÁRODNÍCH PARCÍCH	36
5. VÝZKUM	39
VÝZKUM V KRNPAP 2008	39
STUDENTSKÁ KONFERENCE MORUŠKY 2008	39
GRANT GA ČR Č. 310/06/1546 – EXPERIMENTÁLNÍ OVĚŘENÍ ZMĚN VE VÝŠKOVÉM ROZŠÍŘENÍ KLÍŠTĚTE OBECNÉHO (IXODES RICINUS) A RIZIKA ZAČLEŇOVÁNÍ JÍM PŘENÁŠENÝCH NÁKAZ DO HORSKÝCH EKOSYSTÉMŮ	40
6. INFORMATIKA A GIS	43
MAPOVÉ SLUŽBY OBCÍM	43
7. STÁTNI SPRÁVA.....	44
AGENDA VYŘIZOVANÁ ODBOREM STÁTNI SPRÁVY	44
VÝVOJ V LEGISLATIVĚ	44
ÚZEMÍ SE SNÍŽENÝM PŘÍRODNÍM A KRAJINÁŘSKÝM POTENCIÁLEM.....	45
CYKLOTRASY K LUČNÍ A LABSKÉ BOUDĚ	46
SBĚR BORŮVEK	48
8. TERÉNNÍ A STRÁŽNÍ SLUŽBA	49
ÚVOD	49
SBOR DOBROVOLNÉ STRÁŽE	53
TERÉNNÍ INFORMAČNÍ STŘEDISKA (TIS)	53
VYBAVENÍ TERÉNU	56
ZIMNÍ ÚDRŽBA CEST.....	58
LETNÍ ÚDRŽBA A OPRAVY CEST.....	58
MANAGEMENT A MONITORING PŘÍRODY	59
REGULACE PROVOZU VOZIDEL V OBLASTI KRNPAP	59
PŘEDNÁŠKY A VEDENÉ EXKURZE	61
DŘEVOVÝROBA SVOBODA NAD ÚPOU	62
AUTOKEMP VE ŠPINDLEROVĚ MLÝNĚ.....	63
9. EKOLOGICKÁ VÝCHOVA A PRÁCE S VEŘEJNOSTÍ.....	65
Z ČINNOSTI ODDĚLENÍ EKOLOGICKÉ VÝCHOVY	65
KRKONOŠSKÉ STŘEDISKO EKOLOGICKÉ VÝCHOVY RÝCHORSKÁ BOUDA.....	66
10. KRKONOŠSKÉ MUZEUM.....	70

VÝSTAVY	70
PROJEKTY	72
PRÁCE SE SBÍRKAMI	73
KULTURNĚ-VÝCHOVNÁ, PUBLIKAČNÍ A BADATELSKÁ ČINNOST	74
KNIHOVNA	75
PŘEHLED VÝSLEDKŮ V OBORU ARCHEOLOGIE	76
NÁVŠTĚVNOST MUZEÍ SPRÁVY KRNP V ROCE 2008	76
11. ZAHRANIČNÍ, NÁRODNÍ A REGIONÁLNÍ AKTIVITY SPRÁVY KRNP	78
PROJEKTY Z EVROPSKÝCH FONDŮ	78
DRUHÝ CYKLUS VĚDECKO-POPULÁRNÍCH PŘEDNÁŠEK	79
NOVÉ ZNAČENÍ STÁTNÍ HRANICE	80
NOVÉ CYKLISTICKÉ TRASY V KRKONOŠÍCH	81
NOVÉ LOGO SPRÁVY KRNP	82
SPRÁVA KRNP ZÍSKALA OD ŠKODA AUTO, A. S., 15 669 SAZENIC STROMKŮ	83
OD PROSINCE JEZDÍME EKOLOGICKY	84
12. FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ SPRÁVY KRNP	85
ÚVOD	85
FINANCOVÁNÍ ČINNOSTI ORGANIZACE	85
VÝNOSY	86
NÁKLADY	90
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	94
MZDY A PRACOVNÍCI	96
INVESTIČNÍ ČINNOST	96
OSTATNÍ	98
13. KRKONOŠE V PUBLIKACÍCH	104
MĚSÍČNÍK KRKONOŠE – JIZERSKÉ HORY	104
PRUNELLA 33/2008	105
14. KONTAKTY, ADRESY	106
15. KARKONOSKI PARK NARODOWY	108
SŁOWO WSTĚPNE	108
OCHRONA NIELEŚNYCH EKOSYSTEMÓW LĄDOWYCH – OCHRONA ROŚLIN	111
OCHRONA EKOSYSTEMÓW LEŚNYCH	113
OCHRONA ZWIERZĄT W KARKONOSKIM PARKU NARODOWYM 2008	115
BADANIA NAUKOWE I MONITORING W KARKONOSKIM PARKU NARODOWYM W 2008 ROKU	117
DZIAŁALNOŚĆ PRACOWNI GIS W 2008 R.	123
FUNKCJONOWANIE STRAŻY PARKU W ROKU 2008	125
UDOSTĘPNIANIE PARKU DLA TURYSTYKI	126
EDUKACJA EKOLOGICZNA	130
FINANSE	134

Slovo na úvod

Slovo na úvod

Introduction

Vorwort

Jan Hřebačka

Vážení čtenáři,

rok 2008 by se mohl zdát jako rok obyčejný. Pro Správu Krkonošského národního parku a pro Krkonoše to byl rok plný radikálních změn, zajímavých příležitostí a možností, které jsme nenechali stát za dveřmi. Proto v úvodu připomenu pár společných důležitých změn, které stojí za ohlédnutí.

Správa KRNAP byla od ledna 2008 na poměrně dlouhou dobu bez ředitele. Po odchodu Jiřího Nováka do státního podniku Lesy České republiky vypsalo Ministerstvo životního prostředí jako zřizovatel Správy KRNAP výběrové řízení na ředitele této organizace, kterého jsem se také zúčastnil. K tomuto kroku mne motivovalo jednak to, že jsem se v Krkonoších narodil a s rodinou zde žiji, ale i to že jsem na Správě KRNAP již 14 let pracoval. Výběrové řízení jsem vyhrál s koncepcí založené na snaze dokončit transformaci započatou v roce 1994 a propojit lesnické a ochranné aktivity Správy KRNAP. Hned na začátek jsem si předsevzal zlepšit komunikaci mezi obcemi a Správou KRNAP tak, abychom mohli společně pracovat na ochraně přírody. S týmem lidí, kteří na Správě KRNAP pracují, jsme se rozhodli v mezích možností, které nám naše zákony dávají, delegovat maximum rozhodovacích pravomocí na obce a města tak, aby ony samy začaly rozhodovat na území se sníženou přírodní a krajinářskou hodnotou v urbanizovaných částech obcí. Jasně jsme tím řekli, že nechceme být tím byrokratickým úřadem, do kterého nás mnozí pasovali, ale institucí, která má na starosti ochranu krkonošské přírody. Součástí této strategie byl i vznik expertní skupiny, která v průběhu roku posoudila existující záměry rozvoje lyžařských areálů a na podzim předložila své závěry, které říkají, jaké rozvojové projekty jsou z hlediska ochrany přírody možné a které by naopak přírodu národního parku ohrožovaly. V průběhu roku jsme dokončili práce na novém Plánu péče o Krkonošský národní park a s tím související změnou zonace. Následně začala složitá jednání s obcemi a městy na území KRNAP, s nimiž musíme uzavřít dohodu o plánu péče. V létě jsme povolili roční zkušební provoz cyklistů na trasách Výrovka – Luční bouda a Zlaté návrší – Labská bouda. Podařilo se nám uspět s připravenými projekty spolufinancovanými z fondů Evropské unie. Díky tomu jsme mohli zahájit projekt „Via Fabrilis – cesta řemeslných tradic“, jehož součástí je rekonstrukce tří domků na náměstí Míru ve Vrchlabí a zároveň i výstavba stylové repliky čtvrté tradiční krkonošské roubenky. Připravili jsme projekt „Stabilizace významných lesních ekosystémů“ za bezmála 120 milionů korun, díky kterému obnovíme druhovou pestrost lesních ekosystémů na území KRNAP.

Jak je tedy patrné, neseděli jsme celý rok s rukama složenýma v klíně, ale naopak. Snažili jsme se našimi aktivitami přispět jak ke zlepšení života místních obyvatel, tak i ke zlepšení podmínek pro návštěvníky hor. To vše však za dodržování přísných podmínek na ochranu přírody.

Na následujících stránkách této ročenky se dozvíte další informace o naší činnosti v roce 2008.

1. KRKONOŠSKÝ NÁRODNÍ PARK ENCYKLOPEDICKY

Karkonoski park narodowy – dane encyklopedyczne Encyclopedic Essentials Data of the Krkonoše National Park Der Riesengebirgsnationalpark – enzyklopädisch

Krkonoše

- krystalické pohoří prvohorního stáří o rozloze 721 km² (jižní česká část 454 km², severní polská část 177 km²)
- rozpětí nadmořských výšek od 400 po 1 602 m n. m. (vrchol Sněžky, nejvyšší česká hora)
- geologickou stavbu určují krystalické břidlice (svory, fylity, kvarcity) a krkonošská žula
- výrazné pozůstatky čtvrtohorního zalednění a působení periglaciálního klimatu – ledovcové kary a trogy, morény, ledovcová jezera, mrazem tříděné půdy, tory, periglaciální sutě, kryoplanační terasy
- pramenná oblast Labe, Úpy, Jizerky a Mumlavy, na polské straně Kamienna, Wrzosówka, Podgórna, Lomnica a Jedlica; výrazné vodopády, obří hrnce
- chladné a vlhké oceánické podnebí, převládající západní větry, teplota +6 °C až 0 °C, srážky od 800 mm na úpatí až po 1 600 mm na hřebenech; sněhová pokrývka 100 až 300 cm, na hřebenech zůstává ležet až 180 dní; 50 aktivních lavinových drah
- 4 vegetační výškové stupně (submontánní mezi 400 až 800 m n. m., montánní mezi 800 až 1 200 m n. m., subalpínský mezi 1 200 až 1 450 m n. m. a alpínský mezi 1 450 až 1 602 m n. m.)
- krkonošská arктоalpínská tundra v subalpínském a alpínském stupni je unikátním dokladem opakovaného propojení severské a alpské přírody na hřebenech Krkonoš v průběhu několika zalednění Evropy koncem třetihor a ve čtvrtohorách
- přes 1 300 druhů cévnatých rostlin a téměř 300 druhů obratlovců (převážně ptačích druhů); vysoký počet glaciálních reliktních a krkonošských endemitů
- k nejvýznamnějším ekosystémům patří: listnaté, smíšené a horské smrkové lesy, porosty kleče, květnaté horské louky, severské smilkové louky, alpínské vyfoukávané trávníky, krivoluky a alpínské nivy na lavinových drahách, hřebenová severská rašeliniště

Krkonošský národní park

- Krkonošský národní park (KRNAP), zřízen v roce 1963 na rozloze 550 km² vč. ochranného pásma, na polské straně hor zřízen Karkonoski Park Narodowy (KPN) již v roce 1959 na rozloze 56 km². Správa KRNAP sídlí ve Vrchlabí, Dyrekcja KPN v Jelení Hoře
- I. zóna KRNAP (přísná přírodní) – 4 503 ha, II. zóna (řízená přírodní) – 3 416 ha, III. zóna (okrajová) – 28 408 ha, ochranné pásmo – 18 642 ha
- od roku 1992 jsou Krkonoše zařazeny do mezinárodní sítě biosférických rezervací UNESCO, jako bilaterální biosférická rezervace Krkonoše/Karkonosze; severská rašeliniště na hřebenech jsou zařazena do seznamu mokřadů mezinárodního významu v rámci Ramsarské konvence; celé Krkonoše jsou uvedeny mezi významnými ornitologickými lokalitami v Evropě (IBA)

- na české straně Krkonoš se rozkládají katastry 29 obcí
- počet trvale bydlících obyvatel v obou parcích je přibližně 27 000, na území horské části Krkonoš se nachází přibližně 6 000 trvale obydlených nebo rekreačních objektů, z toho v národních parcích asi 1 500. Na území I. a II. zóny KRNAP je situováno 82 objektů
- celková roční návštěvnost se odhaduje na 5–6 milionů pobytových dnů na české straně Krkonoš, až 2 miliony na polské straně Krkonoš, z toho přes 60 % je v zimním období; oba národní parky tak patří mezi nejnavštěvovanější evropská chráněná území
- síť turistických cest na české straně Krkonoš má celkovou délku přibližně 800 km, v provozu je cca 400 lyžařských vleků a lanovek a přibližně stejný počet sjezdových tratí a lyžařských svahů
- podrobné informace o území KRNAP a všech aktuálních událostech lze získat v síti informačních středisek, která jsou v Peci pod Sněžkou, v Obřím dole, v Temném Dole, ve Vrchlabí, ve Špindlerově Mlýně, na Strážném, v Rokytnici nad Jizerou a v Harrachově.

Paleozoiczny krystaliczny łańcuch górski o powierzchni 721 km² – rozpiętość wysokości nad poziomem morza od 400 m po 1 602 m n. p. m. – geologiczną budowę masywu określają łupki krystaliczne i granit karkonoski – wyraźne ślady czwartorzędowego zlodowacenia i oddziaływania klimatu peryglacjalnego – źródła Łaby oraz innych rzek czeskich i polskich – chłodny i wilgotny klimat oceaniczny; pokrywa śniegowa od 100 do 300 cm – 50 aktywnych tras lawinowych – 4 strefy vegetacyjne uzależnione od wysokości – relikty glacialne i karkonoskie rośliny endemiczne – Karkonoski Park Narodowy (KRNAP) został założony w 1963 roku – obszar parku narodowego podzielony jest na trzy strefy o zróżnicowanym stopniu ochrony – od 1992 roku Karkonosze są rezerwatem biosferycznym UNESCO – na czeskiej stronie Karkonoszy leżą katastry 29 gmin – od 5 do 6 milionów gości rocznie – 800 km tras turystycznych – gęsta sieć punktów informacyjnych

A crystalline mountain range dating to the Paleozoic period and measuring 721 square kilometers – its altitude ranges from 400 meters above the sea level up to 1 602 meters above the sea level – schist and the Krkonoše Mountains granite – remains of glaciation from the Quaternary period and from the effect of periglacial climate – springs of Elbe and other Czech and Polish rivers – cold and damp Oceanian weather, snow layers measuring between 100 and 300 centimeters – 50 active avalanche areas – 4 vegetation altitude levels – glacial relics and the Krkonoše Mountains endemits – The Krkonoše Mountains National Park was founded in 1963 – the National Park's territory is divided into three zones with different levels of protection – as of 1992 The Krkonoše Mountains are a UNESCO's Biosphere Reserve – 29 municipal cadasters are located on the Czech side of the Krkonoše Mountains – 5–6 million visitors a year – 800 kilometers of tourist routes – a rich network of information centres.

Kristallines Gebirge aus dem Paläozoikum in einer Ausdehnung von 721 km² – mit Höhen von 400 bis 1 602 über dem Meeresspiegel. – kristalliner Schiefer und Riesengebirgsgranit – Überreste einer Quartärvereisung und des Einflusses periglazialen Klimas – Quellgebiet der Elbe und weiterer tschechischer und polnischer Flüsse – kühles und feuchtes ozeanisches Klima, Schneedecken von 100 bis 300 cm – 50 aktive Lawinenbahnen – 4 Höhenzonen der Vegetation – glaziale Relikte und Riesengebirgsendemiten – Riesengebirgsnationalpark – gegründet im Jahre 1963 – das Gebiet des Riesengebirgsnationalparks ist in 3 Zonen mit unterschiedlichem Schutzgrad eingeteilt – seit 1992 ist das Riesengebirge biosphärisches Schutzgebiet der UNESCO – auf tschechischer Seite befinden sich 29 Gemeinden – 5–6 Millionen Besucher jährlich – 800 km markierter Wanderwege – eng geknüpftes Netz von Informationszentren

2. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPRÁVY KRNAP

Struktura organizacyjna dyrekcji KRNAP

Organization of the KRNAP Administration

Organisationsstruktur der KRNAP-Verwaltung

Charakteristika Správy KRNAP a její hlavní činnosti

Charakterystyka Dyrekcji KRNAP i jego podstawowe funkcje

Characteristics of KRNAP Administration and its Main Activities

Charakteristik der KRNAP-Verwaltung und deren Haupttätigkeitsbereiche

- Správa KRNAP je příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem životního prostředí ČR. Sídlí ve Vrchlabí (Dobrovského čp. 3). V regionu Krkonoš má řadu detašovaných pracovišť. V čele Správy je ředitel, jmenovaný do funkce ministrem životního prostředí.
- Správa KRNAP je odbornou organizací pro ochranu přírody, zabezpečení strážní, kontrolní a informační služby, provádění sanačních a údržbářských prací a kulturně-výchovnou činnost pro území národního parku (NP) a jeho ochranného pásma (OP). Současně provádí hospodářskou činnost v lesích.
- Posláním Správy je zajistit uchování a zlepšení přírodního prostředí NP a jeho OP, zejména ochranu či obnovu samořídících funkcí přírodních systémů, přísnou ochranu krkonošské flóry a fauny, zachování typického vzhledu krajiny, naplňování vědeckých a výchovných cílů a využití území NP a OP k ekologicky únosné turistice a rekreaci nezhoršující životní prostředí.

Těmto činnostem odpovídá organizační struktura Správy KRNAP (viz schéma na str. 12), podle níž byla organizace v roce 2008 členěna na pět samostatných odborů:

Odbor ochrany přírody a informatiky

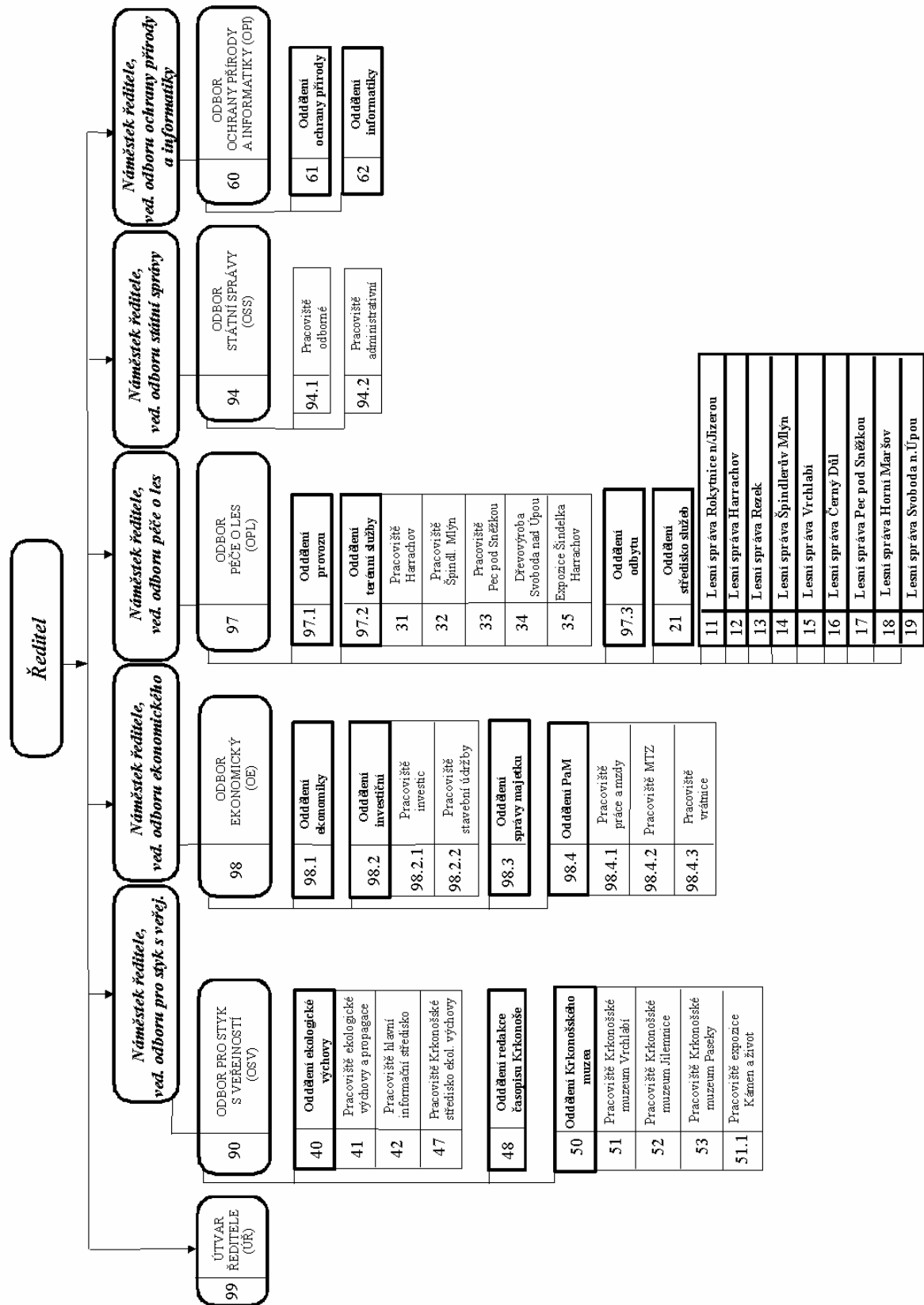
Odbor péče o les

Odbor státní správy

Odbor pro styk s veřejností

Odbor ekonomický

Z hlavních činností jednotlivých odborů

Podstawowe zadania poszczególnych wydziałów

Main Activities of Individual Departments

Haupttätigkeiten der einzelnen Bereiche

Odbor ochrany přírody a informatiky

oddělení ochrany přírody

- systematický průzkum, inventarizace a monitoring vývoje přírodního fondu
- koordinace výzkumu přírodního fondu a účast v národních a mezinárodních výzkumných projektech
- management významných přírodovědných lokalit
- záchrana genofondu in situ a ex situ, vč. provozu útulku pro hendikepované organismy
- vyhodnocování forem využívání území NP a jeho OP
- koncipování plánu péče o NP a jeho OP a koordinace jeho plnění
- odborné posudky a poradenská činnost
- povolování vstupu do I. a II. zóny NP a zvláště chráněných území
- vydávání sborníku vědeckých prací Opera Corcontica a Ročenky Správy KRNAP

oddělení informatiky

- tvorba informačních databází a jejich využívání pomocí GIS
- výměna informací a materiálů v rámci institucí v ČR a zahraničí
- odborný a technický servis počítačové sítě Správy KRNAP
- provozování vlastní domovské stránky Správy KRNAP (www.krnep.cz) a interní verze www pro vnitřní komunikaci v rámci Správy KRNAP

Odbor péče o les

lesní hospodářství

- správa, hospodaření a ochrana lesních pozemků a lesních porostů na nich rostoucích včetně lesních cest, provozních budov – staveb, sloužících k zajištění lesního hospodaření
- zajišťuje dodavatelsky nebo ve vlastní režii veškeré činnosti zabezpečující optimální plnění všech funkcí lesů na území NP a jeho OP
- péče o genofond lesních dřevin
- správa určených drobných vodních toků a vodohospodářských děl, zajišťování lesnicko-technických meliorací a hrazení bystřin
- plnění výkonu práva myslivosti a rybářství

oddělení terénní a strážní služby

- dohled a inspekční činnost v terénu
- údržba turistických horských cest
- vybavení terénu pro návštěvníky
- regulace provozu motorových vozidel
- práce s návštěvníky, exkurze, přednášky

Odbor státní správy

- činnosti vyplývající ze zákona č. 114/92 Sb. na úsecích:
  - státní správy v ochraně přírody a krajiny na území NP a jeho OP
  - státní správy rybářství na území NP

- státní správy v ochraně zemědělského půdního fondu na území NP
- činnosti vyplývající ze zákona č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES)
- funkce dotčeného orgánu státní správy pro úseky, kde jsou výkonem státní správy pověřeny stavební úřady, okresní úřady apod. (např. stavební činnost, vodní hospodářství, odpady, lesní hospodářství, změny kultur pozemků a další)
- v rámci vymezených kompetencí vydává závazná stanoviska a vede samostatná správní řízení ukončená správními rozhodnutími
- normotvorná činnost, tj. zajišťování obecně závazných vyhlášek Správy KRNAP

Odbor pro styk s veřejností

redakce časopisu Krkonoše

- vydávání měsíčníku Krkonoše – Jizerské hory
- fotoarchiv

Krkonošské muzeum

- sbírkotvorná činnost vč. evidence, preparace, konzervace a restaurace sbírkového fondu
- správa regionální a studijní knihovny
- výzkum a průzkum regionu na úseku historie, etnografie a přírodních věd
- prezentace muzejní činnosti a sbírkového fondu prostřednictvím výstav, expozic a publikací

Uvedené činnosti jsou realizovány v síti těchto muzejních pracovišť Správy KRNAP:

- Krkonošské muzeum ve Vrchlabí (budova kláštera a tří historických domů na náměstí Míru)
- Krkonošské muzeum v Jilemnici
- Krkonošské muzeum v Pasekách nad Jizerou
- Informační středisko v Obřím dole

oddělení ekologické výchovy

- výchovné programy, přednášky a exkurze pro děti, mládež, dospělé návštěvníky a obyvatele Krkonoš
- soutěže, letní tábory a aktivity mládeže, stanice Mladých ochránců přírody
- Krkonošské středisko ekologické výchovy na Rýchorské boudě
- propagační a ediční činnost, audiovizuální programy, návrhy informačního vybavení terénu
- zajišťování činnosti sítě stálých a sezonních informačních středisek

Odbor ekonomický

- plánování a financování všech činností Správy KRNAP
- účetnictví, mzdy a fakturační činnost
- správa a ochrana majetku
- investiční činnost, údržba budov a staveb
- vnitropodniková doprava

Dyrekcja KRNAP jest organizacją niezyskową założoną przez Ministerstwo Ochrony Środowiska Republiki Czeskiej. Organizacja ma 5 samodzielnych wydziałów: Wydział Ochrony Przyrody i Informatyki, Wydział Opieki nad Lasem, Wydział Administracji Państwowej, Wydział Współpracy z Publicznością oraz Wydział Ekonomiczny. Posłannictwem Dyrekcji jest zachowanie i poprawa stanu środowiska na obszarze PN i jego PO ze

szczególnym uwzględnieniem samokontrolujących funkcji systemów naturalnych, ścisłej ochrony flory i fauny Karkonoszy oraz zachowania charakterystycznych cech lokalnego krajobrazu. Celowi temu służą również prowadzone badania naukowe i praca wychowawcza oraz wykorzystywanie terenów PN i PO do celów turystycznych i wypoczynkowych w zakresie nie zagrażającym bezpieczeństwu ekologicznemu środowiska.

KRNAP Administration is an allowance organization that was established by the Ministry of Environment of the Czech Republic. The organization is divided into five independent departments: Department of Nature Conservation and Informatics, Forest Management Department, State Administration Department, Public Relations Department, Economic Department. The aim of the Administration is to ensure the maintenance and improvement of nature environment of the National Park and its Protection Zone, especially the protection and renewal of self-controlling functions of environmental systems, strict protection of the Krkonoše Mountains flora and fauna, preserving typical appearance of the landscape, fulfilling scientific and educational aims, and using the NP and PZ territory to provide ecologically acceptable tourism as well as recreation that does not harm the environment.

Die KRNAP-Verwaltung ist eine vom Umweltministerium der Tschechische Republik gegründete Zuschussorganisation. Die Organisation ist in 5 selbständige Bereiche aufgeteilt: Bereich für Naturschutz und Informatik, Bereich für Waldpflege, Bereich für Staatsverwaltung, Bereich die Öffentlichkeitsarbeit, Ökonomischer Bereich. Mission der KRNAP-Verwaltung ist es, für die Erhaltung und Verbesserung des Umweltmilieus im Nationalpark und dessen Schutzzone zu sorgen und dies namentlich durch den Schutz und die Erneuerung der selbstregulierenden Funktionen der natürlichen Systeme, durch den strengen Schutz der Riesengebirgsflora und -fauna, sowie für die Erhaltung des typischen Landschaftsbildes, die Erfüllung wissenschaftlicher und erzieherischer Ziele und die Nutzung des Nationalparks und seiner Schutzzone zu einem ökologisch erträglichen und umweltfreundlichen Tourismus und Urlauberverkehr.

Poradní orgány Správy KRNAP – Rada Krkonošského národního parku – vědecká sekce

Organy doradcze Dyrekcji KRNAP – Rada Karkonoskiego Parku Narodowego – sekcja naukowa

Advisory Bodies of KRNAP Administration – The Krkonoše Mountains National Park's Board – Research Section

Beratungsorgane der KRNAP-Verwaltung – Rat des Riesengebirgsnationalparks – wissenschaftliche Sektion

Jiří Flousek

V pořadí 22. zasedání Vědecké sekce Rady NP se konalo jako výjezdni ve dnech 5. a 6. června 2008 v Krkonoších a bylo zaměřeno, kromě běžné agendy, na praktické ukázky různých přístupů Správy KRNAP k managementu lesních porostů (celodenní terénní exkurze dne 6. 6.). V rámci jednání dne 5. 6. byly řešeny, mimo jiné, i některé vybrané kauzy KRNAP.

(1) Rozvoj sportovních a rekreačních aktivit v Krkonoších

VS byla seznámena s dosavadním vývojem jednání k Pokynům k regulaci rozvoje středisek Krkonoš (původně Teze k rozvoji lyžařských středisek Krkonoš). Při jednání předsednictva Rady NP dne 30. 4. 2008 bylo konstatováno, že aktualizovaná verze uvedeného materiálu nemá v předložené podobě podporu všech krkonošských obcí, a proto bude další diskuse o něm pokračovat pouze v Regionální sekci. Členové VS, kteří se k Pokynům vyjádřili písemně, upozornili na nejdůležitější problémy a opakovaně podpořili doporučení VS z posledního zasedání dne 27. 11. 2007.

Správa KRNAP na uvedeném jednání předsednictva Rady předložila k diskusi alternativní návrh na vytvoření nové pracovní skupiny (s paritním zastoupením RS a VS a s nezávislým mediátorem), která by v horizontu 2–3 let rozpracovala některé části Vize Krkonoše 2050 a připravila společný návrh budoucího rozvoje Krkonoš. Jako jeden z důležitých podkladů pro práci této skupiny by mohla sloužit aktuální socio-ekonomická data, získaná s pomocí příslušných vysokých škol (diplomové a disertační práce, granty aj.). Členové VS obdrželi přehled témat, se kterými Správa KRNAP oslovila ekonomicky a sociálně zaměřené VŠ a kterým nabídla možnost přípravy konzultačních seminářů pro studenty.

(2) Luční bouda

VS byla informována o zadání MŽP zpracovat studie, hodnotící klady a zápory případného nákupu Luční boudy do vlastnictví Správy KRNAP a jejího následného využití.

VS byla seznámena se žádostí majitele Luční bd. o novou vládní výjimku pro provoz motorových vozidel v 1. zóně NP pro následující rok. Správa KRNAP vyhověla požadavku na zvýšení počtu vozidel a na průjezd sněžných roleb o šířce 4,20 m po tzv. Střední cestě úbočím Luční hory. Plánovaná asanace Koňské cesty, která by pro zásobování Luční bd. již využívána nebyla, je vázána na jednání s Horskou službou.

VS byla dále seznámena s rozhodnutím Správy KRNAP zahájit příslušná správní řízení a povolit cykloprovoz (na zkušební dobu 1 roku) k Luční a Labské boudě. Podmínkou je vybudování úschovny kol v obou objektech. Provoz kol k Luční bd. se předpokládá od 1. 7. a k Labské bd. od 15. 7. 2008. Připravována jsou příslušná opatření – časové omezení vjezdu kol (9.00–17.00 hod., 1. VI.–30. X.), monitorování provozu kol a chování pěších návštěvníků, zvýšený dohled strážců NP, dohled Městské policie z Pece p. Sn., osazení vjezdů na příslušné komunikace informačními tabulemi apod.

(3) Logo a motto KRNAP

VS byly představeny návrhy upraveného loga a nového sloganu/hesla pro KRNAP („Příroda je odpověď...“), které budou součástí připravovaného Manuálu jednotného vizuálního stylu Správy KRNAP. VS doporučila ředitelům obou NP jednat o možnosti přijetí společného loga pro oba NP.

(4) Opera Corcontica

VS byla seznámena s výsledky posledního jednání redakční rady a s obsahem připravovaného čísla OC č. 45/2008 (celkem 13 příspěvků). Redakční rada byla rozšířena o 6 nových odborníků a v současnosti ji tvoří 13 členů (mgr. Hartmanová, prof. Jeník, mgr. Knapík, prof. Krahulec, dr. Materna, prof. Migoň, dr. Pilous, dr. Plamínek, dr. Štrojsová, dr. Štursa, prof. Vacek, dr. Wojtuň, dr. Flousek).

Správa KRNAP úspěšně usilovala o zařazení OC mezi recenzovaná neimpaktovaná odborná periodika v ČR. Dne 20. 6. 2008 schválila Rada pro výzkum a vývoj „Seznam recenzovaných neimpaktovaných odborných periodik vydávaných v ČR“, na kterém je pod ISSN 0139-925X zařazena Opera Corcontica.

Příspěvky z konferencí Geoekologické problémy Krkonoš budou v budoucnosti publikovány jako recenzované supplementum standardního čísla OC.

(5) Plán péče

VS byla seznámena s dosavadním průběhem prací na Plánu péče o KRNAP a jeho ochranné pásmo a její členové byli požádáni o svá stanoviska k jeho první pracovní verzi. Ing. Utinek (MŽP) upozornil na vydání nového metodického pokynu MŽP, který stanovuje jednotný obsah PP ve všech národních parcích.

Členové VS vyzvali Správu KRNAP k rozšíření VS o další specialisty (preferována je především ekonomika a sociální vědy) a zvýšení podílu žen ve VS (v současnosti pouze ing. arch. Brychtová).

Aktuální složení VS (k 9. 7. 2008)

Předseda:

Prof. RNDr. František Krahulec, CSc. (BotÚ AVČR Praha)

Mistopředsedové:

RNDr. Jiří Kulich (SEVER Horní Maršov)

Prof. RNDr. Stanislav Vacek, DrSc. (FLE ČZU Praha)

Členové:

Ing. Pavel Benda, PhD. (Správa NP České Švýcarsko)

Ing. arch. Jitka Brychtová (Praha)

PhDr. Rostislav Fellner, CSc. (VOŠP Svatý Jan pod Skalou)

Ing. Michael Hošek (AOPK Praha)

RNDr. Jakub Hruška, CSc. (ČGS Praha)

Ing. Jiří Hušek (Správa CHKO Jizerské hory)

RNDr. Michal Janouch (ČHMÚ Hradec Králové)

Ing. František Krejčí (Správa NP a CHKO Šumava)

RNDr. Vlastimil Pilous (Hostinné)

RNDr. Jiří Plamínek, CSc. (Praha)

Dr. inž. Andrej Raj (Dyrekcja KPN)

Ing. Tomáš Rothrockl (Správa NP Podyjí)

PhDr. Ivan Rynda (FHS UK Praha)

Ing. arch. Martin Říha (ÚRHM Praha)

Doc. ing. Karel Spitzer, CSc. (EntÚ AV ČR České Budějovice)

RNDr. Jan Štursa (Vrchlabí)

Ing. Dušan Utinek, PhD. (MŽP Praha)

RNDr. Jaroslav Vrba, CSc. (HbÚ BC AVČR Praha)

Čestný předseda (není členem VS):

Prof. Ing. Jan Jeník, CSc. (PřF UK Praha)

Tajemník (není členem VS):

RNDr. Jiří Flousek, PhD. (Správa KRNAP)

Poradní orgány Správy KRNAP – Rada Krkonošského národního parku – regionální sekce

Organy doradcze Dyrekcji KRNAP – Rada Karkonoskiego Parku Narodowego – sekcje regionalne

Advisory Bodies of KRNAP Administration – The Krkonoše Mountains National Park's Board – Regional Section

Beratungsorgane der KRNAP-Verwaltung – Rat des Riesengebirgsnationalparks – regionale Sektion

Jiří Černý

Činnost Rady Krkonošského národního parku (dále jen Rady) spočívala v práci sekcí (regionální a vědecké) a řádného plenárního zasedání Rady. Rozběhla se též práce předsednictva Rady, které zasedalo celkem třikrát.

Regionální sekce se sešla u příležitosti dokončení svého 13. zasedání a řešila plnění harmonogramu zpracování plánu péče a jeho obsah. Postup zpracování významně zpozdilo vydání nové vyhlášky č. 60/2008 Sb., o plánech péče, označování a evidenci území chráněných podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, a o změně vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (vyhláška o plánech péče, označování a evidenci chráněných území).

Byla podána informace k vývoji přijímání „Memoranda Správy KRNAP a regionální sekce Rady KRNAP samosprávám měst a obcí na území Krkonoš“.

Jako další bod jednání sekce byla podána informace a proběhla diskuse o činnosti pracovní skupiny na materiálu k rozvoji lyžařských areálů, nově pracovně nazývaného „Pokyny k rozvoji“ (řeší problém výstavby objektů jako apartmánových bytů apod. a snaží se o nalezení vyváženého stavu mezi stěžejními infrastrukturami, tj. ubytovacími kapacitami, lanovými dopravními zařízeními, sjezdovými tratěmi a parkovacími plochami atd.).

Vědecká sekce Rady KRNAP uskutečnila v červnu dvoudenní jednání, na kterém se věnovala přípravě plánu péče, pracím na „Pokynech k rozvoji“, návrhu zonace atd. Druhý den se uskutečnila odborná exkurze po území KRNAP.

Rada KRNAP se na svém šestém plenárním zasedání seznámila s činností obou sekcí a předsednictva Rady. Následně se věnovala hlavnímu bodu jednání, a to přípravě a schvalování plánu péče o národní park a jeho ochranné pásmo a zonaci. Byla projednána též příprava nového návštěvního řádu. Plénum také bylo informováno o vymezení „území se sníženým přírodním a krajinářským významem“, a to na území obcí v ochranném pásmu.

Na jednání bylo předneseno doporučení expertní skupiny ve věci „Zajištění souladu rozvoje sjezdového lyžování na území KRNAP a jeho ochranného pásma se zájmy ochrany přírody“.

Významnou pro činnost Rady KRNAP v letošním roce byla práce jejího předsednictva, které přispělo k zajištění jejího chodu, a to především přípravou a projednáním materiálů do jednotlivých zasedání.

3. OCHRANA PŘÍRODY

Ochrona przyrody

Nature Conservation

Naturschutz

Plán péče o Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo

Plan ochrony Karkonoskiego parku narodowego i jego otuliny

Landscape Conservation Plan for the Giant Mountains National Park and Its Protection Zone

Pflegeplan für den Riesengebirgsnationalpark und dessen Schutzband

Jiří Flousek

V roce 2008 připravovali pracovníci Správy KRNAP v pořadí druhý Plán péče o Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo (PP; první byl schválen v roce 1994), zahrnující i návrh změn zonace území KRNAP. Jedním z přístupů, které chtěla Správa dodržet, byla snaha prodiskutovat první pracovní verzi PP se všemi krkonošskými obcemi a pokud možno vyřešit možné střety. Dne 1. září 2008 byla proto předložena první verze PP členům Rady KRNAP, vč. všech obcí. Z celkového počtu 29 obcí, zasahujících svým katastrem na území KRNAP a jeho ochranného pásma, obdržela Správa písemná stanoviska od 6 měst a obcí (Rokytnice n. Jiz.: 2. 10. 2008, Pec p. Sn.: 8. 10., Špindlerův Mlýn: 16. 10. a 11. 11., Paseky n. Jiz.: 20. 10., Janské Lázně: 14. 11., Lánov: 8. 12.).

Ústní jednání s vypořádáním připomínek proběhla v následujících 17 obcích za účasti příslušného starosty a jeho kolegů na jedné straně a zástupců Správy (většinou ing. Hřebačka, dr. Sýkora, dr. Flousek) na straně druhé: Rokytnice n. Jiz. (14. 10. a 25. 11. 2008), Vítkovice v Krk. (14. 10.), Horní Maršov (29. 10.), Janské Lázně (29. 10.), Pec p. Sn. (29. 10. a 10. 11.), Špindlerův Mlýn (31. 10.), Benecko (4. 11.), Dolní Dvůr (4. 11.), Černý Důl (5. 11.), Malá Úpa (5. 11.), Žaclěř (5. 11.), Lánov (7. 11.), Paseky n. Jiz. (7. 11.), Harrachov (12. a 25. 11.), Jablonec n. Jiz. (12. 11.), Strážné (13. 11.), Vrchlabí (19. 11.).

Zbývajících 12 obcí nemělo k pracovní verzi PP, vč. návrhu nové zonace, připomínky a toto stanovisko bylo příslušným starostou, příp. místostarostou, sděleno Správě telefonicky nebo osobně: Dolní Lánov (3. 11. 2008, dr. Tomíček), Horní Branná (3. 11., ing. Martin), Jestřabí v Krk. (3. 11., Z. Hartig), Jilemnice (3. 11., mgr. Richter), Kořenov (3. 11., L. Marek), Trutnov (3. 11., ing. Horynová), Poniklá (3. 11., ing. Kavánová), Vichová n. Jiz. (3. 11., ing. Hrubec), Svoboda n. Ú. (4. 11., ing. Oravec), Vysoké n. Jiz. (6. 11., J. Matura), Rudník (18. 11., ing. Šmahelová), Mladé Buky (25. 11., J. Zeman).

Vypořádání připomínek

Obce vznesly k textu PP celkem 99 připomínek, z nichž 89 bylo vypořádáno a deset nevypořádáno. Ty zůstaly jako rozpor mezi obcemi a Správou KRNAP – Rokytnice n. Jiz. (vrchol Lysé hory), Benecko (lyžařský areál na Žalý), Strážné (lyžařský areál na Pláň), Lánov (lomy, velké vodní nádrže, definice tvrdého a měkkého turismu, zásahy proti kůrovcům v lesích ponechaných samovolnému vývoji, demolice Labské boudy, vyjadřování Správy NP ke krajinnému rázu).

Členové Vědecké sekce Rady KRNAP vznesli k PP celkem 54 připomínek, z nichž 47 bylo vypořádáno úplně, jedna částečně (umělé osvětlení) a šest připomínek zůstalo

nevypořádaných (krajinný ráz, solení silnic, provoz letadel, ruční kosení luk, rozšíření NP o část Jizerských hor).

K návrhu nové zonace NP vznesly obce celkem 35 připomínek, z nichž 32 bylo vypořádáno a tři přetrvávají jako rozpor mezi Správou KRNAP a městy Rokytnice n. Jiz. (vrchol Lysé hory) a Špindlerův Mlýn (Slezské sedlo).

Navrhované úpravy zonace

Součástí první verze PP byl i návrh změn zonace KRNAP, která však v dalších fázích projednávání bude řešena již samostatně. Úprava zonace NP vychází z požadavků Metodického pokynu MŽP č. 6/2004 ze dne 31. 8. 2004, zohledňujících přírodní hodnoty a zranitelnost ekosystémů na území národního parku a řadu dalších kritérií.

Využity byly rovněž následující přístupy:

- (1) Změna významné části území současné 2. zóny (převážně PUPFL ve vlastnictví státu) na 1. zónu NP.

Zdůvodnění: Původně souvislé státní přírodní rezervace (do roku 1991) byly vymezením 1. a 2. zóny nelogicky rozděleny na dvě části, přestože přírodní hodnoty v obou zónách jsou často srovnatelné.

- (2) Změna části území současné 3. zóny (převážně PUPFL ve vlastnictví státu) na 2. zónu NP.

Zdůvodnění: V lesnickém managementu na území NP dochází k postupnému útlumu hospodaření ve vybraných lesních porostech (po zabezpečení jejich vývoje k přírodě blízké druhové a prostorové struktuře). Návrh neznamená tzv. bezzásahovost z pohledu ochrany lesa proti kůrovcům.

- (3) Vytvoření pokud možno plynulých přechodů mezi jednotlivými zónami na lokalitách, kde je to reálné.

Zdůvodnění: Na řadě lokalit NP na sebe v současnosti značnou plochou navazují zóny s výrazně rozdílným stupněm ochrany. Návrh však neobsahuje takové úpravy zonace, které by měnily hranice KRNAP.

Dosavadní výsledek plošných změn zonace, předjednaný s obcemi k 5. 12. 2008, uvádí následující tabulka, srovnávající dnešní velikost jednotlivých zón ochrany přírody a navrhované změny. Současně se změnou zonace se projednává i změna návštěvního řádu KRNAP, která řeší, mimo jiné, i pohyb lidí mimo značené cesty (ten bude ze zákona vyloučen pouze v 1. zóně a naopak umožněn, na rozdíl od dnešního stavu, ve 2. a 3. zóně NP).

Území	Současný stav		Návrh	
	ha	%	ha	%
1. zóna NP	4 503	12,4	6 985	19,2
2. zóna NP	3 416	9,4	10 083	27,8
3. zóna NP	28 408	78,2	19 259	53,0
Celkem NP	36 327	100	36 327	100

Vlastní plán péče

Zatím poslední verze PP byla připravena dle nově publikované Vyhlášky MŽP č. 60/2008 ze dne 11. 2. 2008 a Metodického pokynu MŽP č. 11/2008 ze dne 30. 6. 2008. Obsah PP se člení na dvě části – část A. Rozbory, analyzující dosavadní stav území KRNAP a jeho ochranného pásma, a část B. Návrh, navrhuující cíle a opatření pro různé aktivity v uvedeném území pro období příštích 10–15 let.

Na jednání Rady KRNAP dne 18. 12. 2008 byla diskutována nová verze PP (k 10. 12. 2008), upravená dle vypořádaných připomínek obcí. Těm byl nabídnut ještě další prostor pro

připomínkování PP do 31. 1. 2009. Pak Správa plánuje další sérii jednání se všemi obcemi a písemné dohodnutí PP, jak ho předepisuje zákon č. 114/1992 Sb., v platném znění.

W 2008 roku przygotowywali pracownicy Zarządu KRNAP w kolejności już drugi Plan ochrony Karkonoskiego parku narodowego i jego otuliny (PP) (pierwszy został zatwierdzony w 1994 roku), obejmujący też projekt zmiany rozmieszczenia stref na terytorium KRNAP.

In 2008 KRNAP [The Giant Mountains National Park] Administration's employees already prepared the second "Landscape Conservation Plan for the Giant Mountains National Park and Its Protection Zone" (PP) (the first one was approved in 1994), including a proposal for changes to the zones in KRNAP territory.

Im Jahre 2008 bereiteten die Mitarbeiter der KRNAP-Verwaltung ihren nun schon zweiten Pflegeplan für den Riesengebirgsnationalpark und dessen Schutzband (PP) vor (der erste wurde im Jahre 1994 gebilligt), der auch einen Vorschlag zur Veränderung der Zonierung des KRNAP-Territoriums beinhaltet.

GLORIA (The Global Observation Research Initiative in Alpine Environments)

GLORIA (The Global Observation Research Initiative in Alpine Environments)

GLORIA (The Global Observation Research Initiative in Alpine Environments)

GLORIA (The Global Observation Research Initiative in Alpine Environments)

Stanislav Březina, Jaroslav Andrlé, Josef Harčarik, Alena Štrojsová a Petra Šťastná

V roce 2008 byly Krkonoše zapojeny do celosvětového projektu zkratkou nazývaného GLORIA a staly se tak jedním z monitorovacích míst pilotního projektu zabývajícího se projevy globálních klimatických změn v horských ekosystémech. Rozsah a vývoj případného scénáře lze zjistit pouze dlouhodobým monitoringem na řadě míst planety, proto je tento dílčí projekt součástí širokého monitorovacího systému vytvořeného organizací UNESCO a řadou dalších institucí zabývající se výzkumem suchozemských ekosystémů nebo klimatu. Více na <http://www.gloria.ac.at/>. Předpokládá se, že působení případného globálního oteplení ovlivní všechny ekosystémy, ale vysokohorské prostředí na něj bude reagovat zvlášť citlivě, protože se vyznačuje trvalým působením nízkých teplot. Přímými dopady oteplení pak může být probíhající migrace rostlin ze spodních do vrcholových partií hor, kde následně dojde ke kompetici se současnými druhy. Ty budou díky svému nevhodnému přizpůsobení v nově nastalé situaci v nevýhodě a může dojít k ústupu nebo dokonce až k vymírání celých společenstev. Nepřímými dopady pak bude vyvolání zvýšené nestability svahu v případě, že dojde k roztátí permafrostu v nejvyšších velehorách světa, změní se jeho rozložení na planetě (což ovlivní lokální klima) a dojde ke zvýšení nebo snížení eroze v případě změn charakteru vegetačního krytu. Všechny tyto procesy ve výsledku (dnes neznámým způsobem) ovlivní místní biodiverzitu neboli druhovou rozmanitost. Studium bylo umístěno do výškově nejvyššího stupně hor nazývaného alpínský stupeň. Jedná se o prostředí s vysokým zastoupením kamení a skal, o trvalé bezlesí, protože zde klimatické podmínky neumožňují

trvalou existenci lesa, ale daří se zde ještě několika málo adaptovaným rostlinným a lišejníkovým druhům.

V Krkonoších se alpský stupeň vyskytuje pouze na 0,7 % plochy a omezuje se pouze na nejvyšší vrcholy. Dle standardizované metodiky pracovníci odboru ochrany přírody a informatiky Správy KRNAP a KPN vybrali čtyři vrcholy Krkonoš: dva na české (Luční a Studniční hora) a dva na polské straně hor (Maly Szyszak a Szrenica). Na nich byly pomocí GIS metodami vytyčeny tři různě velké čtverce pro každou světovou stranu a v nich byly podrobně zapsány všechny nalezené rostlinné druhy včetně jejich pokryvnosti. Dále bylo zaznamenáno množství kamenů, rostlinného opadu, trusu zvěře a dalších faktorů prostředí. Všechny čtverce byly podrobně vyfotografovány a na vrcholy byly umístěny teploměry zaznamenávající teplotu po několika hodinách. Určování a pokryvnosti lišejníků a mechů provedli pozvaní specialisté. V roce 2008 proběhl první sběr dat a jelikož se jedná o opravdu dlouhodobý monitoring, jeho další opakování proběhne až za osm let. Zpracované výsledky porovnávající druhové složení na jednotlivých vrcholových expozicích nebo vzájemné podobnosti či odlišnosti vrcholů se objeví v některém z budoucích čísel Opery Corcontica (http://opera.krnac.cz/index.php?Example_Session=71323e4fc0ed25c57b7031fe9db6af1a). Krkonoše se tak zařadily po bok světových velehor, jako jsou např. Alpy, Andy, Karpaty, Altaj, Tiensan, Kosciusko.

W 2008 roku Karkonosze zostały włączone do całoswiatowego projektu nazywanego w skrócie GLORIA i stały się jednym z miejsc monitorowania projektu pilotowego zajmującego się objawami globalnych zmian klimatu w ekosystemach górskich. Więcej na <http://www.gloria.ac.at/>.

In 2008 the Giant Mountains were involved in the worldwide project called GLORIA, and hence they became one of the monitored places of the pilot project dealing with manifestations of global climatic changes in mountain ecosystems. For more information please see <http://www.gloria.ac.at/>.

Im Jahre 2008 schloss sich das Riesengebirge einem weltweiten, unter der Abkürzung GLORIA bekannten Projekt an und wurde hiermit zu einer der Beobachtungsstellen eines Pilotprojekts, das sich mit Erscheinungen globaler klimatischer Veränderungen in den Gebirgsökosystemen befasst. Mehr unter <http://www.gloria.ac.at/>

Ichthyologický průzkum

Badania ichtiologiczne

Ichthyological Research

Ichthyologische Erforschung

Stanislav Březina

Ve dnech 16.–18. 10. 2008 proběhl v tocích na území KRNAP ichthyologický průzkum. Jeho cílem bylo zjistit rozšíření všech zdejších vodních obratlovců se zvláštním zřetelem na vrunku obecnou – prioritní předmět ochrany v Evropsky významné lokalitě Krkonoše. Odlov prováděli Pavel Vejsada a Radek Halada z katedry rybářství Zemědělské fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Jejich průvodci a asistenti ze Správy KRNAP byli Pavel Petřík, Jaroslav Andrle, Klára Pohlodková a Stanislav Březina.

Mapovali jsme hlavní krkonošské toky: Jizeru, Jizerku, Mumlavu, Labe, Malé Labe, Čistou, Luční potok, Úpu, Zelený potok a Vápenický potok. Celkem jsme lovili na 32 lokalitách. Každá lokalita byla cca 100 m dlouhý úsek toku. Odlov byl prováděn pomocí elektrického agregátu.

Z průzkumu vyplývá, že vranka obecná se vyskytuje alespoň na části všech výše uvedených toků vyjma Zeleného potoka. Porovnání výskytu na Jizeře se stavem z roku 1995 ukazuje její ústup z výše položených úseků toku nad Poniklou. Při odlovu jsme zaznamenali také mihuli potoční na soutoku Jizery a Jizerky, na Vápenickém potoce a na soutoku Lučního a Bolkovského potoka. Mřenka mramorovaná a střevle potoční se vyskytovaly jen na dolním úseku Jizery. Pstruh potoční byl hojný na všech lokalitách.

Podrobná zpráva o průzkumu, včetně mapy s popisem a fotografiemi lokalit, je v tištěné i elektronické formě u Stanislava Březiny (e-mail: sbrezina@krap.cz). Z dat získaných průzkumem vznikla elektronická vrstva v geografickém informačním systému KRNAP.

W ciekach wodnych na terytorium KRNAP przebiegły badania ichtiologiczne. Ich celem było określenie rozpowszechnienia wszystkich tutejszych wodnych kregowców ze szczególnym uwzględnieniem głowacza białopłetwego. Z badań wynika, że głowacz białopłetwy występuje co najmniej na części wszystkich podanych powyżej cieków. Podczas odłowu zarejestrowaliśmy również minoga, kielbia, śliza pospolitego i strzeblę potokową. Pstrąg potokowy był liczny na wszystkich stanowiskach.

Ichthyological research was conducted among the water courses located in KRNAP territory. Its aim was to find out about the presence of water vertebrates with special regard to bullhead. The research showed that bullhead exists at least in parts of all of the mentioned water courses. We also encountered lamprey, marble loach, and minnow. There was an abundance of brook trout in all locations.

*In den Wasserläufen auf dem Gebiet des KRNAP fand eine ichthyologische Bestandsaufnahme statt, deren Ziel es war, die Verbreitung aller hiesigen Wasserwirbeltiere festzustellen, namentlich jedoch die Verbreitung der Groppe (*Cottus gobio*). Aus dieser Erforschung geht hervor, dass die Groppe zumindest in gewissen Abschnitten aller oben erwähnten Wasserläufe vorkommt. Beim Abfischen wurden aber auch weitere Fischarten registriert - z.B. Bachneunauge (*Lampetra planeri*), Bachschmerle (*Barbatula barbatula*) und Elritze (*Phoxinus phoxinus*). Die Bachforelle war in allen Lokalitäten reichlich vertreten.*

Botanický inventarizační průzkum

Botaniczne badania inwentaryzacyjne

Botanical Inventory Research

Botanische Inventarisierungsforschung

Irena Špatenková, Milena Kociánová

Cílem botanického inventarizačního průzkumu je systematický a podrobný sběr údajů o stávající flóře a vegetaci na území národního parku. Do map jsou zakreslovány jednotlivé vegetační formace a podrobně i výskyt vybraných druhů rostlin. V rámci sledovaného území se zachycují i lokality s významnými druhy či společenstvy a pořizuje se i soupis všech

taxonů, které se tam vyskytují. Proto se mapování provádí v jarním, časně letním, letním, případně i podzimním období. Důležité jsou i informace a zákresy o „nebotanických“ záležitostech – např. o skládkách, kamenných snosech, ruinách bud, umístění lyžařských vleků, posedů, kališť ap.

Shromážděné údaje jsou využívány pro porovnání a stanovování změn v přírodním prostředí s možností predikce některých jevů, významně slouží jako důležité podklady pro rozhodování státní správy.

Hodnota údajů ze systematického mapování celého území KRNAP a jeho ochranného pásma ve víceméně pravidelných časových intervalech je nevyčísitelná.

První vlna botanického inventarizačního průzkumu spadala do let 1978–1981. Tehdy bylo mapováno území tehdejšího národního parku s výjimkou státních přírodních rezervací. Mapovalo se několik desítek podle tehdejšího zákona chráněných druhů rostlin (tzv. červený seznam) a asi 200 rostlin významných (tzv. modrý seznam). Sem byly zařazeny druhy pro území Krkonoš geograficky významné, rostliny vzácnější a charakterizující určité typy společenstev a také rostliny zavlečené, hrozící nekontrolovatelným šířením. Na tak rozsáhlé akci se podílela řada botaniků z celé republiky.

Po vyhlášení ochranného pásma KRNAP a změnách hranic parku se v 90. letech zahájilo mapování na nových územích a zároveň proběhla revize na malé části území západního KRNAP (podrobněji viz Ročenku 1995:25, 2004:39). Drobných změn doznala metodika – zvýšil se počet mapovaných taxonů a zároveň jich část přešla z „červeného“ do „modrého“ seznamu a naopak, jak se změnil zákon o ochraně přírody. Práci usnadnila i možnost využívání leteckých snímků. Stále však základní mapovací jednotkou zůstává jedna čtvrtina listu státní mapy odvozené v měřítku 1 : 5 000, pracovníě nazývaná „čtverec“ o výměře 1,25 km². Na území KRNAP a jeho ochranného pásma je celkem 500 takových čtverců, některé – na okrajích území – jsou však plošně menší až velmi malé:

poloha čtverce:

okraj národního parku u st. hranic	55 čtverců
pouze území národního parku	237
spolu NP a ochranné pásmo	66
pouze ochranné pásmo	86
okraj OP do „republiky“	47
spolu NP, OP a „republika“	2
okraj NP do „republiky“	1
velmi malé čtverce v okraji, přiřazené k sousednímu čtverci	6

Vegetace se samozřejmě v průběhu času stále mění – v důsledku přirozené sukcese, vlivu klimatu, ale v posledních letech nastávají výrazné (a rychlé) změny prostředí i v důsledku lidských zásahů. Proto je nutné takový průzkum stále opakovat. Od r. 2006 probíhá ve spolupráci oddělení ochrany přírody a Krkonošského muzea Správy KRNAP další botanické mapování území KRNAP a jeho ochranného pásma. Pracovníci OOP přednostně navrhuji ke zhodnocení ty lokality, které jsou vystaveny největšímu tlaku podnikatelských či soukromých aktivit. Opět drobných změn doznala i metodika, kdy se k mapování kromě základní mapy používají k zákresům i ortofotomapy, „modrý“ seznam byl rozdělen na „modrý“, kde zůstaly všechny druhy významné a charakteristické, a seznam „zelený“, který podchycuje významná antropofyta – druhy expanzivní a invazivní, ruderální. V současné podobě obsahuje červený seznam 217 zvláště chráněných a ohrožených taxonů, modrý 219, zelený 38 druhů; 8 taxonů se řadí do vícera seznamů podle jejich ekologie a konkrétní situace a lokalitě.

Průběh současné etapy – přehled:

2006 – 57 čtverců – 19 mapovatelů

2007 – 38 čtverců – 14 mapovatelů

2008 – 45 čtverců – 18 mapovatelů

Inventarizační botanický průzkum by tedy měl pokračovat ještě – za optimálních finančních podmínek – 7 let, než bude dokončena revize celého území KRNAP a jeho ochranného pásma. Následně – přibližně v r. 2016 – by měla být započata další vlna mapování.

Aby tyto pracně získané údaje byly co nejsnadněji přístupné všem pracovníkům správy, případně i externím botanikům, je třeba je z papírové podoby přenést do počítačové databáze. V roce 2006 za pomoci externistů byly přepsány seznamy z jednotlivých lokalit a čtverců za období 1992–2000 do tabulek, v současné době se postupně tyto údaje revidují a jednotlivé lokality se digitalizují do GIS vrstvy. Údaje z let 2006–2008 jsou zpracovateli dodávány jak v papírové, tak v elektronické podobě, ale vlastní lokality se ještě musejí digitalizovat.

Do botanického inventarizačního průzkumu byly vloženy nemalé finanční prostředky; hodnota jeho obsahu, informací o flóře a vegetaci, ale i dalších součástech krajiny, je nevyčísitelná. Přibližně třicetiletý systematický sběr dat podle jednotné metodiky, navíc již opakovaně prováděný, je unikátní a je žádoucí v něm pokračovat.

Celem botanicznych badań inwentaryzacyjnych jest systematyczne i szczególowe gromadzenie danych o istniejącej florze i wegetacji na terytorium parku narodowego. Obecnie czerwona lista (chronione gatunki) zawiera 217 szczególnie chronionych i zagrożonych jednostek taksonomicznych, niebieska (cenne gatunki) 219, zielona (gatunki ekspansywne i inwazyjne, ruderalne) 38 gatunków; 8 jednostek taksonomicznych należy do kilku list według ich ekologii i konkretnej sytuacji i stanowiska.

The goal of the botanical inventory research is a systematic and detailed collection of data regarding existing flora and vegetation within the national park's territory. In its current form it contains a red list (protected species) with 217 specially protected and threatened taxons, a blue list (significant species) with 219 entries, a green list (expansive and invasive, ruderal species) with 38 kinds; 8 taxons are included in several lists according to their ecology and specific situation and location.

Ziel der botanischen Inventarisierungsforschung (Kartierung) ist die systematische und detaillierte Sammlung von Angaben über die bestehende Flora und Vegetation auf dem Territorium des Nationalparks. In seiner derzeitigen Form beinhaltet die Rote Liste (geschützte Arten) 217 besonders geschützte und bedrohte Taxa, die Blaue Liste (bedeutende Arten) 219, die Grüne Liste (expansive und invasive, ruderal) 38 Arten; 8 Taxa sind entsprechend ihrer Ökologie und konkreten Situation und Lokalität mehreren Listen zugeordnet.

Program péče o krajinu

Program opieki nad krajobrazem

Taking Care of our Landscape Programme

Landschaftspflegeprogramm

Alena Mládková

V roce 2008 již třináctým rokem přispěl Program péče o krajinu k řešení problematiky ochrany přírody na území KRNAP a jeho ochranného pásma.

Čerpání finančních prostředků na jednotlivé předměty podpory ukazuje následující přehled:

D 1.1. (vyhotovení plánu péče a geodetické práce)	2 akce	411 392 Kč
D 1.2. (údržba a budování technických zařízení nebo objektů sloužících k zajištění chráněných zájmů)	15 akcí	2 821 481 Kč
D 1.3. (opatření k odstranění dřívějších negativních nebo negativních vlivů)	6 akcí	139 513 Kč
D 1.4. (opatření zajišťující existenci částí přírody nebo existenci zvláště chráněného druhu)	26 akcí	8 570 509 Kč

podkladové materiály pro krajinotvorné programy (dle čl. 21)	1 akce	60 000 Kč
--	--------	-----------

celkem	50 akcí	12 002 895 Kč
--------	---------	---------------

Na realizaci uvedených opatření tohoto programu byly uvolněny finanční prostředky v celkové výši 12 000 000 Kč.

Podle předmětu podpory D 1.1. byly finanční prostředky použity na vyhotovení geometrických plánů v souvislosti s identifikací majetku na listu vlastnictví 0, nově vzniklé pozemky (většinou lesní) jsou pak převedeny na Správu KRNAP.

Podle předmětu podpory D 1. 2. byly provedeny opravy turisticky značených cest (např. úsek o délce 400 m chodníku Krakonošova snídaně – U čtyř pánů, úsek Kovárna – Trkač turistické cesty Kaplička v Obřím dole – Obří bouda) a zhotoveny informační tabule pro označení Ptačí oblasti Krkonoše.

Podle předmětu D 1. 3. byla podobně jako v minulých letech prováděna likvidace porostů šřovíku alpského, křídlatky, netýkavky žláznaté a na jediné lokalitě (Braunovy louky v k. ú. Velká Úpa II) likvidace vlčího bobu mnoholistého.

Finanční prostředky dle předmětu podpory D 1. 4. byly využity k zajištění potřebné péče o přírodní památky a botanické lokality, k realizaci požadovaného managementu na vybraných květnatých horských loukách a k poskytnutí finanční podpory na péči o trvalé travní porosty na území národního parku (viz samostatný příspěvek). Mezi další opatření, na něž se poskytují prostředky z Programu péče o krajinu, náleží používání šetrných technologií při péči o lesy (při přibližování dřevní hmoty v těžce přístupném terénu použití lanových systémů), provádění prací nezbytných k bezpečnému ponechání dřeva určeného k zetlení v lesních porostech, zajištění péče o památné stromy, podpora genofondového sadu ovocných dřevin Krkonoš.

Dle článku 21 směrnice MŽP č. 1/2008 pro poskytování finančních prostředků v rámci Programu péče o krajinu byl proveden ichtyologický průzkum Jizery, Jizerky, Labe a Úpy, při němž byl mapován výskyt vranky, mihule, střevle a mřenky.

V dalších příspěvcích jsou podrobněji popsána a vyhodnocena některá z opatření, jejichž náklady byly hrazeny finančními prostředky Programu péče o krajinu.

Péče o travní porosty na území KRNAP

Opieka nad porostami trawiastymi na terenie Karkonoskiego Parku Narodowego
Management of the Krkonoše Mountain's Grasslands
Pflege der Grasbestände auf dem Gebiet des KRNAP

Z Programu péče o krajinu byly již podvanácté poskytnuty finanční prostředky na péči o travní porosty na území KRNAP.

Žádost o finanční příspěvek na péči o travní porosty podalo 216 fyzických a osm právnických osob na celkovou výměru 516 ha. Výše finančního příspěvku byla určena podle stejných kritérií jako v předcházejících letech a činila 3 700 Kč na 1 ha sklizených travních porostů. Dotace pro každého žadatele byla odsouhlasena na základě kontroly sklizených pozemků, při nedodržení podmínek (sklizeň všech travních porostů o výměře uvedené v žádosti, termín provedení) byl finanční příspěvek snížen. Jmenované podmínky nesplnilo pět fyzických osob, a proto jim nebyla finanční podpora přiznána. Uvedený příspěvek byl poskytnut 219 fyzickým a právnickým osobám, které zajistily sklizeň na výměře 476 ha trvalých travních porostů na území národního parku. Realizované náklady dosáhly částky 1 762 312 Kč.

Na území okresu Semily získalo finanční příspěvek 143 žadatelů – celkem sklizeno 270 ha; na území okresu Trutnov obdrželo finanční příspěvek 76 žadatelů – celkem sklizeno 206 ha trvalých travních porostů.

Tento příspěvek poskytovaný z Programu péče o krajinu MŽP doplňuje dotační program ministerstva zemědělství a mohou jej využívat ti žadatelé, kteří nesplňují podmínky pro odsouhlasení dotace v resortu MZe.

Výměru travních porostů v letech 2002 až 2008 sklizených s finanční podporou Programu péče o krajinu MŽP v jednotlivých obcích na území národního parku dokládá následující tabulka.

Péče o květnaté horské louky Krkonoš

Opieka nad górskimi łąkami kwiatowymi Karkonoszy
Protection of the Krkonoše Mountains Wildflower Meadows
Pflege blühender Riesengebirgswiesen

Klára Pohlodková

Podobně jako v předcházejících letech byla i v roce 2008 péče o květnaté horské louky Krkonoš zařazena do Programu péče o krajinu (PPK), podprogramu Péče o zvláště chráněné části přírody a ptačí oblasti, pod názvem „Vybrané louky na území KRNAP 2008“. Finanční prostředky MŽP byly touto cestou směřovány k obnově či udržení vhodného způsobu hospodaření na nejceněnějších lučních porostech vybraných krkonošských enkláv, které jsou dnes mimo zájem hospodařících subjektů.

V roce 2008 proběhlo zadání akcí dle Směrnice Správy KRNAP o zadávání veřejných zakázek (S-5/2007). V průběhu měsíců dubna a května 2008 byly vybraným subjektům zaslány Výzvy k podání nabídky se specifikací lokalit, rozsahu požadovaných prací a maximální ceny za jednotlivé akce. Následně jednotlivé subjekty zaslaly své Nabídky na plnění zakázky.

Nabídky byly vyhodnoceny a porovnány s maximálními cenami a Kalkulací nákladů k zadávací dokumentaci, která vychází ze Směrnice MŽP č. 1/2008 pro poskytování finančních prostředků z PPK v roce 2008.

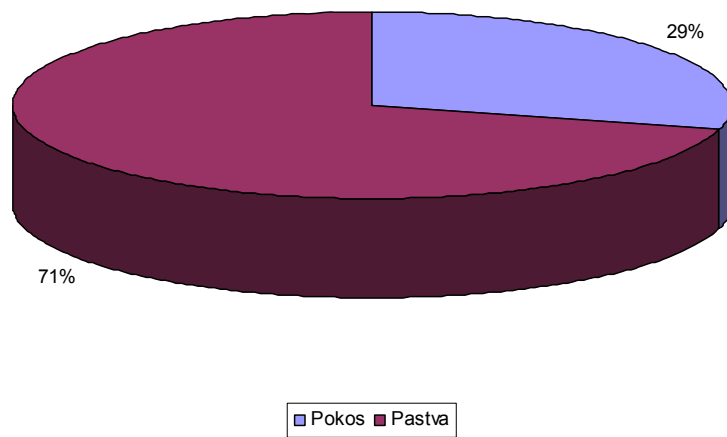
Své nabídky podalo a do prací spojených s péčí o květnaté horské louky bylo vybráno osm subjektů. V roce 2008 se podařilo zajistit hospodaření na následujících enklávách:

- Malé Toppeltovy Boudy (k. ú. Velká Úpa I) – pokos lehkou mechanizací
zhotovitel Petr Šimral
celková výměra 5,8 ha
náklady 55 700 Kč
- Pěnkavčí Vrch (k. ú. Velká Úpa II) – pokos lehkou mechanizací
zhotovitel Petr Šimral
celková výměra 12,8 ha
náklady 113 200 Kč
- Modrý důl (k. ú. Pec pod Sněžkou) – pokos lehkou mechanizací
zhotovitel Ivana Čílová
část o výměře 2,5 ha
náklady 34 125 Kč
- Studniční Boudy (k. ú. Pec pod Sněžkou) – pastva ovčí
zhotovitel Ivana Čílová
celková výměra 15,7 ha
náklady 241 290 Kč
- Modrý důl (k.ú. Pec pod Sněžkou) – pastva ovčí
zhotovitel Ivana Čílová
celková výměra 6,1 ha
náklady 76 860 Kč
- Karlův Vrch (k. ú. Velká Úpa II) – pokos lehkou mechanizací
zhotovitel Jiří Šimůnek
část o výměře 6,2 ha
náklady 64 500 Kč
- Lučiny (k. ú. Černý Důl, Velká Úpa I) – pokos lehkou mechanizací
zhotovitel Jiří Šimůnek
část o výměře 5 ha
náklady 44 000 Kč
- p.p.č. 191/1 v k. ú. Dolní Malá Úpa – pokos lehkou mechanizací
zhotovitel Jiří Šimůnek
výměra 0,7 ha
náklady 6 200 Kč
- Janovy Boudy (k.ú. Velká Úpa II) – pokos lehkou mechanizací
zhotovitel Jiří Šimůnek
celková výměra 4,2 ha
náklady 33 600 Kč
- Brádrlerovy Boudy (k. ú. Špindlerův Mlýn) – pokos křovinořezem
zhotovitel Tomáš Blažek

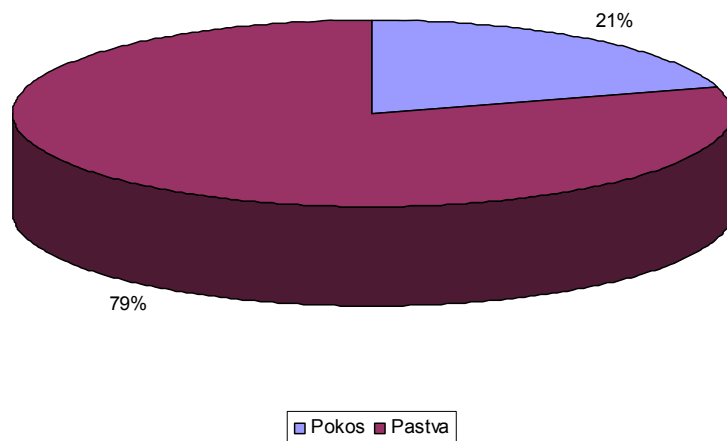
- část o výměře 1,9 ha
náklady 46 700 Kč
- Brádrerovy Boudy (k. ú. Špindlerův Mlýn) – pastva ovcí
zhotovitel Tomáš Blažek
celková výměra 7,0 ha
náklady 108 750 Kč
- Šestidomí (k. ú. Strážné) – pokos křovinořezem
zhotovitel Lucie Kopecká
část o výměře 1,0 ha
náklady 14 700 Kč
- Klínové Boudy (k. ú. Přední Labská) – pastva skotu
zhotovitel Jiří Šimůnek
celková výměra 24 ha
náklady 460 000 Kč
- Lahrovy Boudy (k. ú. Strážné) – pastva ovcí
zhotovitel Zbyněk Malinský
celková výměra 15,2 ha
náklady 175 560 Kč
- Přední Rennerovky (k. ú. Strážné) – pastva ovcí
zhotovitel Zbyněk Malinský
celková výměra 8,0 ha
náklady 100 800 Kč
- Latovo údolí (k. ú. Dolní Malá Úpa) – pastva ovcí
zhotovitel Ivana Čílová
celková výměra 22,6 ha
náklady 300 500 Kč
- Malé Tippeltovy Boudy (k. ú. Velká Úpa I) – pastva ovcí
zhotovitel Jaromír Efler
část o výměře 2,0 ha
náklady 29 400 Kč
- Lesní bouda (k. ú. Černý Důl) – pastva ovcí a koz
zhotovitel HAST, s. r. o.
celková výměra 2,5 ha
náklady 29 100 Kč

V roce 2008 byla v rámci akce „Vybrané louky na území KRNAP 2008“ realizována péče na celkem 141,5 ha travních porostů (100,4 ha pastva, 41,1 ha pokos) s celkovými náklady 1 998 700 Kč. Z toho činily náklady na pastvu 1 585 950 Kč a na pokos 412 750 Kč. Průměrné náklady na pastvu – 15 796,3 Kč/ha a na pokos – 10 042,6 Kč/ha (více viz následující grafy).

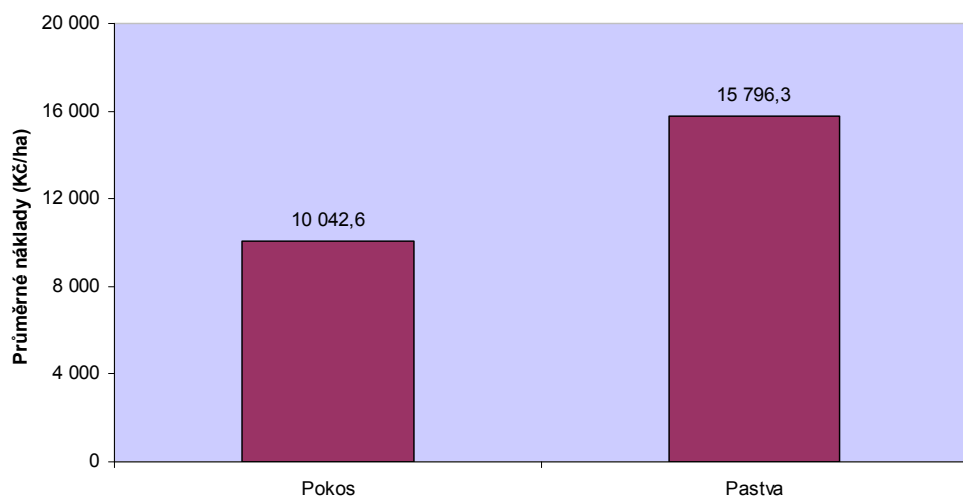
Podíl ploch pasených a kosených na celkové výměře

Podíl nákladů na pastvu/pokos na celkových nákladech

Průměrné náklady na pastvu/pokos

Speciální management

Management specyficzny

Special management

Spezialmanagement

Tomáš Janata

Vedle základních managementových opatření (pokos, pastva) je potřeba pro udržení stabilní kulturní krajiny provést další hospodářské práce. Tyto práce shrnujeme do kategorie „Speciální management“. Stejně jako tituly „Péče o travní porosty na území KRNAP“ a „Vybrané louky na území KRNAP“, i Speciální management čerpá prostředky z programu MŽP Program péče o krajinu (PPK). V roce 2008 bylo na realizaci 24 akcí čerpáno celkově 740 028 Kč.

- Obří důl (k. ú. Pec pod Sněžkou) – pokos sekačkou, sušení, úklid travní hmoty (1,2 ha)
- Rýchory, Suchý důl, Maxovka (k. ú. Rýchory, Suchý Důl) – vláčení, pokos sekačkou, křovinořezem, úklid, sušení travní hmoty, likvidace plevelných druhů, prořezávky dřevin, pastva ovcí (7 ha)
- Hrochova louka v Horních Albeřicích (k. ú. Horní Albeřice) – jarní vláčení, pokos a úklid travní hmoty (1 ha)
- Xerotherm v Horních Albeřicích (k.ú. Horní Albeřice) – jarní vláčení, pokos travní hmoty, organizace pastvy, podzimní vláčení (1 ha)
- Celní lom (k. ú. Horní Albeřice) – pokos travní hmoty na ploše 0,3 ha
- 1. zóna KRNAP (k. ú. Bedřichov v Krk.) – redukce klečových výsadeb na botanických a geomorfologických lokalitách, odvoz dřevní hmoty (1 ha)
- Hraniční louka (k. ú. Harrachov) – revitalizační zásahy, asanace starých melioračních kanálů
- PP Slunečná stráň (k. ú. Svoboda nad Úpou, Maršov I) – jarní ošetření plochy, pokos kosou, křovinořezem, organizace pastvy, prořezávky dřevin (9 ha)
- Bíner (PP před vyhlášením, k. ú. Prostřední Lánov) – pokos sekačkou, křovinořezem, úklid travní hmoty, pastva (1,5 ha)
- Peklo (PP před vyhlášením, k. ú. Prostřední Lánov) – jarní vláčení, pokos sekačkou, křovinořezem, úklid travní hmoty, pastva ovcí (0,5 ha)
- Kotelská louka (k. ú. Vítkovice v Krk.) – pastva, výřez dřevin (1,8 ha)
- Sklenářovické údolí (k. ú. Sklenářovice) – vláčení, pokos, sušení, úklid travní hmoty, organizace pastvy (20 ha)
- PP Anenské údolí (k. ú. Harrachov) – jarní vláčení, pokos a úklid travní hmoty (1,2 ha)
- Adolfka (k. ú. Strážné) – pokos a úklid travní hmoty na botanické lokalitě (1,5 ha)
- 2. zóna KRNAP – chemická a mechanická likvidace porostů šřovíku alpského (bodová aplikace na lučních enklávách, podél turistických cest)
- Víchová nad Jizerou (botanická lokalita; k. ú. Víchová nad Jizerou) jarní a podzimní vláčení, pokos a úklid travní hmoty, pastva, výřez dřevin (1,5 ha)
- Bolkov (botanická lokalita; k. ú. Bolkov) jarní vláčení, pokos sekačkou, křovinořezem, úklid travní hmoty, pastva (1,5 ha)

- Harrachov-Rýžoviště (k. ú. Harrachov) – pokos, úklid travní hmoty na botanické lokalitě (2 ha)
- 3. zóna, ochranné pásmo KRNAP – ochrana migrujících obojživelníků (úpravy a budování trdlišť, zábrany)
- Povodí Jizery likvidace nepůvodního rodu křídlatka, 1., 2. a 3. etapa (chemická a mechanická likvidace)
- Dolní Dvůr – likvidace lokality netýkavky žláznaté – 4. etapa (1,2 ha)
- Braunovy louky (k. ú. Velká Úpa II) – likvidace porostu vlčího bobu mnoholistého – 4. etapa (0,5 ha)
- 3. zóna KRNAP chemická a mechanická likvidace porostů šťovíku alpského (bodová aplikace na lučních enklávách, podél turistických cest)
- Brádrlerovy boudy (k. ú. Špindlerův Mlýn) – prodloužení odvodňovacího kanálu upravujícího vodní režim na enklávě

Program opieki nad krajobrazem przyczynia się do rozwiązania kwestii ochrony przyrody na obszarze KRNAP i jego otuliny. Pozytywną stroną programu Ministerstwa Ochrony Środowiska kultywującego krajobraz jest możliwość jego zastosowania przy poczynaniach kluczowych dla losu obszarów znajdujących się pod szczególnie ścisłą ochroną. Łącznie uzyskano 12 002 895 koron na 50 akcji (jak np. na konserwację i naprawy tras turystycznych, na dokończenie rozbiórki schroniska Česká bouda, na likwidację szczawiu alpejskiego rosnącego wzdłuż szlaków turystycznych i na eklawach łąkowych lub na zapewnienie niezbędnej opieki nad zabytkami przyrody i stanowiskami botanicznymi.

Taking Care of Our Landscape Programme helps to resolve the issue of nature protection in KRNAP's territory and its protection zone. The advantage of this landscape-molding programme (launched by the Ministry of Environment) lies in its compatibility with certain measures and directives that are specific for protected areas and should be their priority. Over all CZK 12 002 895 CZK was used for 50 activities (such as maintenance and repair of marked tourist trails, completed demolition of Česká Bouda, liquidation of Alpine dock along tourist routes and on meadow enclaves, providing needed care to nature monuments and botanical areas, etc.).

Das Programm Landschaftspflege soll zur Lösung der Naturschutzproblematik auf dem Gebiet des KRNAP und dessen Schutzzone beitragen. Vorteil dieses landschaftsbildnerischen Programms des Umweltministeriums ist die Möglichkeit, es in Bezug auf Maßnahmen anzuwenden, die für besondere Schutzgebiete ausschlaggebend und spezifisch sind. Insgesamt wurden 12 002 895 CZK für 50 Aktionen bereitgestellt (zum Beispiel zur Instandhaltung und Reparatur markierter Wanderwege, zur Beendigung des Abrisses der Böhmisches Baude, zur Vernichtung des Alpenampfers entlang der Wanderwege und auf Wiesenenklaven oder zur Sicherstellung einer entsprechenden Pflege von Naturdenkmälern und von botanischen Lokalitäten.

Odvodňovací kanál na Brádlkových Boudách

Redukce nepůvodní křeče

4. PÉČE O LES

Opieka nad lasem

Forest Management

Waldpflege

Hubert Závorský a kol.

Vzhledem k systematickému a včasnému zpracování následků orkánu (Kyrill – 87 733 m³ v roce 2007 a Emma 10 488 m³ v roce 2008) a realizací ochranných a obranných opatření (diferencovaně dle zonace) se nám dařilo eliminovat riziko propuknutí kůrovcové kalamity na námi spravovaném území.

Jarní rojení proběhlo nejintenzivněji ve východní části Krkonoš, na LS Horní Maršov, a to v prostoru mezi Červeným vrchem (961 m) a Špičákem (877 m) od soutoku Úpy a Malé Úpy směrem k Braunovým loukám.

V listopadu roku 2007 došlo k dohodě mezi vlastníky těchto pozemků a Správou KRNAP, která je koupí získala do svého vlastnictví. Z hlediska kůrovce je toto území (cca 300 ha) velmi rizikové.

Po převzetí porostů se lednovým šetřením stavu porostů zjistilo 315 m³ dřeva s aktivním kůrovcem a 409 m³ nezpracované větrné kalamity, rovněž napadené kůrovci. Z těchto důvodů se, po zpracování uvedené hmoty, před rojením přikročilo k realizaci obranných opatření a instalovalo se přes 700 ks otrávených lapáků – trojnožek a více než 40 ks klasických lapáků – využití čerstvých polomů.

Situaci na výše uvedené lokalitě dokreslují i přiložené fotografie.

Červená Hora 12. 6. 2007

Realizace obranných opatření na svahu Červené Hory 24. 4. 2008

V roce 2008 jsme zpracovali celkem 28 722 m³ kůrovcového dříví, z toho bylo ponecháno v porostech 7 892 m³ odkorněné hmoty k přirozenému zetlení.

Odbyt dříví byl v roce 2008 poznamenán prudkým poklesem cen sortimentů dříví ve 2. čtvrtletí (u PVJ III.A/B pokles 450 Kč/ m³, PVJ III.C pokles 420 Kč/ m³, třída V. pokles 150 Kč/ m³) způsobeným prohlubující se celosvětovou hospodářskou krizí a s tím spojenou sníženou poptávkou po stavebním dříví, obalových materiálech i dřevěných paletách, který se negativně projevil na obchodu se dřívím.

Dalším negativním faktorem, který se projevil na dosaženém zpeněžení, byl nárůst zpracování kůrovcem napadeného dříví ve 3. čtvrtletí, z čehož vyplynulo snížení kvality u kulatinových sortimentů a snížení hmotnosti u vlákniny. V roce 2008 jsme zpracovali a dodali 20 830 m³ kůrovcového dříví.

V následující tabulce je uvedeno množství i cenové porovnání s obdobím roku 2007:

Období	dodávky (m ³)	Zpeněžení fco OM (Kč/m ³)	Rozdíl 2007–2008 (Kč/m ³)
1.–12. 2007	105 841	990	
1.–6. 2008	29 129	920	70
1.–12. 2008	85 180	786	204

Ze względu na systematyczne i terminowe opracowanie skutków orkanu (Cyril – 87 733 m³ w 2007 roku i Emma 10 488 m³ w 2008 roku) oraz realizację środków ochrony i

obrony udało nam się eliminować ryzyko rozprzestrzenienia inwazji korników na zarządzanych przez nas terenach.

Due to systematic and early clearance of the consequences left by hurricane (Kyrill – 87 733 m³ in 2007 and Emma 10 488 m³ in 2008), and the implementation of protective and preventive measures, we managed to eliminate the risk of the break out of bark beetle calamity in the territory administered by us.

Angesichts der systematischen und rechtzeitigen Verarbeitung der Folgen der Orkane (Kyrill – 87 733 m³ im Jahre 2007 und Emma 10 488 m³ im Jahre 2008) und der Realisierung entsprechender Schutz- und Abwehrmaßnahmen gelang es uns, die Gefahr des Ausbruchs einer Borkenkäferkalamität auf dem von uns verwalteten Gebiet zu eliminieren.

Následky vichřice Emma v Krkonoších

Skutki orkanu Emma w Karkonoszach

Impact of the Windstorm Emma on the Giant Mountains

Folgen des Sturms Emma im Riesengebirge

Alena Macháčová

Přestože ničivé působení vichřice Emma trvalo plné dva dny, škody na lesních porostech v Krkonošském národním parku jsou ve srovnání s větrnou kalamitou způsobenou loňským orkámem Kirill mnohem menší. Vichřice dosahovala na Sněžce v nárazech rychlosti 170 km/h, na Labské boudě dokonce 194 km/h (Kirill dosáhl maxima 216 km/h). Škody způsobené letošní větrnou kalamitou se pohybují na hranici 10 000 m³ dřeva, což představuje 10–12 % plánované roční těžby. Jen pro srovnání, po Kyrillu zůstalo na zemi okolo 80 000 m³ dřeva. Rovněž charakter kalamity byl příznivější. Prakticky nedošlo k soustředěným plošným polomům, vesměs se jedná o polomy izolované. Jedinou výjimkou jsou Rýchory, kde došlo k menším plošné kalamitě v okolí Vojenské cesty na porostní stěně, která byla narušena právě loňským orkámem. Polesí Svoboda nad Úpou, pod které Rýchory spadají, je zároveň nejpoškozenější oblastí v Krkonoších. Za oběť větru zde padlo 3 000 m³ dřeva. Kalamita v takovémto rozsahu je něco, s čím je třeba v podmínkách Krkonoš počítat. Její likvidaci jsme schopni technicky zvládnout vlastními prostředky, tak, abychom předešli případnému rozšíření kůrovce. Neuvažujeme ani o přijetí mimořádných opatření jako jsou uzavírky cest atd.

Szkody na porostach leśnych w Karkonoskim parku narodowym były w porównaniu z klęską żywiołową w wyniku orkanu Cyryl dużo mniejsze (10 488 m³). Wiatr osiągał na Śnieżce w porywach prędkość 170 km/h, w okolic schroniska Labská bouda nawet 194 km/h (Cyril osiągnął maksimum 216 km/h).

The damages done to forest growth in the Giant Mountains National Park were in comparison with the calamity caused by hurricane Kyrill much smaller (10 488 m³). The wind gusts at Sněžka reached 170 km/h, at Labská Bouda it was even 194 km/h (Kyrill reached maximum 216 km/h).

Die Schäden an den Waldbeständen im Riesengebirgsnationalpark waren im Vergleich mit der vom Orkan Kyrill verursachten Windkalamität entschieden geringer (10 488 m³). Der Sturm erreichte auf der Schneekoppe in Böen Windgeschwindigkeiten von 170 km/h, auf der Labská bouda sogar von 194 km/h (Kyrill erreichte ein Maximum von 216 km/h).

Projekt CZ 0121

Projekt CZ 0121

Projekt CZ 0121

Projekt CZ 0121

V roce 2008 byl zahájen projekt „Implementation of environmentally responsible forest management“ (Zavádění ekologicky šetrného lesního hospodaření), na kterém se Správa KRNAP podílí jako spoluřešitel. Projekt je financován prostřednictvím Norských finančních mechanismů (Norwegian Financial Mechanism). V rámci projektu bude v lesích KRNAP zavedena certifikace dle standardu FSC, zaručující šetrné obhospodařování certifikovaných lesních majetků. Při hospodaření v certifikovaných lesích je např. výrazně omezeno užívání holoseči při obnově, zakázáno užívání velmi nebezpečných pesticidů, využívání především místních zdrojů pro obnovu, je kladen důraz na sociální stránku hospodaření v lesích.

Dalším přínosem projektu bude zahájení trvalého monitoringu stavu lesních ekosystémů prostřednictvím statistické inventarizace. Statistická inventarizace představuje moderní a účinný nástroj pro popis a sledování stavu lesa, dynamiku vývoje přírodních procesů apod.

Projekt bude řešen v období 10/2008 – 04/2011.

W 2008 roku rozpoczęto projekt „Implementation of environmentally responsible forest management“ (Wprowadzanie ekologicznie przyjaznej gospodarki leśnej). W ramach projektu będzie w lasach KRNAP wprowadzona certyfikacja według standardu FSC, zapewniająca przyjazne dla środowiska zagospodarowanie certyfikowanych majątków leśnych. Następnie rozpocznie się trwale monitorowanie stanu ekosystemów leśnych za pośrednictwem inwentaryzacji statystycznej.

In 2008 the project “Implementation of Environmentally Responsible Forest Management” set off. As part of the project, certification in compliance with the FSC standard will be introduced to KRNAP’s forests, which ensures considerate management of certified forest property. Furthermore, permanent monitoring of the state of forest ecosystems through statistic inventory taking will begin.

Im Jahre 2008 wurde das Projekt „Implementation of environmentally responsible forest management“ (Einführung einer umweltschonenden Waldwirtschaft) eingeleitet. Im Rahmen des Projekts wird in den Wäldern des KRNAP die Zertifizierung von FSC-Standards eingeführt, die ein schonendes Bewirtschaften des zertifizierten Waldvermögens garantieren sollen. Des weiteren soll durch die statistische Inventarisierung ein ständiges Monitoring des Zustands der Waldökosysteme eingeleitet werden.

Pracovní seminář Management lesů v národních parcích

Seminarium robocze Management lasów w parkach narodowych

Work Seminar “Forest Management in National Parks”

Arbeitsseminar Waldmanagement in Nationalparks

Pracovní seminář „Management lesů v národních parcích“ byl součástí akcí ke 45. výročí založení KRNAP a uskutečnil se 9.–11. 10. 2008 ve Špindlerově Mlýně. Jeho hlavním cílem byla diskuse nutná pro ověření zásad resortní politiky, volby strategických cílů a vhodnosti a účelnosti práce s lesem v národních parcích ČR.

V tomto kontextu je nutné připomenout, že předměty a cíle ochrany národních parků v ČR se částečně liší, protože jednotlivé NP byly vyhlášeny v rozdílných společenských a přírodních podmínkách a s různě zachovalými přírodními hodnotami.

Byla diskutována témata od vlivu předpokládaných klimatických změn na lesní ekosystémy národních parků, obecných rámců resortní politiky reprezentovaných „Strategií rozvoje národních parků ČR“, přes konkrétní problematiku ochrany přírodních procesů a ochrany biodiverzity v lesích NP, problematiku přírodních a antropogenních disturbancí, managementu zvěře, přes specifika přírodě blízkého obhospodařování lesů, lesnického plánování a lesnického výzkumu v NP, po problematiku veřejného mínění.

Na průběh semináře měly bezesporu vliv snahy o definování obecných zásad managementu lesů jednotných pro všechny NP, úspěšně završené vydáním vyhlášky č. 60/2008 Sb., a metodické pokyny MŽP jednak k zónám ochrany přírody v národních parcích ČR, jednak k obsahu plánů péče o národní parky a jejich ochranná pásma. Do diskutovaných problémových okruhů se promítly i zkušenosti z praktického managementu různých typů porostů NP včetně ponechání samovolnému vývoji a v neposlední řadě i eskalace konfliktů v NP Šumava.

K aktivní účasti byli vyzváni kromě pracovníků resortu životního i experti z různých oborů, kteří se projednávajími problémy chráněných území aktuálně zabývají v kontextu ČR, popř. Evropy. Semináře se zúčastnili odborníci Ministerstva životního prostředí, univerzit (Česká zemědělská univerzita v Praze, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Jihočeská univerzita), Akademie věd ČR a Slovenské akademie věd, výzkumných institucí (Výzkumný ústav lesního a vodního hospodářství, Výzkumný ústav pro krajinu a okrasné zahradnictví, Česká geologická služba, IFER – Ústav pro výzkum lesních ekosystémů) a nevládních nestátních organizací (Hnutí DUHA – Přátelé Země ČR, EUROPARC ČR). Mezi další účastníky patřili kromě pracovníků MŽP, NP, AOPK a CHKO i zástupci Ministerstva zemědělství ČR, Karkonoskiego Parku Narodowego, Štátnych lesov TANAP, Vojenských lesů a statků, LČR a ÚHÚL Brandýs nad Labem.

Jako jeden z klíčových problémů byl identifikován častý konflikt mezi ochranou přírodních procesů (bezzásahovost) na území NP a ochranou biodiverzity, ačkoli jsou oba tyto parametry primárním účelem existence NP v ČR. NP nejsou pojímány jako území zakonzervovaných částí přírody s důrazem na ochranu druhů, ale směřují k dynamické ochraně biodiverzity i přírodních procesů. Přirozená sukcese lesních ekosystémů však může být v rozporu s ochranou druhů nebo zachováním přírodních stanovišť a ve svém důsledku i s ochranou soustavy NATURA 2000. V takových případech je nutné stanovit priority a v případě potřeby realizovat udržovací nebo podpůrný management. Důraz musí být kladen na efektivitu managementu. Proto je nutné dopady managementu sledovat, vyhodnocovat a vlastní management následně přizpůsobovat zjištěným skutečnostem.

V popředí zájmu byly i přírodní disturbance a disturbance v důsledku antropogenně podmíněných změn stanovištních podmínek. Přírodní disturbance přirozených lesních

ekosystémů, působené v NP větrnými kalamitami a kůrovci, jsou obecně považovány za součást přírodních procesů a za důležitý faktor přirozené sukcese lesních ekosystémů. Podle účastníků semináře mají zcela zásadní význam pro dynamickou stabilitu a biodiverzitu lesních ekosystémů, ale mohou být nebezpečím pro okolní porosty. Narušení menšího rozsahu iniciují obnovu stromové vrstvy klimaxového lesního ekosystému v rámci malého vývojového cyklu lesa, větší disturbance jsou předpokladem pro přirozené uplatnění sukcesních stadií pionýrských dřevin, důležitých mimo jiné i pro obnovu půdních vlastností včetně rozkladu akumulované organické hmoty na půdním povrchu ve smrkových porostech. Na sukcesní stadia pionýrských dřevin je vázána i důležitá část biodiverzity lesních ekosystémů. Přirozené lesní ekosystémy jsou na přírodní disturbační režimy dlouhodobě adaptovány a jejich absence může mít negativní vliv na zdravotní stav lesa, ekologickou rovnováhu lesních ekosystémů a jejich biodiverzitu.

Antropogenně podmíněné disturbance, na které lesní ekosystémy dlouhodobě adaptovány nejsou, mají obvykle opačný účinek. Mezi takové patří i v NP imisní zátěž. Podle prezentovaných údajů nejsou problémem přímé škody, ale budou se dále uplatňovat nepřímé mechanismy působení depozice síry a dusíku. Proto nelze v blízké budoucnosti počítat s výraznější regenerací lesních půd. Stromy budou i nadále stresovány nedostatkem živin a chronickou otravou hliníkem z půdního roztoku v důsledku acidifikace půdy i disproporcemi ve výživě. V důsledku nadbytku dusíku se pravděpodobně nevyhneme ani změnám v druhovém složení původně značně oligotrofních horských lesů. Doporučenou cestou ke snížení negativních dopadů lokálně vysoké imisní zátěže je diferencované zvýšení podílu listnatých dřevin, které vede ke snížení atmosférické depozice a zlepšení půdních vlastností.

Pracovní seminář se zabýval i specifiky přestavby druhové, věkové a prostorové skladby lesních porostů NP, řazených do kategorie lesů přírodě blízkých, kulturních a nepůvodních, nutností ponechávat odumřelou dřevní hmotu v lesních porostech z důvodů ochrany biodiverzity i půdních vlastností, úlohou a managementem zvěře v NP a dalšími odlišnostmi managementu lesů v NP od hospodaření v lesích mimo NP. Zatímco se v NP cesta přírodním procesům zcela uvolňuje, v lesích mimo NP (hospodářských, ochranných i zvláštního určení) přírodní procesy zákon připouští, pokud poslouží tvorbě funkčně trvale výkonného lesa. Působení přírodních procesů v NP je kombinováno s rekonstrukčními zásahy ve prospěch obnovy přirozeného stavu lesa s vysokou mírou autoregulace (hlavním cílem na podstatné části území je ponechání lesa smovolnému vývoji).

Z přednesených příspěvků i z diskuse vyplynulo, že posláni národních parků vyžaduje specifické způsoby práce s lesem a často je nutné přijmout opatření odchylná od ustanovení lesního zákona (zákona č. 289/1995 Sb.). V lesích NP je uplatnění některých norem zakotvených v lesním zákoně nevhodné a cesta standardního používání výjimek může být částí laické i odborné veřejnosti vnímána jako problematická. Odlišnost managementu lesních ekosystémů v NP s sebou přináší vedle potřeb zákonných norem, odlišných od norem platných v lesích mimo NP, i potřeby nových metod plánování. Hospodářská úprava lesů v NP by měla spolehlivě monitorovat výsledky managementu (popř. i působení přírodních procesů v oblastech ponechaných samovolnému vývoji) a uplatňovat takové nástroje prostorové a těžební úpravy lesa, které budou management lesních ekosystémů v NP efektivně podporovat. Nová metoda tvorby LHP pro nepasečné lesy s nepravidelnou až bohatou strukturou se již osvědčila v NP Podyjí a v NP Šumava. V rámci managementu lesních ekosystémů NP je tedy nutné používat postupů odlišných od běžného přírodě blízkého obhospodařování lesa a tyto postupy podpořit právní úpravou.

Na pracovním semináři prezentovaná vědecky podložená data a doporučení byla často management lesních ekosystémů na území národních parků zcela zásadní a proto bylo rozhodnuto o vydání sborníku příspěvků v roce 2009. Součástí sborníku budou i doporučení semináře.

Seminarium robocze „Management lasów w parkach narodowych“ był częścią akcji przy okazji 45 rocznicy założenia KRNAP i odbyło się w dniach 9. – 11. 10. 2008 r. w miejscowości Špindlerův Mlýn. Jego głównym celem była dyskusja konieczna dla weryfikacji zasad polityki resortu, wyboru strategicznych celów i stosowności i celowości pracy z lasem w parkach narodowych w RCz.

The work seminar called “Forest Management in National Parks” was one of the events that took place to celebrate the 45th anniversary of KRNAP’s foundation. It was held on October 9 till October 11, 2008 in Špindlerův Mlýn. Its main aim was to hold a discussion that was needed to verify the principles of departmental politics, the choice of strategic goals and the suitability and effectiveness of working with forests in the Czech Republic’s national parks.

Das Arbeitsseminar „Waldmanagement in Nationalparks“ war Bestandteil der Aktionen zum 45. Jubiläum der Gründung des KRNAP und fand vom 9. – 11. 10. 2008 in Špindlerův Mlýn statt. Hauptziele waren die zur Prüfung der Grundsätze unserer Ressortpolitik notwendige Diskussion, die Auswahl strategischer Ziele und die Zweckdienlichkeit der Arbeit mit dem Wald in Nationalparks der Tschechischen Republik.

5. VÝZKUM

Badania

Research

Forschung

Výzkum v KRNAP 2008

Badania v KRNAP 2008

Research in KRNAP 2008

Forschung im KRNAP 2008

Jaroslav Andrlé, Eva Martinová

Koordinaci výzkumných úkolů a projektů zajišťuje odbor ochrany přírody a informatiky. Stejný odbor vede databázi o probíhajícím i ukončeném výzkumu a monitoringu, včetně průběžných a závěrečných zpráv.

V roce 2008 bylo pro území KRNAP a jeho ochranného pásma vydáno 202 povolení ke vstupu do zvláště chráněných částí krkonošské přírody. Povolení byla vydána badatelům širokého spektra českých vysokých škol, univerzit a výzkumných institucí, ale i badatelům vystupujícím jako fyzické osoby.

Oborové složení vydaných povolení bylo následující:

Fauna – 31, flóra, lišejníky a mechy – 70, fauna a flóra – 1, geologie – 38, geomorfologie, vodopády – 6, chemické změny – 7, klimatologie, laviny – 11, lesní hospodářství – 6, pedologie – 2, speleologie – 1, těžba nerostných surovin – 5, zemědělství – 4, fotodokumentace a film – 13, biodiverzita – 7. Uvedené údaje uvádějí pouze počet vydaných povolení k výzkumu, počet skutečně probíhajících bádání se může lišit. Některé výzkumné aktivity totiž nepotřebují ke své práci vstupovat do zvláště chráněných částí přírody a tedy ani žádat o povolení.

Odborní pracovníci Správy zajišťují především dlouhodobý monitoring zvláště chráněných částí přírody.

Studentská konference Morušky 2008

Morwowe spotkanie studentów

Student Cloudberry Session

„Maulbeer-Studententreffen“

Alena Ševců

Historie studentské konference Morušky je relativně krátká, první ročník se uskutečnil teprve před třemi lety v Rokytnici nad Jizerou. Letošní, třetí ročník, se konal na Rýchorské boudě na přelomu února a března (28. 2.–1. 3.) za nebývalé účasti z polských studentů,

především z Wroclavské a Slezské univerzity, ale také z Freie Universität Berlín. Z české strany přijelo nejvíce studentů z pražské Karlovy univerzity, dále z Univerzity Palackého, Univerzity Hradec Králové, Jihočeské univerzity a Mendelovy univerzity v Brně. Na konferenci bylo předneseno mnoho zajímavých příspěvků, z nichž ten nejlepší, od Anny Sadowské, byl odměněný ročním předplatným časopisu Krkonoše-Jizerské hory. Na konferenci byli pozvaní také odborníci – dr. Andrzej Raj, ředitel polského KPN, nás seznámil se svým výzkumem Špicberků; dr. Jana Kvíderová z Botanického ústavu AV ČR nás uvedla do fyziologie sněžných řas a prof. Jan Čermák z Mendelovy univerzity představil poslední novinky ze studia kořenových systémů stromů. Na Rýchorské boudě jsme také přivítali Lenku Soukupovou, dceru Lenky Papáčkové-Soukupové, již je tato konference věnována. Konference se vydařila, i když na ní mnozí účastníci budou vzpomínat i v souvislosti s vichřicí Emma, která nám překazila exkurzní výlet na Rýchorách. Při organizaci velmi pomohli kolegové z oddělení ochrany přírody, dr. Milena Kociánová, Mgr. Roksana Knapik, dr. Helena Leblochová a další zaměstnanci Rýchorské boudy. Fotografie a videozáznam konferenčních příspěvků pořídila Mgr. Olga Hartmanová.

Grant GA ČR č. 310/06/1546 – Experimentální ověření změn ve výškovém rozšíření klíštěte obecného (*Ixodes ricinus*) a rizika začleňování jím přenášených nákaz do horských ekosystémů

Grant Agencji Grantowej RCz (GA ČR) nr. 310/06/1546 –

Doświadczalnie sprawdzenie zmian w wysokościovym zasięgu występowania kleszcza postwiskowego (*Ixodes ricinus*) i ryzyko włączenia przenoszonych przez niego zaraz do górskich systemów ekologicznych

Grant GA ČR č. 310/06/1546 – Experimental Verification of Changes in Altitude Spreading of Tick (*Ixodes ricinus*) and the Risks of Transmitted Infections by It into the Mountain Ecosystems.

Zuschuß GA ČR Nr. 310/06/1546 – Experimentelle Ermittlung der Veränderungen in der Höhenverbreitung des Gemeinen Holzbocks/Schild-Zecke (*Ixodes ricinus*) und der Risiken einer Integration der von diesem übertragenen Infizierungen in die Gebirgsökosysteme

Jan Materna

Rok 2008 byl třetím a závěrečným rokem řešení projektu (podrobněji jsou jeho zdůvodnění i cíle popsány v Ročence Správy KRNAP 2006, str. 66–71).

Práce uskutečněné v roce 2008 v rámci řešení projektu směřovaly především k ověření a prohloubení výsledků získaných v předchozích dvou letech:

1. Byl zopakován terénní experiment sledující možnosti vývoje klíštěte na 10 lokalitách podél výškového transektu od hořejšího Vrchlabí (650 m n. m.) po vrchol Luční hory (1 550 m n. m.). V teplotním průměru byla vegetační sezona roku 2008 srovnatelná s rokem 2007.

2. Na Tetřevích Boudách, Předních Rennerovkách a na Rýchorách v polohách nad 1 000 m n. m. byl stejně jako v předchozích letech uskutečněn monitoring klíšťat pomocí vlajkování. Nález všech vývojových stadií (89 larev, 75 nymf a 2 dospělců) opět potvrdil životaschopnost populací klíštěte v těchto polohách.
3. Z analýzy vývoje klimatu v horských oblastech ČR za období 1979–2007 (vypracovaném pro potřeby projektu ČHMÚ) vyplynulo, že k obdobným změnám klimatu zjištěným v Krkonoších (vzrůst průměrné roční teploty o cca 1,5 °C, způsobený výrazným oteplením v jarním a letním období) došlo i v ostatních českých a moravských pohorích. Z toho vyplývá, že ke změnám výškového rozšíření klíštěte, které byly zjištěny v Krkonoších, došlo pravděpodobně i v dalších horských oblastech. Pro ověření této hypotézy a také pro ověření obecné platnosti výsledků z Krkonoš byl 16.–20. 6. uskutečněn jednorázový monitoring klíštěte na 12 lokalitách v nadmořské výšce 990–1 300 m n. m. v Hrubém Jeseníku. Nález 1 260 jedinců klíštěte obecného všech vývojových stadií tuto hypotézu plně potvrdil. Klíště zde podobně jako v Krkonoších vystupuje až k horní hranici lesa (v Jeseníkách nejvýše zjištěno v 1 300 m, v Krkonoších v 1 270 m n. m.). Ve srovnání s krkonošskými údaji se zdají být populace klíštěte obecného v Jeseníkách v polohách nad 1 000 m n. m. početnější.

Nejvýznamnější výsledky řešení projektu:

1. Uskutečněný terénní experiment sledující možnosti vývoje klíštěte v různých nadmořských výškách v letech 2006–2008 jasně prokázal, že všechna stadia klíštěte jsou schopna se na místech s příhodnými mikroklimatickými podmínkami úspěšně vyvíjet přinejmenším do nadmořské výšky 1 000–1 100 m n. m. a vytvořit zde životaschopné místní populace. (Ve velmi teplých vegetačních sezonách, jakou byla např. sezóna roku 2006, může vývoj úspěšně proběhnout i nad touto hranicí). Možnosti srovnání s výsledky obdobného pokusu uskutečněného v letech 1981–1983 Danielelem a kol. (viz Opera Corcontica 25 (1988), str. 76–110) jsou díky rozdílnému umístění experimentálních ploch a nedochování se záznamů o mikroklimatických měřeních na Danielových plochách pouze velmi omezené.
2. Dlouhodobý monitoring (2002–2008) početnosti a sezonní dynamiky klíštěte na dvou výškových transektech ve středních a východních Krkonoších (620–1 270 m a 600–1 020 m n. m.) prokázal existenci početně stabilních a životaschopných populací klíštěte až do nadmořské výšky 1 000–1 100 m n. m. Nad touto hranicí byly opakovaně zaznamenány pouze jednotlivé nálezy hladových nymf. Hustota klíšťat výrazně klesá se stoupající nadmořskou výškou a v polohách nad 1 000 m dosahuje průměrných hodnot od 1 do 5 jedinců klíštěte zjištěných za 1 hodinu jejich sběru pomocí vlajkování. To je v průměru přibližně 50krát méně než na kontrolních plochách v 600 m n. m.
3. Na základě laboratorních vyšetření získaného materiálu klíšťat byla bakterie *Borrelia burgdorferi* (původce lymfské boreliózy, dále jen LB) prokázána až do nadmořské výšky 1 270 m n. m. a virus klíšťové encefalitidy (KE) až do výšky 1 140 m n. m. Virus KE byl zjištěn celkem v 26 klíšťatech z 5 999 vyšetřených (0,004 %). Počet klíšťat infikovaných původcem LB se pohyboval v rozmezí od 3,6 do 10,6 % v závislosti na konkrétní lokalitě. Díky nízké početnosti klíšťat v nadmořských

4. Analýza dat z 5pěti krkonošských klimatologických stanic za období 1961–2007, kterou pro potřeby projektu vypracoval Český hydrometeorologický ústav (pobočka Hradec Králové), odhalila systematický nárůst průměrné roční teploty vzduchu o 1–3 °C (v závislosti na konkrétní stanici), přičemž nejvýraznější je vzrůst teploty zejména v měsíci květnu, červenci a srpnu. Naopak podzimní měsíce a začátek zimy jsou většinou bez výrazného trendu změny teploty. Na základě těchto údajů byl vypočten odhad změny teplotních podmínek v 1 000 m n. m., tedy poblíž současné horní hranice rozšíření klíštěte. V období 1961–2007 došlo v 1 000 m n. m ke zvýšení průměrné roční teploty vzduchu o 1,5°C. Z hlediska ročního chodu teplot byl nejvyšší systematický a statisticky průkazný nárůst průměrné měsíční teploty zaznamenán v květnu (o 3,5 °C), srpnu (o 2,5 °C), červnu a červenci (o 2 °C). Tyto změny klimatu se vzhledem k velmi silné závislosti rychlosti vývoje jednotlivých stadií klíštěte na teplotě (jak opakovaně ukázaly výsledky provedeného terénního experimentu) jeví být s největší pravděpodobností příčinou změn ve výškovém rozšíření klíštěte. Z porovnání průměrných teplot ve vegetačních sezónách za období 1961–2007 s výsledky terénních experimentů vyplývá, že k vzestupu výškové hranice rozšíření klíštěte muselo dojít pravděpodobně počátkem 90. let minulého století. Průměrná teplota 14 ze 17 vegetačních sezon v tomto období (od roku 1990 do 2007) se na základě výsledků terénního experimentu jeví být příznivá pro vývoj všech stadií klíštěte.

Prezentace výsledků projektu:

Výsledky projektu byly prezentovány na třech mezinárodních (Jena, Cambridge, Barcelona) a 7 národních odborných konferencích a byly doposud publikovány ve třech pracích:

- Danielová V., Kliegrová S., Daniel M., Beneš Č. (2008): Influence of climate warming on tick-borne encephalitis expansion to higher altitudes over the last decade (1997 – 2006) in the Highland region (Czech Republic). *Central. Eur. J. Publ. Health.* 16, 4-11.
- Danielová V., Schwarzová L., Materna J., Daniel M., Metelka L., Kříž B. (2008): Tick-borne encephalitis expansion to higher altitudes and the influence of climatic changes. *International Journal of Medical Microbiology* 298, Suppl. 44, 68-72.
- Materna J., Daniel M., Metelka L., Harčarik J. (2008): Distribution, density and development of the tick *Ixodes ricinus* in mountainous areas influenced by climate changes (Krkonoše Mts., Czech Republic). *International Journal of Medical Microbiology* 298, Suppl. 44, 25–37.

Jedna publikace byla odeslána do tisku a další dvě jsou v pokročilém stadiu přípravy rukopisu.

Význam projektu:

Projekt přispěl k rozšíření znalostí o výškovém rozšíření klíštěte a faktorech, které jej podmiňují, dále k posouzení aktuálního rozšíření původců klíšťové encefalitidy a lymfské boreliózy na území Krkonoš, umožnil vypracovat podrobnou analýzu intenzity změn klimatu na tomto území během uplynulých pěti desetiletí a na konkrétním příkladu klíštěte prokázal vliv probíhajících změn klimatických poměrů na výškové rozšíření organismů. Díky silné závislosti vývoje jednotlivých stadií klíštěte na teplotních podmínkách se klíště jeví být velmi vhodným a citlivým objektem pro dlouhodobý monitoring vlivu změn klimatu na živou složku ekosystémů.

6. INFORMATIKA A GIS

Informatyka a GIS

Information and GIS

Informatik und GIS (Geografisches Informationssystem)

Mapové služby obcím

Usługi mapowe dla miejscowości

Mapping Services for Municipalities

Karten-Dienstleistungen für die Gemeinden

Tomáš Lhota

Oddělení informatiky Správy KRNAP počátkem listopadu 2008 v rámci svého mapového serveru zprovoznilo některé nové projekty, které mají sloužit především krkonošským obcím. Jedná se např. o projekty s názvem Městské a obecní úřady a Plán péče. Jejich cílem je zlepšení komunikace mezi obcemi a Správou KRNAP a mezi obcemi navzájem.

Aktualizované mapy, které Správa KRNAP zpřístupnila, obsahují např. letecké snímky, základní topografické vrstvy a další specializované vrstvy a aplikace. Krkonošské obce navíc získávají přístup ke katastrálním mapám a zprostředkovaně rovněž k veřejně přístupným údajům katastru nemovitostí Českého úřadu zeměměřického a katastrálního. Na čtyři desítky obcí a měst nyní mohou využívat přístup k mapám Krkonoš v elektronické podobě. Do konce roku 2008 byl zřízen přístup do zmíněných mapových projektů pro téměř dvě desítky obcí. Bylo zaznamenáno více než 630 přístupů.

Dział informatyki Zarządu KRNAP na początku listopada 2008 r. w ramach swojego serwera mapowego uruchomił niektóre nowe projekty, które mają służyć przede wszystkim karkonoskim miejscowościom. Chodzi np. o aktualizowane mapy, dostęp do map katastralnych itp.

As part of its map server the Department of Informatics of KRNAP Administration started running new projects at the beginning of November 2008, which should especially serve the Giant Mountains' municipalities. These are e.g. updated maps, access to land register maps etc.

Die Informatikabteilung der Verwaltung des KRNAP setzte Anfang November 2008 im Rahmen seines Kartenservers einige neue Projekte in Betrieb, die vor allem den Riesengebirgsgemeinden dienen soll. Dabei handelt es sich vor allem um aktualisierte Karten, Zugang zu den Katasterkarten, usw.

7. STÁTNÍ SPRÁVA

Administracja państwowa

State Administration

Staatliche Verwaltung

Agenda vyřizovaná odborem státní správy

Sprawy załatwiane przez Wydział Administracji Państwowej

Carried out by the State Administration

Von der staatlichen Verwaltungsstelle erledigte Agenda

Jindřich Sýkora

V roce 2008 bylo vydáno 827 závazných stanovisek a 312 správních rozhodnutí (včetně usnesení). Odbor obdržel 881 pozvánek na jednání vypsaná stavebními úřady a vodoprávními úřady obcí s rozšířenou působností.

V sankční oblasti bylo uloženo 53 pokut: dvě za přestupky na úseku státní správy myslivosti (celkem 1 000 Kč) a 51 pokut za přestupky a protiprávní jednání v ochraně přírody a krajiny v celkové výši 419 tisíc Kč + 45 tisíc Kč jako náhrady nákladů řízení.

Ve 20 rozhodnutích o stanovení výše odvodů za odnětí ze zemědělského půdního fondu byly předepsány odvody v celkové výši 136 791 Kč.

W 2008 roku wydano 827 wiążących stanowisk i 312 decyzji administracyjnych. Dział otrzymał 881 zaproszeń na postępowania ogłoszone przez urzędy budowlane i urzędy gospodarki wodnej gmin z rozszerzonymi kompetencjami. W zakresie sankcji nałożono 53 kary.

827 binding standpoints and 312 administrative decisions were released in 2008. The department received 881 invitations to join negotiations announced by building offices and water management offices of municipalities with extended operation. 53 fines were given out.

Im Jahre 2008 wurden 827 verbindliche Stellungnahmen und 312 Verwaltungsentscheidungen erlassen. Das Referat erhielt 881 Einladungen zu von Bauämtern und Wasserrechtsämtern der Gemeinden mit erweitertem Wirkungskreis ausgeschriebenen Besprechungen. Auf dem Gebiet von Sanktionen wurden 53 Strafen erteilt.

Vývoj v legislativě

Rozwój prawodawstwa

Development of Legislature

Entwicklung der Legislative

V roce 2008 došlo ke třem změnám zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, a ke dvěma změnám navazujícího právního předpisu – vyhlášky č. 395/1992 Sb.

Změna provedená zákonem č. 124/2008 Sb. se týká výpisu z evidence Rejstříku trestů ve vztahu k žadatelům o autorizaci pro posuzování dle § 45i (PO a EVL) a § 67 (biologické hodnocení).

Zákonem č. 167/2008 Sb. bylo upraveno používání ustanovení § 86 zákona o ochraně přírody a krajiny (odstranění následků neoprávněných zásahů) ve vztahu k tomuto zákonu – zákonu o předcházení ekologické újmy a o její nápravě. Tento zákon dal správám národních parků další kompetenci – mají na území národních parků a jejich ochranných pásem příslušnost v rozsahu inspekce. Praktická aplikace zákona má však četná úskalí. Především je ekologická újma definována jako měřitelná změna (měřitelné zhoršení), kdy je třeba znát výchozí stav, který byl změněn. Týká se ale jen druhů ptáků, pro které byly vymezeny ptačí oblasti, a druhů a stanovišť v zájmu Evropských společenství. Praktická aplikace zákona bude vyžadovat dlouhodobý a pravidelný monitoring druhů a stanovišť, u kterých může ekologická újma ve smyslu zákona nastat. Problémem bude i prokazování, zda k újmě došlo, s ohledem na definici příznivého stavu. Ten zatím není pro jednotlivé druhy a stanoviště stanoven.

Zákonem č. 312/2008 Sb. (měnil se jím mj. zákon na ochranu zvířat proti týrání) byly upraveny podmínky provozování záchranných stanic.

Vyhláška č. 60/2008 Sb. přinesla podrobnosti o obsahu plánů péče o jednotlivé kategorie ZCHÚ, upravila obsah a náležitosti návrhů na vyhlášení ZCHÚ nebo zón, definovala podrobnosti vedení ústředního seznamu ochrany přírody a stanovila velmi podrobně způsob značení ZCHÚ, ptačích oblastí, smluvně chráněných území a památných stromů. Především ustanovení o obsahu plánů péče mělo okamžitý dopad na správu národního parku. Již téměř hotový koncept tohoto dokumentu musel být přepracován – především ve smyslu přílohy o hodnocení přirozenosti lesních porostů.

Vyhláška č. 75/2008 Sb. zrušila šest přírodních památek, které byly před účinností zákona o ochraně přírody a krajiny státními přírodními rezervacemi. Tato území jsou v současnosti 1. nebo 2. zónami národního parku, a proto ochrana v režimu přírodní památky byla nadbytečná. Jednalo se o státní přírodní rezervace vyhlášené ústředními orgány státní správy. Správa KRNP bude stejně postupovat u těch přírodních památek, které byly kdysi zřízeny okresními a krajskými národními výbory.

Území se sníženým přírodním a krajinářským potenciálem

Tereny o obnizenom potencjale przyrodniczym i krajobrazowym

Areas with Lowered Nature and Landscape Potential

Gebiete mit herabgesetztem Natur- und Landschaftspotenzial

Správa vymezila území se sníženým přírodním a krajinářským potenciálem. V těchto územích bude Správa zjednodušeně posuzovat předkládané záměry a zrychleně vydávat stanoviska pro jiné orgány státní správy. Celkem se tento postup týká 17 krkonošských měst a obcí.

Kritéria pro vymezení těchto území byla následující:

- Jde výhradně o území ochranného pásma, nikoliv vlastního národního parku.
- Jde o centra obcí a o území s koncentrovanou či souvislou zástavbou, nikoliv o území, jde se zástavba stává rozvolněnou či rozptýlenou.
- Jde o území, kde došlo k potlačení většiny přírodních prvků, které se zde vyskytují už jen ve fragmentech a jsou při dalších rozvojových záměrech obcí dlouhodobě neudržitelné. Pokud přírodní prvky vytvářejí souvislejší lokalitu, jsou ve vymezených územích vyznačeny (cenné biotopy, lokality výskytu zvláště chráněných druhů).
- Z hlediska provedení vyhodnocení krajinného rázu (studie Brychtová, Krause) jde o krajinu výrazně pozměněnou lidskou činností nebo o krajinu kulturní, nikoliv o krajinu přírodě blízkou a krajinu přírodní.
- Z vyhodnocení vlivu na předmět ochrany soustavy NATURA 2000 vyplývá, že lze vyloučit významný vliv na Ptačí oblast a Evropsky významnou lokalitu Krkonoše.

V takto vymezených územích bude Správa zjednodušeně posuzovat a zrychleně se vyjadřovat ke stavbám, u nichž lze očekávat pouze lokální dopad do prostředí, nepřesahující do ostatních částí ochranného pásma a do vlastního národního parku. Půjde zejména o rodinné domky, rekreační objekty, přístavby, nástavby, změny staveb před dokončením, změny užívání, drobné stavby apod. Naproti tomu bude v těchto vymezených územích Správa KRNAP tak jako dosud posuzovat stavby s přesahem do okolního území, jako např. stavby liniové, stavby energetické, vodohospodářské, stavby dopravní, sportovní apod.

Přijatý postup Správě umožní podstatně více se věnovat těm částem ochranného pásma, kde je příroda ještě zachovalá, a vlastnímu národnímu parku a kvalitněji posuzovat záměry zde požadované a umístěvané. Současně tento postup dává stavebním úřadům a obcím větší volnost, ale i zodpovědnost za rozvoj a budoucí výraz jejich obcí.

Zarząd wyznaczył terytorium o obniżonym potencjale przyrodniczym i krajobrazowym. Na tych terenach Zarząd będzie w uproszczonym trybie rozpatrywać przedkładane plany i w przyspieszonym trybie wydawać stanowiska dla innych organów administracji państwowej.

The Administration specified areas with lowered nature and landscape potential. In these areas the Administration will consider submitted plans in a simplified manner and will quickly submit its standpoints to other authorities of the state administration.

Die Verwaltung definierte Gebiete mit herabgesetztem Natur- und Landschaftspotenzial. In diesen Gebieten wird die KRNAP-Verwaltung vorgelegte Vorhaben in vereinfachter Form begutachten und beschleunigte Stellungnahmen für sonstige Organe der Staatsverwaltung erteilen.

Cyklotrasy k Luční a Labské boudě

Trasy rowerowe do schronisk Luční i Labská bouda

Cycling Trails to Luční and Labská Bouda

Radwanderrouten zur Luční und Labská bouda

Hana Slavičková

Správa KRNAP vydala v měsíci červnu roku 2008 dvě rozhodnutí, kterými souhlasila s vyhrazením cyklotrasy v trasách Vrbatova bouda–Labská bouda a Výrovka–Luční bouda.

Obě tyto trasy navazují na síť stávajících cyklotras, které byly na území KRNAP vyhrazeny již před 12 roky.

Specifikou obou výše uvedených tras je, že vedou nejcennějšími částmi území KRNAP, které byly zařazeny do 1. zóny, že končí u velkých turistických bud a že jsou to vlastně slepé trasy. Ze žádné z nich se nedá legálně pokračovat na kole dál, po obou se musejí cyklisté vrátit zpět do výchozího místa a napojit se opět na síť vyhrazených a označených cyklotras.

Tato fakta byla hlavními důvody, proč se Správa KRNAP bránila souhlasit s vyhrazením obou úseků, ačkoliv obě trasy vedou po zpevněných asfaltových cestách.

Hlavní podmínkou, jaká musela být splněna, aby Správa KRNAP přehodnotila své dosavadní stanovisko, bylo otevření úschoven cyklistických kol na Labské a Luční boudě, aby si cyklisté mohli svá kola uschovat a popř. pokračovat dál pěšky. Tuto podmínku se podařilo přislíbením vlastníků obou jmenovaných bud splnit, a proto se Správa KRNAP rozhodla na zkušební dobu jednoho roku s vyhrazením nových úseků cyklotras souhlasit (oba souhlasy platí do 30. 6. 2009).

Kvůli minimalizaci rušení živočichů v 1. zóně KRNAP bylo využívání cyklotras omezeno časově – od 9 do 17 hod. Aby nebyli cyklisté nuceni vyjíždět mimo zpevněnou cestu a neničili cenné rostliny a biotopy, které se mnohdy nacházejí v těsné blízkosti cest, bylo další podmínkou zapovězeno užívat oba úseky cyklotras v době se zbytky sněhové pokrývky na komunikaci.

Dalším důvodem, proč nebyl doposud vydán souhlas s provozem cyklistů na obou komunikacích, byl fakt, že obě jsou značně využívány pěšími turisty a Správa KRNAP měla obavy ze střetů obou skupin návštěvníků hor. I proto bylo rozhodnutí o udělení souhlasu vydáno na dobu určitou.

Od začátku provozu cykloturistiky na obou nových úsecích cyklotras (od 1. 7. 2008) do konce září Správa KRNAP sledovala nově zavedený souběžný provoz cyklistů a pěších.

Monitoring byl prováděn za každého počasí. Okolí Labské boudy bylo sledováno ve vybraných 47 dnech v červenci, srpnu a září. Celková návštěvnost bez rozdílu způsobu dopravy byla k Labské boudě 33 209 osob, z toho pouze 86 cyklistů, tj. 0,26 % ze všech návštěvníků. Okolí Luční boudy bylo monitorováno v 56 dnech (také v červenci, srpnu a září). K Luční boudě se dopravilo 54 714 osob, z toho bylo zjištěno 1 865 cyklistů. To jsou 3,41 % z celkového počtu návštěvníků.

Dále bylo zjištěno, že zákaz vjezdu do míst mimo povolené cyklotrasy porušilo 0,21 % cyklistů.

Kromě Labské a Luční boudy byl provoz monitorován pro ucelení informací také na dalších místech: nad Výrovkou, u mohyly Hanče a Vrbaty a na křižovatce U čtyř pánů. Správa KRNAP chtěla zjistit, dokážou-li si cyklisté s pěšími vyjít vzájemně vstříc a nebude-li mezi nimi docházet ke konfliktům a zda budou respektovány potřeby ochrany přírody v 1. zóně KRNAP. Dle výzkumu více než polovině pěších turistů nevadil pohyb cyklistů na trasách k Labské a Luční boudě a se souběžným provozem cyklistů a pěších turistů souhlasí. Cca 16 % dotazovaných neví nebo jim je to jedno a 26,7 % pěších návštěvníků tvrdí, že jim cyklisté vadí.

Druhá část monitoringu proběhne na jaře a začátkem léta příštího roku. Výsledky celoročního průzkumu poslouží Správě KRNAP jako jeden z podkladů k rozhodování, zda zatím zkušební provoz cyklistů k Labské a Luční boudě zachovat i v budoucnosti.

Zarząd KRNAP wydał w miesiącu czerwcu 2008 roku dwie decyzje, którymi wydał zgodę na roczne próbne wyznaczenie tras rowerowych Vrbatova bouda – Labská bouda i Výrovka – Luční bouda.

KRNAP Administration released two decisions in June 2008, in which it consented to a trial year run of cycling trails Vrbatova Bouda – Labská Bouda and Výrovka – Luční Bouda.

Die Verwaltung des KRNAP traf im Juni 2008 zwei Entscheidungen, in denen sie der einjährigen probeweisen Bereitstellung der Radwanderrouen Vrbatova bouda – Labská bouda und Výrovka – Luční bouda zustimmte.

Sběr borůvek

Zbiór czarnych jagód

Blueberry Picking

Heidelbeersammeln

Hana Slavičková

Stejně jako v posledních několika letech, i letos platilo v období od 20. 7. do 15. 10. na území nařízení správy KRNAP č. 1/2006, kterým byl omezen vstup do některých míst na území KRNAP. A stejně jako v posledních několika letech očekávali pracovníci Správy KRNAP porušování tohoto nařízení zejména ze strany polských občanů, kteří si zvykli na naše území jezdit (mnohdy organizovaně) za výdělkem v podobě sběru borůvek.

Stráž přírody předala odboru státní správy celkem 52 protokolů, 34 hřebenových česáků a 10 nádob na borůvky. Na základě těchto protokolů bylo vedeno 49 přestupkových řízení (dva občané byli zadrženi stráží přírody 2× a u jednoho se nepodařilo zjistit bydliště). Všem byla udělena pokuta a u těch, kterým byly zabaveny pomůcky na česání borůvek (hřebeny a nádoby), bylo rozhodnuto o propadnutí těchto věcí do vlastnictví státu.

Návštěvníci Krkonoš mohou některé hřebenové česáky vidět v muzeu Šindelka v Harrachově, další byly uloženy v depozitáři Krkonošského muzea ve Vrchlabí.

Podobnie, jak w ostatnich kilku latach, również w tym roku w okresie od 20.7. do 15.10. obowiązywało rozporządzenie zarządu KRNAP nr 1/2006, które ograniczało wstęp na niektóre miejsca na terytorium KRNAP.

Just as in the past couple of years this year again KRNAP Administration's decree no.1/2006 was implemented from July 20 to October 15, which limits entry into some parts of KRNAP's territory.

Genauso wie schon in den vorangegangenen Jahren galt auf dem Territorium des Naturparks auch in diesem Jahr im Zeitraum vom 20.7 bis zum 15.10 die Verordnung der KRNAP-Verwaltung Nr. 1/2006, kraft derer der Zutritt zu gewissen Lokalitäten auf dem Territorium des KRNAP eingeschränkt war.

8. TERÉNNÍ A STRÁŽNÍ SLUŽBA

Služba terenowa i strażnicza The Field and Guard Service Aussen- und Wachtdienst

Úvod

Wstęp

Introduction

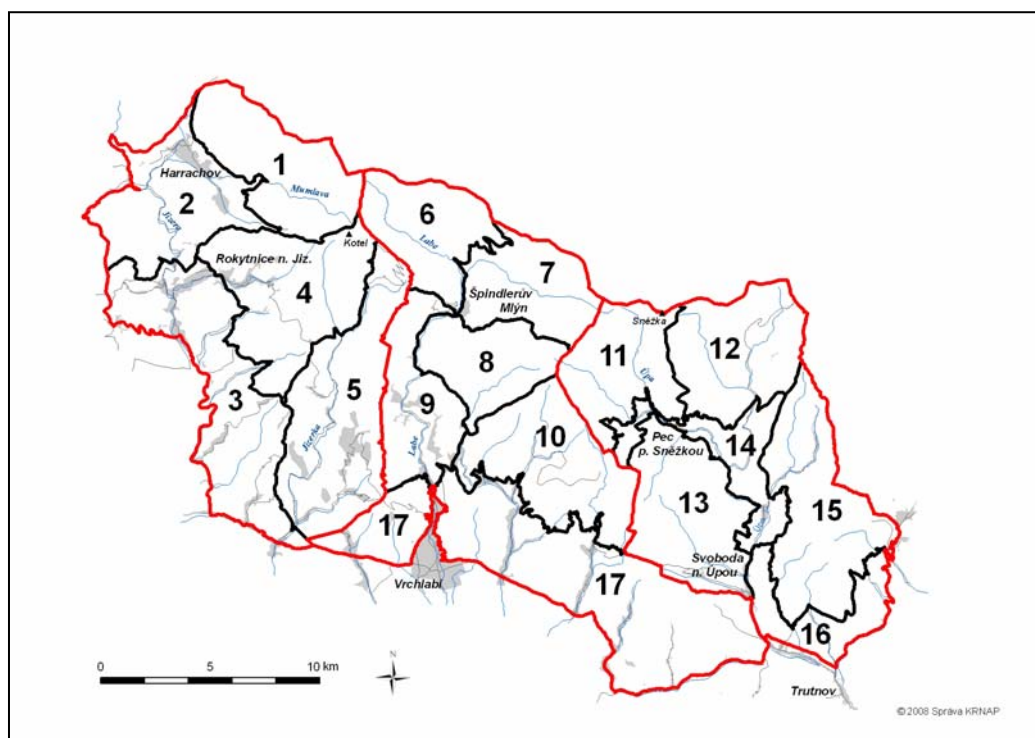
Einleitung

Jaromír Gebas, Michal Skalka

Terénní služba je styčným bodem mezi Správou KRNAP, místními obyvateli a návštěvnickou veřejností. Je vizitkou Správy KRNAP. V rámci práce s návštěvníky buduje a udržuje rozsáhlou síť terénního vybavení včetně stálých (celoročních) i terénních (sezonních) informačních středisek, naučných a vycházkových stezek, připravuje množství přednášek nebo provozuje celoroční terénní informační střediska. Protože Krkonoše jsou každoročně vystaveny obrovskému tlaku několika milionů návštěvníků, strážci terénní a strážní služby zajišťují různými způsoby dodržování právních norem na území KRNAP.

V roce 2008 bylo území Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma rozděleno na tři strážní obvody (Pec pod Sněžkou, Špindlerův Mlýn a Harrachov). Tyto se člení na strážní úseky. Každý strážní úsek je svěřen jednomu profesionálnímu strážci (viz tabulku).

Strážní obvody (stav k 31. 12. 2008):

	Strážní úsek			
	číslo	název	výměra v ha	strážce
TES Harrachov	1	Luboch	3 066,48	Oldřich Pažout
	2	Čertova hora	3 229,95	Leoš Zavřel
	3	Jizera	4 522,12	Milan Fikejs
	4	Kotel	3 847,28	Drahoš Kobr
	5	Mísečky	4 408,52	Leoš Lánský
TES Špindlerův Mlýn	6	Labský důl	2 375,78	Petr Hartmann
	7	Luční hora	2 324,14	Pavel Jiříčka
	8	Stoh	2 128,20	Petr Blažek
	9	Volský důl	2 292,03	Michal Štěpánek
	10	Liščí hora	3 528,18	Alfréd Pucher
TES Pec pod Sněžkou	11	Obří důl	2 469,82	Ing. Tomáš Valer
	12	Pomezí Boudy	3 042,25	neobsazeno
	13	Černá hora	3 257,95	Libor Janda
	14	Pec pod Sněžkou	1 764,75	David Papík
	15	Rýchory	3 813,72	Karel Malinovský
	16	Ochranné pásmo východ	1 534,19	Ing. Michal Skalka
	17	Ochranné pásmo západ	7 401,61	neobsazen
TES	Celkem		55 006,97	

V Oddělení terénní služby (dále jen TES) působí vedoucí TES, strážci, cestáři, techničtí, organizační a provozně ekonomičtí pracovníci, údržbář, truhláři a uklízečky. S TES spolupracuje 29 dobrovolných strážců a zpravodajů.

Mimo níže uvedené okruhy úkolů, které TES v roce 2008 řešila, při nejrůznějších příležitostech spolupracovala s následujícími institucemi.

Součinnost s organizacemi (počet akcí)	Suma rok
obecní a městské úřady	408
Policie ČR	141
Horská služba Krkonoše	125
komerční subjekty	1 330
média	22
nevládní neziskové organizace	89
Karkonoski Park Narodowy	40
ostatní	109
celkem	2 264

S komunálními úřady zpravidla likviduje nepovolené skládky a konzultuje žádosti o kácení dřevin rostoucích mimo les. S Policií ČR, případně Městskou policií jsou řešeny negativní jevy v terénu. S Horskou službou Krkonoše diskutuje například údržbu a úpravu letních a zimních cest tak, aby nebyla snížena bezpečnost návštěvníků KRNAP. Do kategorie komerčních subjektů patří zejména provozovatelé ubytovacích zařízení, skiareály atd., tedy servisní instituce pro návštěvníky. Pracovníci TES na straně jedné kontrolují zda je jejich provoz v rámci ochrany přírody legální, na straně druhé strážci na ubytovacích a rekreačních zařízeních přednáší zejména frekventantům lyžařských kurzů a školních zájezdů. S kolegy polského KPN provádějí dohled v okolí státních hranic zejména při nelegálním sběru borůvek

a sportovních aktivitách. Novináři vyhledávají různé informace často v terénu, proto s nimi občas strážci komunikují, pokud to situace vyžaduje a je dohodnuto s tiskovou mluvčí Správy.

Inspekční a monitorovací činnost negativních jevů

Slouží k zjišťování, evidenci a řešení negativních jevů¹, případně předání podkladů k jejich řešení kompetentním orgánům činných v ochraně přírody (OP) či informování ostatních odborů Správy KRNAP. Je nutná spolupráce s ostatními subjekty činnými v OP i vyvíjejícími komerční i nekomerční aktivity na území KRNAP a jeho ochranného pásma.

Řešení negativních jevů:

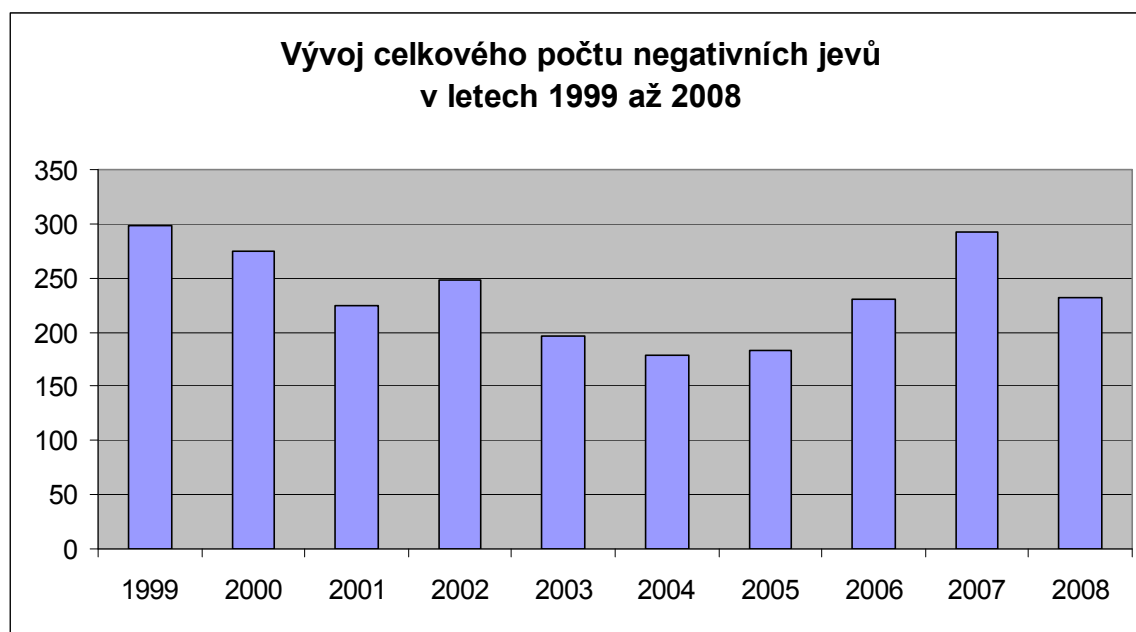
Řešitel	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ČIŽP	5	7	23	6	4	8	5	4	1	1
OÚ a MěÚ	78	44	34	31	33	25	24	27	30	35
OSS SKRNAP	79	60	46	38	47	32	44	41	145	552
TES s PČR	136	164	121	173	112	113	112	160	117	141
Celkem	298	275	224	248	196	178	183	231	293	232

Pozn.: ČIŽP – Česká inspekce životního prostředí

OÚ a MěÚ – obecní a městské úřady

OSS SKRNAP – Odbor státní správy Správy Krkonošského národního parku

TES a PČR – střediska terénní služby v součinnosti s Policií České republiky

¹ Negativní jevy jsou porušení legislativy, které jsou řešeny blokovou pokutou, domluvou atd. případně je nutné jejich řešení ve spolupráci s jinou institucí.

Nejvýznamnější negativní jevy:

Znečištění potoka vyvedenou kanalizací

Únik ropných látek na cestě v I. a II. zóně KRNAP

Nepovolený pohyb skútrů v I. zóně KRNAP

Snowkiting, skialpinismus, freeride v I. zóně KRNAP

Nedodržování zákazu vjezdu B 11

Nepovolené terénní úpravy, černé skládky

Nepovolené kácení rozptýlené zeleně

Sběr lesních plodů

Ukládání stavební sutě u Špindlerovky

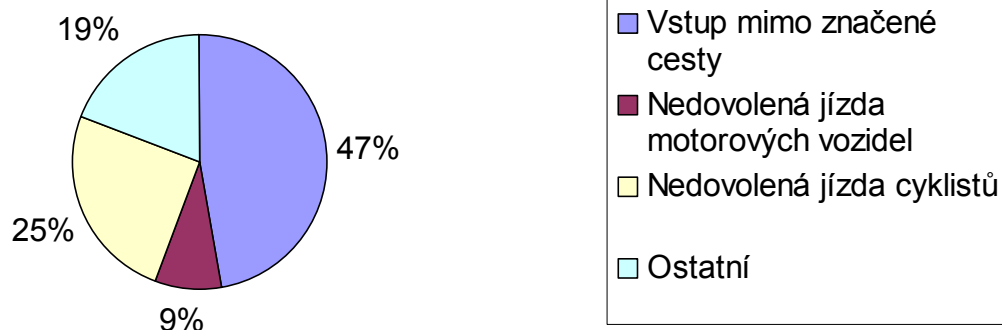
Nepovolený výkop u Špindlerovky

Vyjíždění nepovolené cesty ve Strážném (lokalita Šestidomí)

Počet přestupků a za ně uložených blokových pokut za roky 2004 až 2008:

	2004		2005		2006		2007		2008	
	počet	Kč	počet	Kč	počet	Kč	počet	Kč	počet	Kč
Vstup mimo turistické značené cesty (I. a II. zóna)	750	2 200	933	2 300	719	1 981	857	4 300	204	250
Nedovolená jízda motorových vozidel	43	3 700	157	5 500	98	3 900	122	1 600	37	3 400
Nedovolená jízda cyklistů	367	2 700	398	0	302	2 100	278	0	109	0
Ostatní přestupky proti NŘ KRNAP	665	18 200	657	14 100	718	12 650	435	1 600	83	2 400
Celkem	1 825	26 800	2 145	21 900	1 837	20 631	1 692	7 900	433	6 050

**Podíl přestupků proti Návštěvnímu řádu
v roce 2008**

Sbor dobrovolné stráže

Związek straży ochotniczej

Voluntary Ranger Service

Freiwilliger Wachtdienst

Dle § 81 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, je stráž přírody rozdělena na strážce a zpravodaje. Jejich hlavním posláním je kontrola dodržování právních norem relevantních k ochraně přírody a krajiny. Dobrovolní strážci ve službě mají stejná práva i povinnosti jako strážci profesionální a stejně tak mají ve službě i statut veřejného činitele. Pracují zejména o víkendů v letní sezoně v I. a II. zóně KRNAP.

Při TES v roce 2008 pracovalo 29 dobrovolných strážců přírody, z toho bylo 25 strážců a 4 zpravodajové.

Odpracovali celkem 2 439 hodin, z toho bylo 2 083 hodin ve strážních službách, zbytek připadl na osvětovou činnost a manuální práci v terénu (viz graf),

Proti roku 2006 i 2007 stoupl podíl strážní služby v celkovém objemu z 62 % na 79 %, resp. 85 %.

Počet dní (služeb) zajištěných profesionálními a dobrovolnými strážci TES:

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Profesionální pracovníci TES (strážci, manuální pracovníci)	566	530	846	1033	997	709	812	1010	930	724
Dobrovolná stráž přírody (strážci + zpravodajové)	743	640	631	562	579	325	279	165	169	305
celkem odpracovaných směn	1 309	1 170	1 477	1 595	1 576	1 034	1 091	1 175	1 099	1 029

Nejvíce hodin v roce 2008 odpracovali strážci Vladimír Tlapák (304 hodin), Miroslava Kováčová (280 hodin), Karin Richterová (184 hodin), všichni TES Pec pod Sněžkou.

Terénní informační střediska (TIS)

Terenowe centra informacyjne (TIS)

Field Information Centres

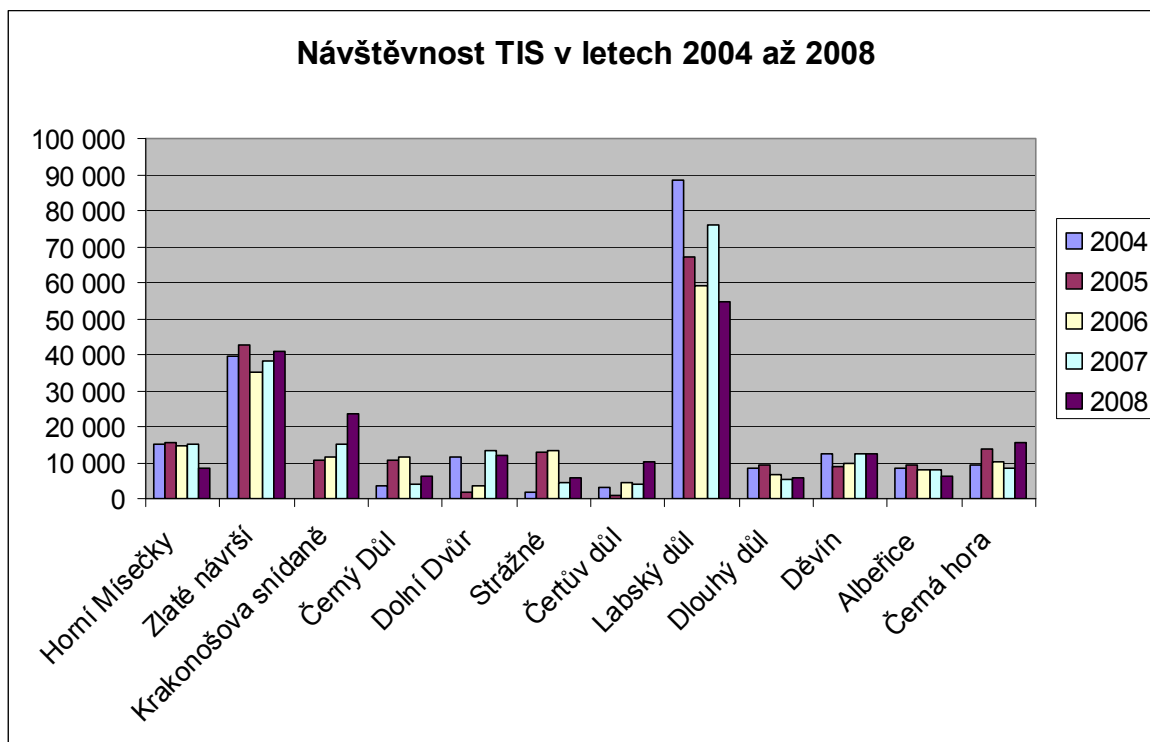
Außen-Informationszentren (TIS)

Jsou sezonní zařízení lokalizovaná na hlavních přístupových komunikacích do Krkonošského národního parku. Jejich obsluha poskytuje informace o dané lokalitě a v oprávněných případech může vydávat povolení ke vjezdu pro vozidla.

Přehled činností jednotlivých TIS za rok 2008:

název	provoz	návštěvnost	informace	propagační	povolení k	průjezd vozidel			
srubu	dnů	(počet osob)	(počet)	materiál	počet / Kč		osobní	bus	nákl.
Horní						x	61		m 43
Mísečky	54	8 491	1 551	45 854	0	a	191	13	c 22
						b	123		d 21
Zlaté						x	46		m 8
Návrší	105	40 735	4 183	164 309	0	a	177	7	c 20
						b	401		d 26
Krakonošova						x	13		m 16
snídaně	122	23 475	5 097	73 223	0	a	412	0	c 13
						b	379		d 105
						x	735		m 31
Černý Důl	126	6 420	541	4 765	409/ 35 610	a	330	7	c 102
						b	1 103		d 140
Dolní						x	3 806		m 243
Dvůr	125	12 215	3 620	25 913	355 / 25 170	a	2 624	102	c 28
						b	1 783		d 672
						x	4 783		m 75
Strážné	126	5 986	729	9 768	286/ 44 900	a	600	32	c 23
						b	3 188		d 338
						x			m
Čertův Důl	91	10 377	5 235	34 768	0	a			c
						b			d
						x			m
Labský Důl	133	54 602	4 674	176 829	0	a			c
						b			d
						x			m
Dlouhý Důl	86	5 778	2 268	22 192	0	a			c
						b			d
Srub						x	0		m 36
u	128	12 658	506	26 555	0	a	733	0	c 133
Děvína						b	4 382		d 532
Srub						x	1 503		m 54
v	127	6 256	1 266	23 093	157/ 17 400	a	108	0	c 58
Albeřicích						b	2 525		d 76
Srub						x	1 184		m 35
pod	127	15 478	1 804	20 516	247 / 27 900	a	228	0	c 121
Černou horou						b	3 578		d 678
						x	12 131		m 541
CELKEM	1 350	202 471	31 474	627 785	1454/150 980	a	5 403	161	c 520
						b	17 462		d 2 588

Pozn: Některá TIS nevydávají povolenky a neevidují průjezdy vozidel, protože nejsou umístěna na komunikaci, kde by vozidlo mohlo vůbec projet.

Další informace:

http://www.krnep.cz/index.php?option=com_content&task=category&sectionid=13&id=108&Itemid=102

Lesnická a myslivecká expozice Šindelka byla otevřena v roce 2004 v budově z opracovaných žulových kvádrů poblíž střediska TES v Harrachově. V interiéru je instalována lesnická expozice seznamující návštěvníky s lesnickou problematikou od vytěžení dřeva z lesních porostů, přes manipulaci s ním až po opětovné zalesnění uvolněné paseky a následnou péči o různě starý les. V druhé části Šindelky je umístěna myslivecká expozice. Připomíná myslivecké tradice, mluvu, lovecké psy i lovecké zbraně. Nechybí ani 32 vycpanin a mnoho dalších trojrozměrných exponátů.

Přehled návštěvnosti za období od r. 2005 do r. 2008				
Celkový počet návštěvníků vč. neplatících				
Měsíc	2005	2006	2007	2008
Leden	290	265	606	471
Únor	300	435	706	594
Březen	513	383	868	649
Duben	247	289	270	286
Květen	749	583	818	782
Červen	992	774	1 250	1 033

Červenec	915	1 107	1 158	932
Srpen	1 181	1 266	1 359	1 037
Září	441	691	764	567
Říjen	342	626	524	389
Listopad	206	123	558	81
Prosinec	41	78	111	63
Celkem počet	6 217	6 620	8 992	6 884

Další informace: Edita Svobodová (esvobodova@krap.cz)

http://www.krap.cz/index.php?option=com_content&task=category&sectionid=12&id=113&Itemid=151

Vybavení terénu

Wyposażenie terenu

Field Equipment

Geländeausstattung

Slouží k přesunu návštěvníků z nejcennějších částí Krkonoš do méně ohrožených partií, k udržení návštěvníků na cestách a ke zvýšení jejich informovanosti. Je rovněž prezentací Správy KRMAP.

č.	Typ zařízení	Specifikace	ks
1.	Dopravní značky	Zákaz vjezdu všech vozidel	32
2.		Zákaz vjezdu cyklistů	32
3.		Zákaz vjezdu motorových voz.	127
4.		Informativní dopr. značka	12
5.		Stop	2
6.	Hraniční tabule smalt	dle vyhl. 395/92	171
7.	Hraniční tabule nosič	nosič, stříška	163
8.	Zóny NP podklad pod smalt	I. + II.zóna	144
9.	Zóny NP smalt	dle vyhl. 395/92	91
10.	Sloupek na zóny,HT, pikto	trámek, patka	426
11.	Stojan na velký panel	a mapu TOT	91
12.	Mapa TOT	mapa velká	68
13.	Stojan na malý panel	na vysvět. tab.	124
14.	Vysvětlující tabule	na stojan malý	180
15.	Památný strom smalt, PP		22
16.	Památný strom nosič, PP	nosič na smalt bez sloupků	24
17.	Vyhlídková místa	panorama vč. stojanu	33
18.	Informační tabule	místnázvy	211
19.	Samostatný NŘ	text v laminu, rámeček	40
20.	Piktogramy	různé	421
21.	Rozcestníky		303

22.	Odpadkové koše		36
23.	Studánka		17
24.	Houpačka	se šplhadlem	6
25.	Houpačka	bez šplhadla	2
26.	Houpačka	vahadlo pro dva na trámu	2
27.	Kladina		2
28.	Prolézačka	pyramida	4
29.	Dětská trasa Liška	Harrachov	1
30.	Sedací komplet		108
31.	Stůl	pevná instalace	30
32.	Stůl	přenosný	77
33.	Lavice	s opěradlem	0
34.	Lavice	jednotlivá	349
35.	Sedátko	veverka	10
36.	Sedátko	zajíc	10
37.	Vývěska	prosklená nástěnka	3
38.	Přístřešek	typu "A" s podsadou i bez ní	17
39.	sloupek pro piktogramy	kulatý, podobný cyklo	174
40.	pískoviště		1
41.	prolézačka medvěd		1
42.	WC		5
43.	lavice invalidi		4
44.	atypický stojan		1
45.	hřbitov odpad.		1
46.	květináč srubový		21
47.	atypický stůl		1
48.	kolotoč netopýr		1
49.	Vítací panel malý		4
50.	Vítací panel velký		8
51.	Střecha na stojan na mapu		4
52.	Střecha na v.č. 26		14
53.	desky na Krausovky		1
54.	Vodní trasa		1
55.	Panorama		1
56.	Sada tabulí Královec		0
57.	Stojan na propagační materiál		7
58.	Skříňka na dotazy		15
	Suma do inventury		3 656

V roce 2008 terénní služba instalovala či vyrobila:

Vítací panel KRNAP v Temném Dole

Nové odpočinkové místo u Vysilače Červený vrch

Nové odpočinkové místo u Bufetu – lanovka Černá hora

Nové vybavení studánek na Rýchorách

Nový přístřešek pro turisty na křižovatce cest Bednářovy a Bratří Čapků.

Terénní služba převzala čtyři autorské velké dřevěné plastiky, které vznikly v rámci akce Dřevosochání k 45. výročí založení KRNAP. Díla jsou instalována na Cestníku, u Sklenářovického mostu, na Krakonošově snídani a v Rudolfově v Dolním Dvoře. Pátá

plastika byla umístěna v zámeckém parku ve Vrchlabí a byla svěřena do péče Investičního oddělení Správy.

Celková inventurní hodnota veškerého vybavení terénu k 31. 10. 2008 byla 9 284 222 Kč.

Další informace: mskalka@krnap.cz

Zimní údržba cest

Zimowa konserwacja dróg

Winter Path Repair

Winterwartung der Wege

Umožňuje nepřímou ochranu mladých porostů, protože nabízí lyžařům kvalitní a bezpečné cesty a tím snižuje riziko vstupu a vjezdu mimo upravené cesty. TES zajišťuje průjezdnost upravovaných i neupravovaných lyžařských běžeckých cest a zimních tyčovaných cest. Byly rovněž odklizeny stromy s narušenou stabilitou hrozící pádem na cestu. TES spolupracuje s ostatními subjekty na značení lyžařských cest, zajišťuje provozuschopnost odstavných a manipulačních ploch.

Letní údržba a opravy cest

Letnia konserwacja i remonty dróg

Summer Path Repair

Sommerwartung und Reparaturen der Wege

Zajišťuje průchodnost, bezpečnost a funkci technických opatření na svěřených cestách a zamezuje vzniku škod na nich vlivem klimatických podmínek (přivalové deště, sešlap). Cestáři TES se starají o 186 km cest (TES Pec pod Sněžkou 45 km, TES Špindlerův Mlýn 88 km a 53 km na TES Harrachov).

V roce 2008 byly ve spolupráci s Investičním oddělením Správy KRNP opraveny, případně zajišťovány vlastními silami či dodavatelsky následující akce:

Oprava cesty Soví sedlo – Jelenka

Oprava cesty Svorová hora, prořezání kleče

Oprava povalů na Úpské rašelině – štětování cesty v Obřím dole pod Trkačem

Oprava cesty Richtrovky – BAM (Železná stezka)

Oprava cesty Richtrovky – Steinerova svážnice

Oprava cesty sedlo Kolínská bouda – Javoří důl – včetně nového mostu a napojení na svážnici

Oprava části cesty Malé Pardubické Boudy – Černá bouda

Oprava cesty Rýchory – Roh hranic – Letiště

Oprava nátrhu na Vojenské cestě

Oprava cesty (u bunkru) Horní Maršov – Rýchory

Oprava cesty Kutná – Sokolka – Rýchorský kříž

Oprava plata a zábradlí – Bischofův lom – Albeřice

rekonstrukce nástupu do Labského dolu

oprava lávky u Bílého Labe

Management a monitoring přírody

Management i monitorowanie przyrody

Management and nature monitoring

Naturmanagement und Monitoring

Je servisem pro další odbory Správy KRNAP, zejména odbor ochrany přírody, odbor státní správy a ostatní složky odboru péče o les. Hlavním cílem této činnosti je zachování a ochrana biodiverzity přímou ochranou chráněných druhů rostlin a živočichů nebo nepřímou, např. likvidací invazních druhů rostlin. Monitoringem pomáhá mapovat některé druhy či přírodní poměry.

Strážci v roce 2008 monitorovali:

Výskyt lavin v Obřím dole

Kvalitu sněhu na U-rampě ve snowparku v Peci pod Sněžkou a na sjezdovkách

Vstavače v Horních Albeřicích

Sklizeň luk vzhledem k poskytovaným dotacím z PPF

Pravidelný monitoring stavu tratí KLBR

Solení silnice Temný Důl – Pec pod Sněžkou

Cykloprovoz na Luční a Labské boudě

Monitoring živočichů – vydra říční, čáp černý, sokol stěhovavý, chřástal polní

Přímo prováděli nebo se podíleli na managementových akcích:

Vypracování projektu na jednotné značení bud v Peci pod Sněžkou

Likvidace šťovíku v lokalitách Zelený potok, Richtrovky, Rýchory

Ochrana obojživelníků – Dolní Lysečiny, Albeřice

Ochrana bledule jarní v Antonínově údolí pod Rýchorami

Myslivecký monitoring a management

Akce Buteo

Mezinárodní sčítání vodních ptáků

Mimo přírodní jevy strážci koncem roku sestavili seznam drobných sakrálních památek na území KRNAP a jeho ochranného pásma, které by bylo vhodné sdruženými prostředky opravit.

Regulace provozu vozidel v oblasti KRNAP

Regulowanie ruchu pojazdów na obszarze KRNAP

Traffic Regulation within KRNAP

Regulierung des Fahrzeugverkehrs auf dem Gebiet des KRNAP

Terénní služba je odpovědná za kontrolu pohybu vozidel (motorových i nemotorových) na území KRNAP. V určitých případech stanovených vyhláškou Správou KRNAP č. 2 z roku 1995 může vydat povolení ke vjezdu za dopravní značku B 1 (Zákaz vjezdu všech vozidel), B 8 (Zákaz vjezdu cyklistů) a B 11 (Zákaz vjezdu motorových vozidel)

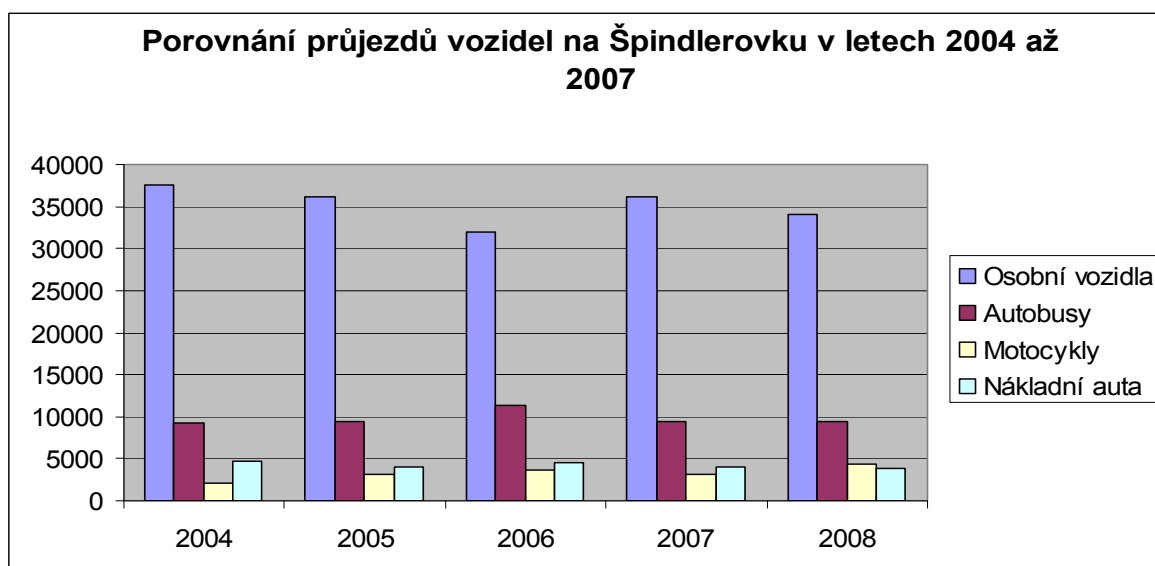
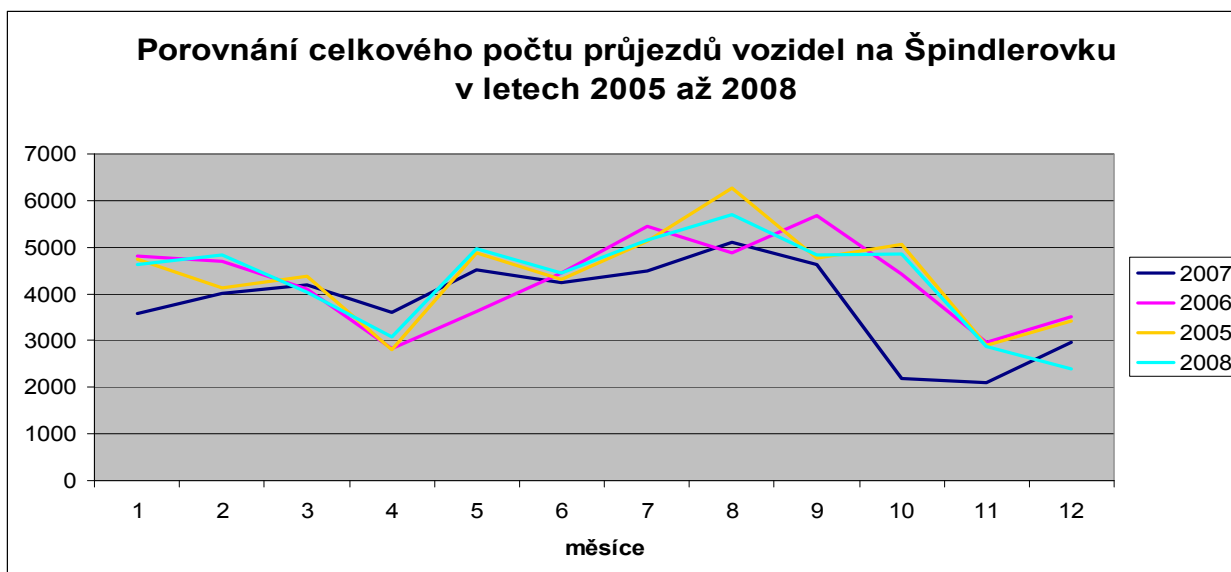
a následně rovněž pohyb vozidel kontrolovat. Vyhláška stanovuje i výši poplatků, za které lze určité povolenky vydávat.

Z toho počtu bylo:	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
vydáno (prodlouženo) trvalých na rok	2 732	2 798	2 409	1 717	2 265	3 187	1 995	2 524	1 818	934
přechodných (na část roku)	1 037	761	765	594	666	650	534	41	833	821
jednorázových povolení k vjezdu	17 649	22 823	15 862	14 401	13 917	13 478	12 324	11 710	11 457	10 732
povolení k parkování na schválených odstavných plochách v KRNAP	441	513	548	473	330	3 115	1 416	28	114	375
povolení pro cyklisty na místní a úcelové komunikace z důvodu zaměstnání	92	83	81	82	99	103	91	0	74	24
Celkem	21 951	26 978	19 665	17 267	17 277	20 533	16 360	14 303	14 296	13 353

Průjezd vozidel na trase Špindlerův Mlýn – Špindlerova

Na začátku komunikace je instalována závora a pracovníci TES zde kontrolují a regulují průjezd vozidel oběma směry dle využití parkovacích ploch na uvedené komunikaci. Trendy v počtu průjezdů vozidel oběma směry jsou patrné z uvedené tabulky.

	osobní vozidla (ks)	autobusy (ks)	motocykly (ks)	nákladní auta (ks)	celkem (ks)	denní průměr (ks/den)	tržba propagační materiál (Kč)
2004	37 488	9 218	2 101	4 677	53 484	146,5	9 404
2005	36 157	9 443	3 102	4 098	52 800	144,7	7 018
2006	31 892	11 329	3 612	4 577	51 410	140,8	7 255
2007	31 708	8 627	3 183	2 094	45 612	1 443,2	9 083,50
2008	34 099	9 477	4 314	3 910	51 800	142	11 384

Další informace: lplechac@knap.cz
http://www.knap.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=228&Itemid=226

Přednášky a vedené exkurze

Wykłady i wycieczki z przewodnikiem

Lectures and Guided Excursions

Vortragstätigkeit und Exkursionsleitungen

Účelem této práce je uvedení návštěvníků do problematiky ochrany přírody na území KRNP. Vedle předávání informací o přírodě je to možnost dobré prezentace a upoutávku na Správu KRNP. Hlavními zájemci o tyto akce jsou základní školy během letních školních výletů a lyžařských kurzů. Osvětovou činnost strážci zajišťují přednáškami na informačních střediskách, v terénu na boudách. V minulém roce využívali moderní prezentační techniku

(dataprojektory, notebooky), vzhledem k jednoduchosti obsluhy a menším nárokům na techniku jsou stále ještě využívány sady diapositivů. Velmi důležité jsou vedené exkurze zejména v návaznosti na další zařízení Správy KRNAP – např. naučné a vycházkové trasy.

	2005			2006			2007			2008		
	přednášky		doprovody	přednášky		doprovody	přednášky		doprovody	přednášky		doprovody
	IS	terén		IS	terén		IS	terén		IS	terén	
Počet akcí	176	175	52	155	221	79	142	184	78	69	115	42
Počet osob	8 733		933	8 420		1 949	6 779		2 505	5 051		970
Průměrná účast	24,9		17,9	22,4		24,7	30,7		32,1	27,5		23,1

Dřevovýroba Svoboda nad Úpou

Produkcja wyrobów z drewna – Svoboda nad Upą
 Wood Production in Svoboda nad Úpou
 Holzfertigung in Svoboda nad Úpou

Účelové služby jsou zaměřeny na poskytování kompletního servisu jak ve vybavení terénu pro vlastní potřebu, tak i pro ostatní subjekty působící na území národního parku. Středisko sídlí v areálu dílen Správy KRNAP ve Svobodě nad Úpou. Vedle truhlářské dílny disponuje i mechanickou a laserovou gravírovací frézou. Disponuje zařízením na gravírování na oblé předměty (sklenice, vázy atd.). Sortiment, který vyrábí, tedy zahrnuje nejen nosiče k nejrůznějším tabulím a mapám, ale i kolorované i nekolorované informační tabule a panoramata. V roce 2008 bylo využito 226 000 Kč na vybavení terénu z Programu péče o krajinu Ministerstva životního prostředí ČR, zejména na vyznačení hranice Ptačí oblasti a označení památných stromů. Pracuje zde pět stálých zaměstnanců.

V roce 2008 bylo vydáno celkem 327 výrobních příkazů na výrobu. Z nejdůležitějších výrobků uvádíme:

lavice – 35 ks, stůl – 15 ks, květník – 4 ks, panoráma s lavicí – 1 ks, stůl s lavicemi – 10 ks, informační tabule – 13 ks, sloupky pro tabule – 30 ks, informační a vysvětlující tabule – 6 ks, hraniční tabule – 23 ks, skříňky na dotazy – 15 ks, informační tabule – 2 ks, stojany na propagační materiál – 7 ks, piktogramy, cedule, směrovky, koryta na vodu – 12 ks, stojan na kolo, přístřešky, myslivecké kazatelny, slániska, budky pro ptáky a další drobné výroky. Jen část výrobků byla gravírována (mechanicky nebo laserem frézována). Celkem bylo gravírováno 4 398 ks výrobků, zčásti i pro externí zákazníky.

Další informace: jkrejci@knap.cz

http://www.knap.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=158&Itemid=226

Autokemp ve Špindlerově Mlýně

Autocamping w Špindlerovym Mlynie

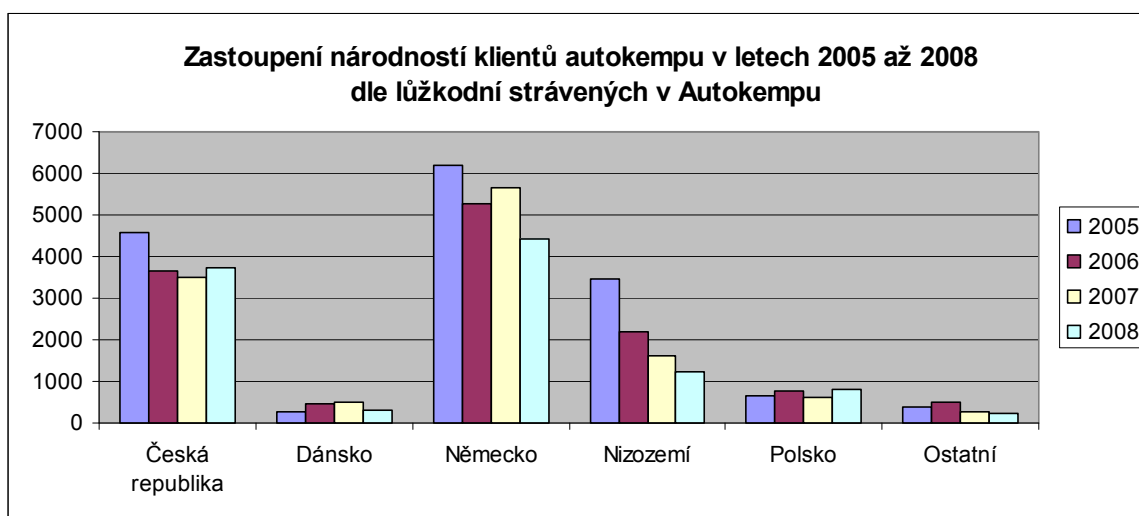
A camp in Špindlerům Mlýn

Autocamp in Špindlerův Mlýn

Kemp s celoročním provozem je situován na kraji města u silnice na Špindlerovku. Má maximální kapacitu 400 osob. Je v zde místo pro 64 karavanů s možností napojení na elektrický rozvod o napětí 220 V a se zjištěním hygieny. V roce 2008 bylo externí stavební firmou postaveno 15 bungalovů s celkovou kapacitou 56 lůžek, dva bungalovy jsou bezbariérové.

autokemp	počet osob	lůžkodny	průměrná doba autokempu	počet osob	lůžkodny	průměrná doba autokempu	počet osob	lůžkodny	průměrná doba autokempu	počet osob	lůžkodny	průměrná doba autokempu
Anglie	15	45	3	20	35	1,7	8	13	1,6	2	5	2,5
Austrálie	1	2	2	5	8	1,6	0	0	0	2	4	2
Belgie	35	133	3,8	121	370	3	35	72	2,1	29	61	2,1
Česká rep.	1806	4576	2,5	1536	3646	2,4	1497	3481	2,3	1445	3725	2,6
Dánsko	82	268	3,3	127	453	3,6	136	500	3,7	69	323	4,7
Estonsko	0	0	0	2	5	2,5	0	0	0	8	16	2
Finsko	0	0	0	2	2	1	3	14	4,7	2	2	1
Francie	27	60	2,2	30	53	1,8	9	14	1,6	5	6	1,2
Itálie	10	14	1,4	7	19	2,7	5	5	1	5	5	1
JAR	0	0	0	0	0	0	1	7	7	0	0	0
Kanada	1	2	2	0	0	0	1	1	1	1	4	4
Korea	0	0		1	3	3	0	0	0	0	0	0
Litva	26	45	1,7	25	36	1,4	34	61	1,8	34	45	1,3
Maďarsko	10	20	2	7	13	1,9	4	4	1	2	8	4
Německo	1614	6175	3,8	1519	5270	3,5	1529	5649	3,7	1188	4414	3,7
Nizozemí	769	3465	4,5	626	2181	3,5	487	1625	3,3	363	1242	3,4
Norsko	0	0	0	10	45	4,5	3	1	0,3	0	0	0
Nový Zéland	2	12	6	0	0	0	2	6	3	0	0	0
Polsko	266	667	2,5	295	751	2,5	242	627	2,6	312	797	2,6
Rakousko	10	20	2	9	13	1,4	14	31	2,2	18	38	2,1
Slovensko	12	14	1,2	3	8	2,7	1	4	4	20	35	1,8
Rusko	0	0	0	0	0	0	15	30	2	0	0	0
Španělsko	2	8	4	2	2	1	0	0	0	1	2	2
Švédsko	14	16	1,1	0	0	0	4	6	1,5	2	2	1
Švýcarsko	6	8	1,3	14	40	2,9	5	8	1,6	8	10	1,3
Thajsko	0	0	0	0	0	0	2	6	3	0	0	0

USA	0	0	0	1	3	3	0	0	0	0	0	0
Suma	4708	1555 0	3,3	4305	1279 5	3	3882	1229 8	3	3516	1074 4	3,1

Další informace: lplechac@krnep.cz

http://www.krnep.cz/index.php?option=com_content&task=category&sectionid=13&id=100&Itemid=176

Pokud není uvedeno jinak, další informace poskytne vedoucí odd. TES: jgebas@krnep.cz

Služba terenowa jest punktem styknym pomiędzy Dyrekcją KRNAP, miejscową ludnością i gośćmi. Jest wizytówką Dyrekcji KRNAP. W ramach pracy z gośćmi buduje i utrzymuje w dobrym stanie rozległą sieć wyposażenia terenowego z terenowymi punktami informacyjnymi, trasami edukacyjnymi i spacerowymi włącznie. Przygotowuje dużo wykładów lub zabezpiecza przez cały rok działalność całorocznych terenowych punktów informacyjnych. A ponieważ Karkonosze są co roku narażone na ogromne naciski kilku milionów gości, strażnicy służby terenowej zabezpieczają różnymi sposobami przestrzeganie przepisów prawnych na obszarze KRNAP.

Field service is a connecting link between KRNAP Administration, local citizens and visiting public. It is KRNAP Administration's public face. As part of their work with visitors, they create and maintain a vast network of outdoor facilities including information centres, educational and sightseeing trails, they prepare a large number of lectures and operate information centers that are out in the park and open year-round. Due to the fact that each year the Krkonoše Mountains feel the great pressure of millions of visitors, field guards ensure in various ways that legal norms are met and abided by in the KRNAP territory.

Der Außendienst ist Schnittpunkt zwischen der KRNAP-Verwaltung, den ansässigen Einwohnern und der Besucheröffentlichkeit. Sie ist sozusagen die Visitenkarte des KRNAP. Im Rahmen seiner Arbeit mit der Öffentlichkeit – den Besuchern – baut und unterhält er ein ausgedehntes Netz von Terrainanlagen, einschließlich Informationszentren, Lehrpfaden und Spazierwegen, er bereitet eine ganze Reihe von Vorträgen vor oder betreibt ganzjährig geöffnete Informationszentren. Da das Riesengebirge Jahr für Jahr einem enormen Ansturm von Millionen Besuchern ausgesetzt ist, sorgen die Wächter des KRNAP-Außendienstes auf verschiedene Weise für die Einhaltung rechtlicher Normen auf dem Gebiet des KRNAP.

9. EKOLOGICKÁ VÝCHOVA A PRÁCE S VEŘEJNOSTÍ

Edukacja ekologiczna i kontakty z publicznością Environmental Education and Public Relations Umwelterziehung und Kontakt mit der Öffentlichkeit

Z činnosti oddělení ekologické výchovy

Z pracy wydziału edukacji ekologicznej

Activities of the Environmental Education Department

Aus der Tätigkeit der Abteilung für Umwelterziehung

Václav Mikule, Daniel Bílek, Irena Černá

Stěžejními aktivitami oddělení ekologické výchovy jsou akce pro školní i mimoškolní veřejnost, přednášky, exkurze a projektová vyučování pro školská zařízení, organizování soutěží a pobytových akcí na KSEV Rýchorská bouda.

Pod vedením PaedDr. Josefa Pivoňky zde pracují Ing. Daniel Bílek, který se specializuje na programy o zvířeně, myslivosti, ochraně přírody, Mgr. Václav Mikule s důrazem na květenu, geomorfologii Krkonoš a Irena Černá – programy pro mateřské školy. Činnost pracoviště KSEV Rýchorská bouda bude uvedena níže.

V roce 2008 proběhlo 16 větších akcí pro školy či veřejnost, zúčastnilo se jich 2 300 lidí. Mezi letošní novinky patřila přírodovědná exkurze nejen pro děti z přírodovědných a skautských oddílů, ale i pro zájmové skupiny veřejnosti do NP Podují. (16.–18. 5. 2008). V rámci oslav Evropského dne parků to pak byl turistický pochod „Za mlynářem Špindlerem“ s doprovodem a atraktivními zastávkami (24. 5. 2008), obě akce byly účastníky hodnoceny velmi pozitivně, stejně jako třetí novinka – oslava Dne stromů (18. 10. 2008) mj. s kvalitní dendrologickou exkurzí.

Naopak oblíbená dobrodružná historicko-přírodovědná hra pro tříčlenné týmy dětí – Napříč Vrchlabím již měla 9. ročník. Velký zájem je tradičně o pozorování zvířat – akce Vítání ptačího zpěvu či Evropská noc pro netopýry. Některé zájemce o výstavu Tma přede mnou, jejíž 5. ročník se uskutečnil v září, jsme pro nedostatek kapacit museli dokonce odmítnout. Expozice, na níž návštěvník nevyužívá zrak, ale ostatní smysly, je určena především pro nevidomé, hojně se jí však účastní i školní třídy – žáci si vyzkouší roli nevidomých. Mezi školami mají velký ohlas i výrazně ekovýchovně působící akce typu brigád na pomoc krkonošské přírodě – jarní hrabání luk, sběr odpadků.

Vedle jednorázových akcí jsou tradiční kvalitní a oblíbenou součástí ekovýchovy pobytové akce na Rýchorské boudě – letní tábory pro děti, brigáda či soustředění pro úspěšné řešitele soutěží. V roce 2008 byly vyhlášeny 4 soutěže, jichž se zúčastnilo 764 dětí.

Nejčastější činností pracovníků ekologické výchovy ale zůstávají přednášky a exkurze pro školy. Přednášek bylo tento rok 214 (s 5 744 posluchači), exkurzí pak 52 (1 175 osob). Velkou popularitu mají delší většinou dvoudenní výukové programy (14 skupin, 340 dětí) – např. Myslivost v Krkonoších, Ptáci kolem nás nebo velmi žádaný projekt Bodlinka – péče o přezimujícího ježka ve škole.

Na některé z akcí byly použity finance ze sponzorských darů ČSOB (100 000 Kč) a Komerční banky (9 000 Kč). Konkrétně na oslavu Dne parků – pochod Za mlynářem Špindlerem a na letní dětské tábory. Ze sponzorských peněz byl financován též tisk samolepek a výroba omalovánek s přírodovědnou či ekologickou tematikou.

Velkou kapitolou roku 2008 bylo zahájení česko-polského projektu „Zlepšení přeshraniční spolupráce v ekologické výchově v KRNAP a KPN“. Návrh projektu zahrnuje rekonstrukci a modernizaci Stanice MOP, dále pak tvorbu a realizaci řady výchovných programů, kterých se zúčastní studenti gymnázií z české i polské strany. V rámci projektu se na exkurzích setkají i pracovníci parků. Celý projekt je financován z přeshraničního fondu EU v rámci Euroregionu glacensis.

Realizace projektu byla bohužel nepříjemně narušena požárem Stanice MOP vzniklým při její rekonstrukci v noci ze 4. na 5. prosince. Budova byla zcela zničena a jedná se o stavbě nového objektu..

Wydział wychowania ekologicznego zajmuje się głównie pracą z dziećmi i młodzieżą w regionie i na terenie całego kraju, współpracą międzynarodową i działaniami nastawionymi na ludność miejscową. W ramach swej działalności organizuje liczne akcje. Do najważniejszych akcji zrealizowanych w zeszłym roku należą: obchody Dnia Ziemi, organizacja wystawy Ciemność przede mną, czyli dotknijmy się Karkonosza oraz przygotowują szereg konkursów z tematyką ekologiczną.

Environmental Education Department instructs children and youth from this region as well as from the rest of the country. It also dedicates itself to international collaboration and works with local citizens and the public. It organizes many events. Among the most important events organized last year belongs celebration of Earth Day, an exhibition called Darkness Before Me or Let Us Touch the Krkonoše Mountains, organization of several competitions with an environment related topic.

Der Bereich für Umwelterziehung widmet sich der Erziehung von Kindern und Jugendlichen aus der Region und der ganzen Tschechischen Republik, aber auch der internationalen Zusammenarbeit und der Umwelterziehung der hier wohnenden Menschen und breiten Öffentlichkeit. Im Rahmen ihrer Tätigkeiten realisiert er viele Veranstaltungen. Zu den wichtigsten vom vergangenen Jahr gehörten zum Beispiel die Feiern zum Tag der Erde, die Organisation der Ausstellung „Das Dunkel vor mir oder Berührung mit dem Riesengebirge“ und die Organisation einer Reihe von Wettbewerben mit Umweltthematik.

Krkonošské středisko ekologické výchovy Rýchorská bouda

Karkonoski ośrodek edukacji ekologicznej Rychorská bouda

The Krkonoše Mountains Environmental Education Centre at Rýchorská Chalet

Riesengebirge-Umwelterziehungszentrum in der Rýchorská bouda

Helena Leblochová

Hlavní činností KSEV Rýchorská bouda byly v roce 2008 ekopobyty organizované zejména pro školy základní, střední, a také mateřské a speciální. Služeb a ekoprogramů využily i organizace zaměřené na vzdělávání pedagogických pracovníků, opakovaně se

uskutečnily botanické exkurze Pedagogické fakulty Univerzity Hradec Králové. Oblíbené ekopobyty pro rodiny s dětmi se konaly v zimním i letním období. Svě zázemí si na Rýchorské boudě našla již podruhé studentská konference Morušky, jejímž posláním je prezentace bakalářských, magisterských a doktorandských prací souvisejících s přírodou Krkonoš na české i polské straně Krkonoš, za aktivní účasti českých i polských studentů.

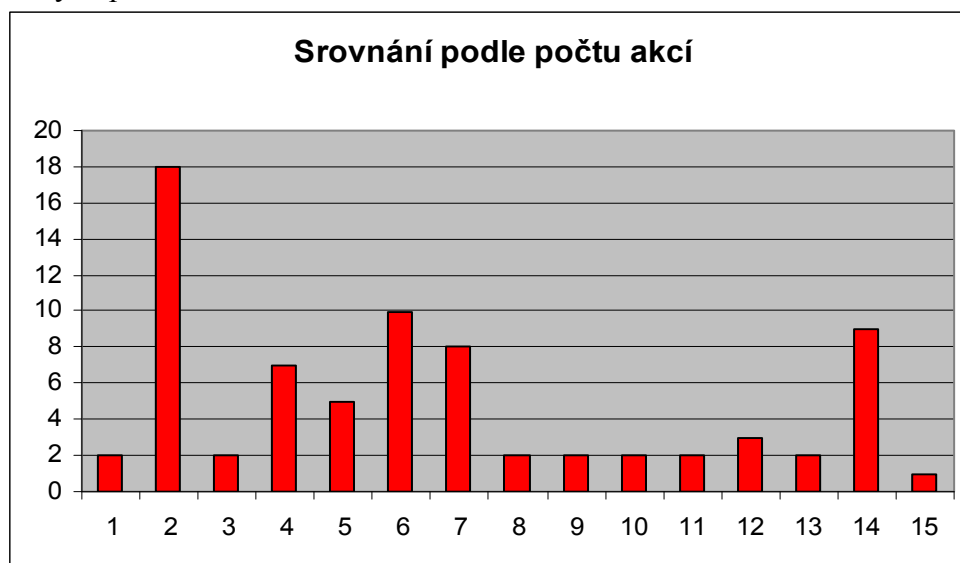
V rámci spolupráce s KPN se uskutečnily ekopobyty dětí ze Szkoły Podstawowej ze Szklarské Poreby a studentů Licea z Jelení Hory. Další společnou akcí bylo již desáté česko-polské putování dětí a mládeže po KRNAP a KPN za účelem poznání výjimečnosti přírodních zajímavostí na obou stranách Krkonoš.

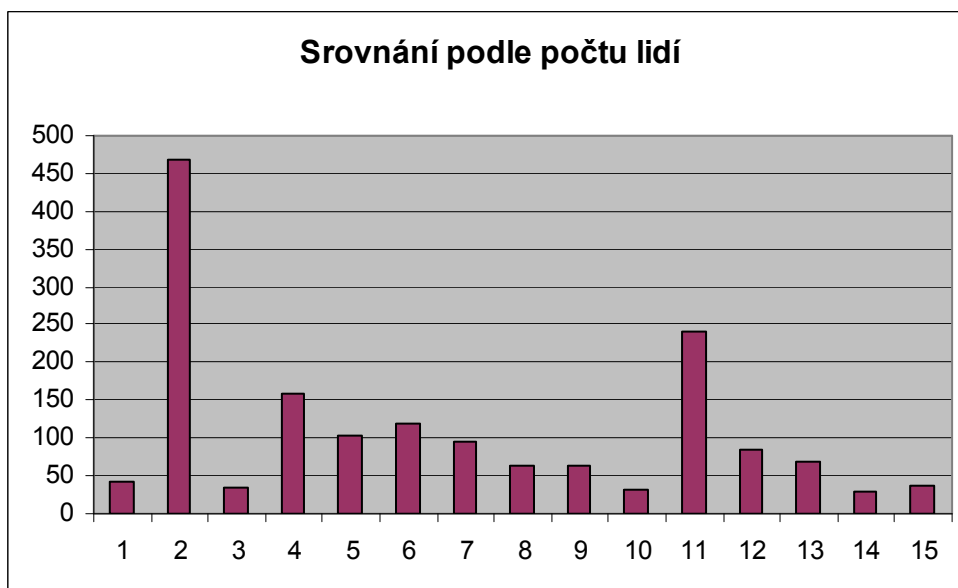
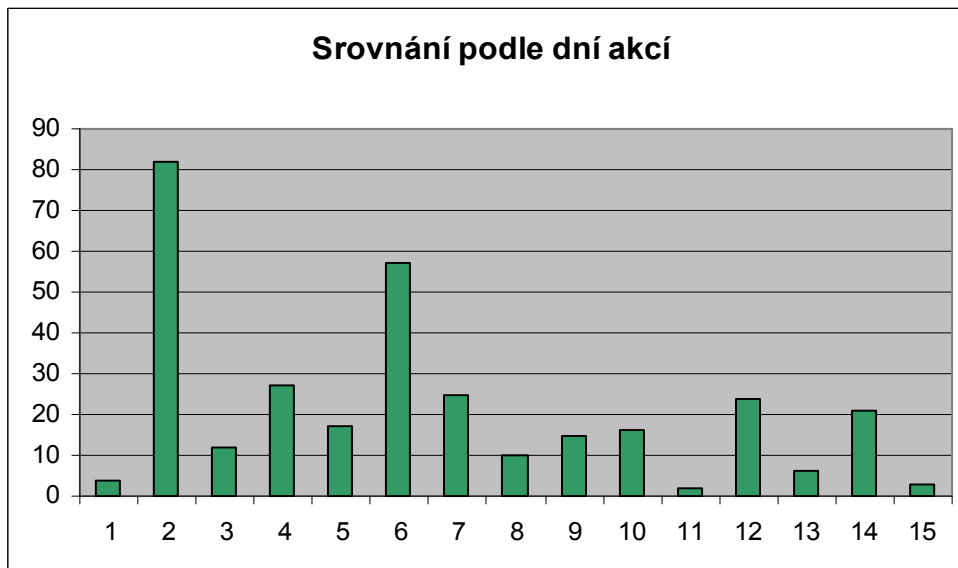
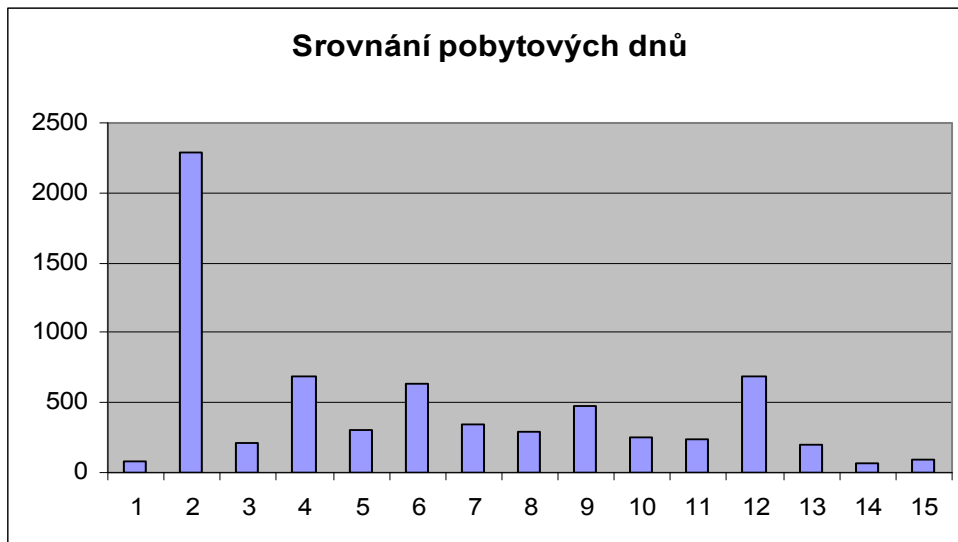
Pravidelnou náplní pobytových vzdělávacích akcí jsou zejména praktická cvičení v terénu, činnosti na vnímání přírody všemi smysly, přednášky, exkurze, simulační hry a stará řemesla.

V blízkosti Rýchorské boudy se nachází meteorologická stanice, která je obsluhovaná zaměstnanci Správy KRNAP. Jeden z ekoprogramů je zaměřen na seznámení s činností této stanice. Při slunečném počasí je demonstrováno využití sluneční energie na modelu elektrického vláčku. Zaměstnanci Správy KRNAP z Rýchorské boudy se rovněž starají o úpravu lyžařských běžeckých stop a o malé stádo skotského náhorního skotu, které spásá louky ve 2. zóně KRNAP.

V roce 2008 výrazně stoupl počet pobytových dnů u škol a rodin s dětmi, naopak ubylo akcí i pobytových dnů ostatních.

Během uplynulého roku se uskutečnilo cca 80 exkurzí v KRNAP s průvodcem a stejný počet odborných přednášek.

	Legenda ke grafům	Počet akcí	Dny akcí	Počet lidí	Pobyt. dny
1	Mateřské školy	2	4	42	84
2	Základní školy	18	82	467	2 293
3	Speciální školy a ústavy	2	12	34	216
4	Střední školy a gymnázia	7	27	159	688
5	Vysoké školy	5	17	102	303
6	Rodiny s dětmi	10	57	119	633
7	Přírodovědné kluby a kroužky	8	25	94	350
8	Odborné semináře a akce pro učitele	2	10	64	293
9	Zookurz a Letní škola MOP	2	15	63	480
10	Brigády	2	16	32	256
11	Den Země	2	2	240	240
12	Tábory	3	24	85	682
13	Školení, kurzy	2	6	70	195
14	Ostatní	9	21	29	62
15	Rekreace	1	3	38	92
	Suma	75	321	1 638	6 867

Karkonoskie centrum edukacji ekologicznej – Rýchorská bouda zajmuje się wychowywaniem prośrodowiskowym, kształceniem i oświatą dzieci, młodzieży i dorosłych. Najczęstszymi uczestnikami akcji są dzieci z przedszkoli, ze szkół podstawowych, średnich oraz ze szkół specjalnych. Centrum organizuje również kursy dla studentów szkół wyższych, dla rodzin z dziećmi jak również seminaria dla nauczycieli. Współpracuje z kolegami z Karkonoskiego Parku Narodowego.

The Krkonoše Mountains Environmental Education Centre at Rýchorská Chalet secures environmental education and instruction of children, youth as well as adults. Children from kindergarten, elementary schools and secondary schools along with special schools most often participate in the events. It further organizes events for college students, for families with children and seminars for teachers. The department collaborates with colleagues from Karkonoski Park Narodowy.

Das Zentrum für Umwelterziehung in der Rýchorská bouda stellt die Umwelterziehung, -bildung und -aufklärung für Kinder, Jugendliche und Erwachsene sicher. Häufigste Teilnehmer dieser Veranstaltungen sind Kinder aus Kindergärten, Grundschulen, Fach- und Sonderschulen. Es veranstaltet Bildungsaktionen für Hochschulstudenten, für Familien mit Kindern und Seminare für Lehrer. Dabei arbeitet es mit ihren Kollegen vom polnischen Nationalpark Karkonoski Park Narodowy zusammen.

10. KRKONOŠSKÉ MUZEUM

Muzeum Karkonoskie

The Krkonoše Mountains' Museum

Riesengebirgsmuseum

Jana Sojková a kol.

Výstavy

Wystawy

Exhibitions

Ausstellungen

Krkonošské muzeum Vrchlabí:

výstavy z vlastních muzejních sbírek:

- 3. 9.–26. 11. 100 let první vrchlabské karosérie (fotografická výstava o firmě Petera)
- 9. 9.–4. 1. 09 Našemu konání buď boží požehnání (etnografická výstava o lidové zbožnosti)
- 3. 12.–8. 2. 09 Mlsné vánoce (etnografická výstava–tradiční vánoční pokrmy)

autorské fotografické výstavy:

- 9. 4.–25. 5. Veronika Souralová: Kouzlo hmyzí říše /fotografie/
- 9. 7.–14. 9. Polští fotografové Krkonoš

výtvarné výstavy:

- 14. 2.–23. 3. Miloslav Zelinka, Obrazy (autorská výstava – místní amatérská tvorba)
- 16. 7.–24. 8. Věra Jandourková: Dětská ilustrace (výstava pražské výtvarnice)
- 19. 11.–29. 3. 09 Miloš Trýzna: Obrazy (průřez tvorbou trutnovského výtvarníka)

pravidelné výstavy:

- 29. 5.–6. 7. ZUŠ Vrchlabí (výtvarné práce dětí, koncert žáků ZUŠ)
- 1. 6.–29. 6. Krkonoše očima dětí – výsledky každoroční soutěže dětské kresby a malby
- 19. 6.–31. 8. Řemeslnické léto – ukázky různých rukodělných výrob
- 24. 9.–9. 11. Komu se nelení IX. – práce známých i neznámých lidových tvůrců z Vrchlabska

jiné výstavy ve spolupráci se školami:

- 3. 6. – 25. 6. Práce dětí ze Speciální mateřské a základní školy Vrchlabí
- 4. 6. – 29. 6. Krkonoše vnitřní a vnější (putovní výstava – výsledky projektu pro ZŠ regionu)

převzaté výstavy:

- 2. 4. – 1. 6. Sinice a řasy v potravě člověka (putovní výstava MZM v Brně)
- 11. 4.–25. 5. Jizerskohorské pomníčky–z historie upomínek na nešťastná úmrtí (výstava jizerskohorského spolku Patron)

Fotografie Roberta Halma z r. 1876 – Pec pod Sněžkou; jedna z nejstarších fotografií Krkonoš ve sbírkách muzea.

Krkonošské muzeum Jilemnice:

březen	Střípky z minulosti (z depozitářů muzea)
4. 4.–18. 5.	Julie Kavanová, výběr z díla vynikající místní naivní umělkyně
červen–září	Jan Nepomuk František hrabě Harrach (ze života českého kavalíra) - stěžejní výstava roku u příležitosti 180. výročí narození této významné osobnosti
10. 10.–16. 11.	Bedřich Housa – známková a grafická tvorba
28. 11. 08–28. 2. 09	Jaroslav Kodejš – šperky, Jaroslav Kodejš ml.–kresby a grafika

čp. 1:

červenec–srpen	Pozdraveno budiž světlo
prosinec	Sladké pokušení

Krkonošské muzeum–Památník zapadlých vlastenců Paseky n. J.:

3. 5. 08–26. 4. 09	Z historie firmy DETOA v Albrechticích s. r. o.–100. výročí založení paseckým rodákem Janem Schovánkem
17. 5.–31. 10.	Z historie paseckých hasičů
6. 12. 08–29. 6. 09	Aloise Bulušek – fotografie (fotografie paseckého učitele, malíře a fotografa/)

Celkový počet návštěvníků jednotlivých expozic KM:

KM Vrchlabí - klášter:	17 551	(v r. 2006) 19 466
------------------------	--------	--------------------

- tři historické domy:	10 791	16 525
KM Jilemnice:	23 040	25 411
KM Paseky n. J.:	5 471	6 373
celkem:	56 853	67 775

Spolupráce s jinými muzei a institucemi na výstavách formou zápůjček a výpůjček vybraných exponátů, spolupráce s jinými kulturními institucemi

Celkem si muzea pro své výstavy vypůjčila kolem 870 předmětů, zatímco jiným institucím zapůjčila 1 045 předmětů a tiskovin archivní povahy (jedná se především muzea v širším regionu, ale i pražská muzea aj. kulturní instituce).

Zapůjčené celé výstavy a spolupráce při jejich instalaci:

Češi a polární výzkum a Krkonoše v zrcadle severu – Česká Lípa, Bystřice pod Hostýnem (KM Vrchlabí)

Pozdraveno budiž světlo – Muzeum Boskovicka v Boskovicích (KM Jilemnice)

Spolupráce na výstavě z historie lyžování – Městské muzeum v Úpici (KM Jilemnice)

Muzea spolupracovala s Českou televizí na několika projektech (Příběhy domů, Toulavá kamera), s Českým centrem na filmu České mechanické betlémy, s Českým rozhlasem Hradec Králové při několika pořadech na odborná témata, poskytovala pravidelně informace o výstavách, podílela se na pořadu Mladí vědci v muzeu.

Projekty

Projekty

Projects

Projekte

V r. 2008 dospěl do závěrečné fáze projekt **Krkonoše vnitřní a vnější**, na němž se vrchlabské muzeum za Správu KRNAP podílelo spolu s oddělením ekologické výchovy a redakcí Krkonoš. Muzeum přispělo vyhledáváním, datováním a skenováním pohlednic a fotografií pro jednotlivé školy zapojené do projektu (ZŠ Úpice, Školní Vrchlabí, Lánov, Žacléř, Horní Maršov, gymnázium Trutnov), spoluprací na výstupech projektu pro veřejnost, totiž na sestavení publikace k projektu a přípravě výstavy se stejnojmenným názvem. Projekt byl slavnostně zakončen v Hradci Králové 6. 5. 2008, výstava proběhla v Krkonošském muzeu ve Vrchlabí 4. 6.–29. 6.

Krkonošské muzeum ve Vrchlabí ve spolupráci s Muzeem keramiky v polském Boleslavci připravilo projekt **Cesta řemeslných tradic**, pro nějž se ucházelo o přidělení financí z fondů EU - Interreg IIIa. Cílem projektu je uchovat, případně rekonstruovat a cestou expozic, krátkodobých výstav, přednášek, workshopů, kurzů apod. prezentovat bohatou řemeslnou tradici regionu. Projekt byl přijat a v září 2008 schválen, a tak v následujících letech čeká muzeum nelehký úkol ve splnění všech zadání, tj. na trase Vrchlabí–Boleslavce vytýčit ve součinnosti s místními muzei a výrobními zařízeními českou část cesty spojující význačná střediska řemeslných výrob. Ve Vrchlabí pak, jakožto výchozím bodě, vybudovat na HIS nové expozice a prostory pro akce pro veřejnost k tématu a pomocí

různých typů propagačních tisků a internetu zajistit projektu patřičnou publicitu. V posledním čtvrtletí r. 2008 začali pracovníci muzea s přípravnou fází výše jmenovaných úkolů.

V oblasti přírodních věd bylo v r. 2008 dokončeno několik víceletých projektů se spoluúčastí Krkonošského muzea ve Vrchlabí:

- grantový projekt „**Experimentální ověření změn ve výškovém rozšíření klíštěte obecného *Ixodes ricinus* a rizika začleňování jím přenášených nákaz do horských ekosystémů**“;
- projekt ATANS v rámci grantu EU výzkumné stanice Abisko „**Geo-biodiversity of Abisko Mountains and Krkonoše/Karkonosze Mountains (Czech/Poland)– comparison some of periglacial relief forms, their biota and Winter conditions**“;
- projekt GAČR „**Late Quarternary Palaeogeographical development of the Krkonoše (Giant) Mts.** “

Dále probíhá koordinace botanického inventarizačního průzkumu výskytu cévnatých rostlin Krkonoš spolu s oddělením ochrany přírody. Spočívá ve vyhledávání vhodných botaniků-zpracovatelů, uzavírání smluv, komunikace během zpracovávání inventarizačního průzkumu, přebírání jejich práce, pokyny k proplacení. Celkem v r. 2008 na inventarizačním průzkumu participovalo 19 zpracovatelů.

V rámci inventarizačního průzkumu – algologie byl uskutečněn výběr extrémních lokalit pro algologický průzkum a doprovod specialistů-algologů na vybrané lokality (Dr. Hauer – skalní stanoviště, Dr. Skácelová – vodní stanoviště, Dr. Kviderová – sněhomilné řasy, odběr půd pro výzkum půdních řas – dr. Lukešová).

Monitoring:

- Odtávání sněhových polí (s tím související 4denní doprovod 2 Francouzů z Vogéz)
- Zarůstání lavinových drah
- Změny na stacionárních plochách (Úpské rašeliniště – mezinárodní program LTER)
- Dynamika Všivce sudetského - pro Agenturu OP v rámci projektu Natura 2000

Práce se sbírkami

Praca ze zbiorami

Working with Our Collections

Arbeit mit Sammlungen

Evidence

V průběhu roku přibylo do muzejních sbírek celkem 789 e. č. sbírkových předmětů, z toho 445 ve Vrchlabí, 122 v Jilemnici a 222 v Pasekách n. J. Velké množství nových přírůstků bylo získáno koupí, a to jak od soukromníků prostřednictvím nákupní komise, tak ze starozitností, menší část tvořily dary či předměty získané vlastním sběrem. Největším zdrojem přírůstků pro vrchlabské a pasecké muzeum byla nabídka majitele domu a stodoly ve Sklenařicích, určených k demolici, k volnému výběru předmětů vhodných pro muzejní sbírky. Mimoto získalo vrchlabské muzeum např. soubor pohárů, plaket a medailí lyžařského závodníka Josefa Seligera, několik stovek fotografií, negativů, diapozitivů a pohlednic od Jiřího Bruníka, unikátní výrobky a nástroje z dílny výrobce lyží a lyžařského závodníka Antonína Bartoně z Vysokého n. J. či vzácný exponát houpacího koně z poloviny 30. let 20. stol. z proslulé dílny bratří Mórových. Jilemnické muzeum získalo mj. secesní sklo z novosvětské sklárny, druhorokokové sofa, kolekci krkonošovských ilustrací ak. malíře Jana

Hladíka, barokní grafické listy J. E. Redingera, záklopové prkno z Mříčné, datované r. 1847 aj. Jilemnické muzeum mělo v akvizicích v r. 2008 výhodnou pozici, neboť se mu podařilo získat dotaci od Ministerstva kultury ke koupi nádherné malby Františka Kavána Na Staré hoře, dále pak příspěvek od Libereckého kraje a Městského úřadu v Jilemnici na nákup sbírek souvisejících s osobností a érou hraběte Jana Harracha. I díky tomu mohla tak muzea zakoupit sbírkové předměty úhrnem v hodnotě 513 965 Kč.

V digitálním zpracování sbírkové evidence dospěla muzea v r. 2008 k celkovému počtu 22 594 evidenčních karet zpracovaných v programu Bach a Demus.

V souladu s muzejním zákonem bylo v rámci periodické inventarizace zrevidováno ve Vrchlabí 8. 103, v Jilemnici 780 a v Pasekách n. J. 48 e. č. sbírkových předmětů. Ve Vrchlabí je v to zahrnuta celková inventarizace sbírkového fondu knihovny v souvislosti s předávací inventurou při nástupu nové knihovnice.

V konzervátorské dílně vrchlabského muzea bylo zkonzervováno, případně zrestaurováno 233 předmětů, a to pro potřeby všech tří muzejních pracovišť. Mimoto pracovnice KM Jilemnice vlastními silami zkonzervovaly 169 předmětů. K externímu restaurování byly zadány 3 předměty ze sbírek KM Vrchlabí.

Kulturně-výchovná, publikační a badatelská činnost

Prace badawcze, kulturalno-wychowawcze i publikacyjne

Cultural, Educational, Publishing and Research Activities

Kulturerzieherische, Publikations- und Forschertätigkeit

Kulturní akce

V rámci Řemeslnického léta uspořádalo Krkonošské muzeum Vrchlabí instruktážní demonstrace vybraných rukodělných výrob pro předškolní i školní děti: krajkářství, pletení ošatek, výroba loutek a bižuterie; pro dospělé pak v průběhu roku několik víkendů s rychlokurzy, v nichž se zájemci seznámili se základy dřevorezby, pletení košíků, výroby předmětů z kukuřičného šustí a smaltovaného šperku.

Muzejní noc: Vrchlabská Noc v klášteře tematicky navázala na výstavu, která v té době v muzeu probíhala, totiž „Řasy a sinice v potravě člověka“. Vážnější část programu tvořily přednášky předních odbornic na řasy a sinice – Dr. O. Skácelové z Moravského zemského muzea v Brně, autorky zmíněné výstavy, a pracovnic Botanického ústavu AV ČR v Třeboni Dr. J. Kviderové a Dr. L. Nedbalové. K dispozici byla i prezentace živých řas pomocí mikroskopu, předvádění produktů na bázi mořských řas firmou Natural a Sunfood, vědomostní kvíz, soutěže pro děti či loutkové představení O vodnickém hrnčičku, dramatizace stejnojmenné pohádky Marie Kubátové, sehrané pracovníky muzea.

Vánoce v klášteře: Vánoční soutěže pro děti spojené s drobnými odměnami za úspěšné odpovědi probíhaly v expozici Kámen a život 26. 12.

V rámci Krkonošových podvečerů ve 3. týdnu července, každoroční akce města Jilemnice, se již tradičně konaly noční prohlídky výstav a expozic jilemnického muzea a historických památek Jilemnice.

V Krkonošském muzeu v Pasekách n. J. byla uspořádána pro veřejnost beseda s ukázkami na téma fenoménu krkonošské lidové slovesnosti – „poudaček“.

Začátkem prosince se tu uskutečnil křest 2. vydání Metelkovy korespondence Kde na jabloních harmoniky rostou od Dr. Jaromíra Jecha, folkloristy a vydavatele díla Věnceslava Metelky.

Přednášky, exkurze, besedy

V průběhu roku zodpověděli muzejní pracovníci 251 odborných dotazů badatelům z různých oborů, uspořádali 21 tematických přednášek a odborných exkurzí pro žáky základních škol, gymnázií i širokou veřejnost, pracovali ve Vlastivědném kroužku pro Krkonoše a Podkrkonoší a v historickém kroužku pro studenty gymnázia.

Z historických témat jmenujme např. přednášku ke knize Zmizelý Špindlerův Mlýn či sérii přednášek k osobnosti hraběte Jana Harracha; z oboru přírodovědných věd přednášky o klišťetě, a to jak pro děti a veřejnost, tak i coby příspěvky na odborných konferencích (ESOVE, Česko-slovenské parazitologické dny), přednášky o životě v půdě, dále přednášky o výsledcích v rámci projektu ATANS a o výstavách k Mezinárodnímu polárnímu roku, o tundře Skandinávie a Krkonoš.

Z odborných exkurzí apod. akcí to byly zejména ornitologické vycházky, Vítání ptačího zpěvu, entomologické exkurze, praktické ukázky sněhových měření v rámci Moruškového setkání na Rýchorách, exkurze po východních Krkonoších pro učitele.

Publikační činnost

Podíl na sestavení publikace k projektu Krkonoše vnitřní a vnější; rozšířené 2. vydání Lidové architektury Krkonoš; příspěvky v brožuře „Současný vědecký výzkum v Krkonoších: Nové výsledky monitoringu sněhových lavin, Srovnávací studie Krkonošské a skandinávské tundry (spoluautorství), Výzkumy v Čechách – Archeologická databáze Čech, ARÚ AV ČR 2008.

Práce v redakční radě odborného vlastivědného sborníku Krkonoše–Podkrkonoší.

Mimoto odborní pracovníci přispívali průběžně do periodik Správy (Krkonoše, Opera Corcontica) i jiného odborného, případně populárně naučného tisku.

Knihovna

Biblioteka

Library

Bibliothek

Do fondu muzejní knihovny ve Vrchlabí přibylo 991 publikací, z toho 83 svazků sbírkového fondu, v Jilemnici 177 a v Pasekách n. J. 21 odborných knih. Celkem bylo na knihovní fond všech tří muzeí vydáno 62 377,43 Kč.

Vrchlabské pracoviště vyřídilo během roku 2 240 výpůjček, prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby pak 50 požadavků. Přibylo dalších 20 registrovaných uživatelů, takže jich nyní knihovna má 220. Knihovna jilemnického muzea půjčila čtenářům 30 svazků, zatímco knihovna paseckého muzea je ve fázi budování a slouží zatím jen pro potřeby muzejních pracovníků, případně badatelů.

Knihovna vrchlabského muzea dále zkvalitnila své služby zavedením on-line katalogu a díky grantu z fondů MK i vybudováním infocentra (internet, multifunkční zařízení s možností kopírování a skenování).

Audiovizuální studio

AV studio pořídilo během roku řadu dokumentačních záznamů s přírodovědnou, kulturní, sportovní či ochrannou tematikou, a to jak z akcí různých oddělení Správy, tak pro potřeby Správy – např. Den stromů ve Vrchlabí, Panevropský týden lesů, Naučná stezka Lesem Království, Prověrky loveckých psů, Parkiáda. Mimoto tu již 2. rok vzniká komplexní pořad o Rýchorách.

Přehled výsledků v oboru archeologie

Przegląd wyników w dziedzinie archeologii

Archeological Results Overview

Übersicht über die Ergebnisse auf archäologischem Gebiet

terénní archeologické akce: celkem 77

I. záchranné archeologické výzkumy na stavbách: 72

- s pozitivním výsledkem:

Vítkovice v Krkonoších, lokalita Pode Dvorem – stavba penzionů: sběr keramického materiálu při skrývce ornice (novověk)

II. vizuální průzkum, archeologický výzkum:

Dolní Kalná, Rovně – vizuální průzkum a fotodokumentace vojenského zemního opevnění pravděpodobně z r. 1778

Černý Hora, „Švédské valy“ – průzkum detektorem kovů: nález nedatovatelných drobných železných předmětů

Pec pod Sněžkou, Obří Důl, důlní dílo Kovárna – ve spolupráci s RNDr. Táslerem odběr vzorku z lezce pro dendrochronologickou analýzu: datováno post 1571/1572

Špindlerův Mlýn, Pudlova bouda – vizuální průzkum a fotodokumentace zaniklé horské boudy a jejího zázemí.

Návštěvnost muzeí Správy KRNAP v roce 2008

Liczba zwiedzających w muzeach Dyrekcji KRNAP w roku 2008

The Total Number of Visitors to Individual Expositions of the

Krkonoše Mountains' Museums in 2008

Besucherzahlen in den von der KRNAP-Verwaltung betriebenen

Museen im Jahre 2008

Vladimíra Vališková

	celkem	platící	Nepl.	dospělí	děti	výpravy	školní	výpravy	Hromad.	Vstupné v Kč	Prop. mat. v Kč
HIS Vrchlabí	10791	9268	1523	5864	3404	39	1027	58	1686	156790	Viz IS
Kámen a život	17551	14096	3455	7071	7025	114	2591	55	1453	402530	331649
KM Jilemnice	23040	18894	4146	7431	11463	161	3543	66	1750	450360	206949,5
KM Paseky	5471	4232	1239	1807	2425	20	577	8	238	60570	164180,5

n. Jizerou											
IS Rokytnice	392	159	233	34	125	4	105			1065	Viz IS
IS Obří důl	1211	1211		609	602	15	346			18300	Viz IS
Šindelka Harrachov	6884	6229	655	3200	3029	51	1060	51	1211	94290	87832,5
	65340	54089	11251	26016	28073	404	9653	238	6338	1183905	

Muzeum Karkonoskie prowadzi działalność akwizycyjną wzbogacającą zbiory łącznie z ewidencją, preparowaniem i konserwacją posiadanych eksponatów. Zarządza biblioteką regionalną i naukową, prowadzi prace naukowe i badania regionu w zakresie jego historii, etnografii i nauk przyrodniczych; prezentuje działalność muzeum i jego zbiory za pośrednictwem wystaw, stałych ekspozycji i publikacji. Wymienione czynności są realizowane przez sieć placówek muzealnych Dyrekcji KRNAP: Muzeum Karkonoskie we Vrchlabí (budynek klasztoru i trzy domy zabytkowe na Placu Míru), Muzeum Karkonoskie w Jilemnicy, Muzeum Karkonoskie w Pasekach nad Izerą, Ośrodek Informacyjny w dolinie Obří důl.

The Krkonoše Mountains Museum is creating a collection and performs related activities including registration, preservation, conservation and restoration of its collection fund. It further runs a regional library and study, concerns itself with regional research regarding history, ethnography and nature science. It presents its museum activities and its collection via exhibitions, expositions and publications. The above mentioned activities take place in a network of KRNAP Administration's museum divisions: The Krkonoše Mountains Museum in Vrchlabí (located in the monastery and in 3 historical buildings at Náměstí Míru), The Krkonoše Mountains Museum in Jilemnice, The Krkonoše Mountains Museum at Paseky nad Jizerou, Information Centre in Obří Důl.

Das Riesengebirgsmuseum entwickelt eine umfassende museale Sammlungstätigkeit, einschließlich einer entsprechenden Erfassung, Präparierung, Konservierung und Restaurierung des Sammlungsfundus, es verwaltet die regionale und Studienbibliothek, befaßt sich mit regionaler Forschung und Erforschung auf geschichtlichem, ethnographischem und naturwissenschaftlichem Gebiet, es präsentiert seine musealen Tätigkeit und den Sammlungsfundus anhand von Dauer- und thematischen Ausstellungen und Publikationen. Die angeführten Tätigkeiten werden im Netz der Museumsstellen der KRNAP-Verwaltung realisiert: im Riesengebirgsmuseum in Vrchlabí (Klostergebäude und in den 3 historischen Häusern am Hohenelber Friedensplatz), in den Riesengebirgsmuseum in Jilemnice und in Paseky nad Jizerou und im Informationszentrum im Riesengrund/Obří důl.

11. ZAHRANIČNÍ, NÁRODNÍ A REGIONÁLNÍ AKTIVITY SPRÁVY KRNAP

Zagraniczne, krajowe i regionalne dzialania dyrekcji KRNAP International, National and Regional Activities of KRNAP Administration Internationale, Nationale und Regionale Aktivitäten der KRNAP-Verwaltung

Projekty z evropských fondů

Projekty z funduszy europejskich

Projects from European Funds

Projekte aus europäischen Fonds

Alena Macháčová

Správa Krkonošského národního parku spolu s polskými partnery připravila a podala dva projekty zaměřené na přeshraniční spolupráci. Jejich celková výše přesahuje 22,5 mil. korun (837 000 €).

Spolu s muzeem Keramiky v polském Boleslavci Správa KRNAP připravila společný přeshraniční projekt „Via Fabrilis – cesta řemeslných tradic“ zaměřený na rozvoj cestovního ruchu a zachování kulturního dědictví v příhraničním území. Projekt celkem za více než 615 tisíc € byl podán v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007–2013.

Projekt má zajistit oživení společných výstav partnerů na obou stranách hranice, umožní vydání publikací propagující řemeslné tradice. Zejména však zahrnuje rekonstrukci kulturní památky Tři domků na náměstí Míru ve Vrchlabí (se sídlem Hlavního informačního střediska Správy KRNAP) a zároveň dostavbu repliky čtvrtého historického domu, čímž budou rozšířeny výstavní prostory. Rekonstruováno bude také polské muzeum v Boleslavci.

Realizace začala v srpnu roku 2008. Předpokládané ukončení je plánováno na červen roku 2010.

Krkonošské muzeum Správy KRNAP a Muzeum Keramiky v polském Boleslavci spolupracují od roku 2002. Tento společný projekt zajistí nový program na podporu a rozvoj kulturního turismu.

Druhým nezávislým projektem, který Správa Krkonošského národního parku podala tentokrát se Správou KPN (Karkonoski Park Narodowy), je projekt zaměřený na „Zlepšení přeshraniční spolupráce v ekologické výchově v KRNAP a KPN“. Jeho rozpočet převyšuje částku 222 tisíc €. Projekt byl také podán v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007–2013

Spolupráce obou správ národních parků je zaměřena na veřejné instituce a další subjekty poskytující veřejné služby na obou stranách česko-polské hranice. Obě instituce spolu dlouhodobě spolupracují v různých oblastech. Tradičně na vysoké úrovni je spolupráce v oblasti ekologické výchovy.

V rámci projektu se uskuteční 18 společných setkání s odborným tématem ekologické výchovy v národních parcích. Součástí projektu je i investiční část. Na české straně dojde k rekonstrukci a vybavení Stanice mladých ochránců přírody ve Vrchlabí. V Polsku pak bude dovybaveno Krkonošské centrum ekologické výchovy ve Sklářské Porubě.

Hlavními cíli obou projektů je posílení přeshraničních vazeb. Příprava i realizace budou probíhat na obou stranách hranice. Toto propojení osob a institucí významným způsobem zintenzivní vzájemné vazby, které budou dobrým základem pro další spolupráci.

Zarząd KRNAP wspólnie z polskimi partnerami przygotował i przedłożył dwa projekty orientowane na współpracę transgraniczną. Ich całkowity kosztorys przekracza 22,5 mln. koron (837 000 €). Wspólnie z Muzeum ceramiki w polskim Bolesławcu Zarząd KRNAP przygotował wspólny projekt transgraniczny „Via Fabrilis – szlak tradycji rzemieślniczych“ orientowany na rozwój ruchu turystycznego i zachowanie dziedzictwa kultury na terenach przygranicznych. Drugim niezależnym projektem, który Zarząd KRNAP przedłożył tym razem z Zarządkiem KPN (Karkonoski Park Narodowy), jest projekt poświęcony „Poprawie współpracy transgranicznej w wychowaniu ekologicznym w KRNAP i KPN“.

KRNAP Administration together with its Polish partners prepared and submitted two projects focused on cross-boarder collaboration. The total amount exceeds 22.5 million CZK (837 000 €). Together with the Museum of Ceramics in Polish Boleslaw, KRNAP Administration prepared a joint cross-boarder project called “Via Fabrilis – the Journey of Craftsmanship Tradition”, which is focused on developing tourism and preserving cultural heritage in cross-boarder areas. The second independent project, which KRNAP Administration submitted this time with KPN Administration (Karkonoski Park Narodowy), is a project focused on “Improving Environmental Studies Cross-Boarder Collaboration of KRNAP and KPN“.

Die Verwaltung des KRNAP bereitete zusammen mit ihren polnischen Partnern zwei auf die grenzüberschreitende Zusammenarbeit ausgerichtete Projekte vor und reichte diese ein. Ihre Gesamthöhe übersteigt 22,5 Mio. Tsch. Kronen (837 000 €). Gemeinsam mit dem Keramikmuseum im polnischen Boleslawiec bereitete die KRNAP-Verwaltung das grenzüberschreitende Projekt „Via Fabrilis – Weg der Handwerkstraditionen“ vor, das auf den Aufschwung des Fremdenverkehrs und die Bewahrung des Kulturerbes in den grenznahen Gebieten ausgerichtet ist. Das zweite unabhängige Projekt, das die KRNAP-Verwaltung diesmal zusammen mit der Verwaltung des KPN (Karkonoski Park Narodowy) einreichte, ist ein Projekt, das auf die „Verbesserung der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit und Umwelterziehung im Rahmen des KRNAP und KPN“ abzielt.

Druhý cyklus vědecko-populárních přednášek

Drugi cykl wykładów popularno-naukowych

Second Cycle of Popular Science Lectures

Zweiter Zyklus populärwissenschaftlicher Vorträge

Jaroslav Andrlé

Na podzim roku 2008 se ve velké zasedací místnosti Zámku ve Vrchlabí uskutečnil již druhý ročník přednášek „Zámek“, které pořádala Správa KRNAP ve spolupráci s MěÚ

Vrchlabí. Nejprve nás speleolog pan Dr. Tásler pozval do královehradeckého podzemí a podzemí pevnosti Josefov. Se svým obvyklým humorem nám přiblížil radosti i strasti speleologa a ukázal místa, běžnému smrtelníku nepřístupná. Ve druhé přednášce jsme se spolu s panem Dr. Kvačkem, paleontologem z Národního muzea v Praze, vydali na prohlídku života kolem křídové řeky. Dr. Kvaček ve své přednášce popsal práci paleontologů a provázanost jejich činnosti na další vědecká odvětví. Po ukončení přednášky se přednášející stal terčem zájmů paleontologů amatérů, kteří se chtěli odborníkovi pochlubit svými nálezy. Průvodcem po deštných pralesích Papui-Nové Guineje nám byl ve třetí přednášce světoznámý tropický ekolog pan prof. Novotný z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Atmosféra přednášky byla nepopsatelná. Každý z účastníků si musel připadat jako v lůně novoguinejské přírody. Úžasné rétorické schopnosti ve spojení s láskou ke své práci, totiž prostřednictvím prof. Novotného vytvořily v sále naprosto neopakovatelnou atmosféru. Celý cyklus skončil opět v Krkonoších, totiž přednáškou pana Dr. Materny, který nám přiblížil život krkonošských klíšťat. Přednášející se v pečlivě připravené přednášce nejprve zmínil o výsledcích svého výzkumu, aby se nenásilnou formou dostal k odpovědím na otázky, které doslova visely ve vzduchu. Dozvěděli jsme se tak například, jak se klíště dostane na hostitele, jak se klíště samo nakazí, jaké nemoci přenáší, jak vysoko do hor je klíště rozšířeno a spoustu dalších odpovědí z života našich nejpůvodnějších parazitů.

Jednotlivé přednášky byly poměrně hojně navštěvovány a účastníci nebyli jen vrchlabští. Zaznamenali jsme účast například posluchačů z Trutnova, Dvora Králové, ale i Pardubic. Cyklus přednášek by měl pokračovat třetím ročníkem i v roce 2009.

Jesienią 2008 roku w dużej sali posiedzeń Zamku w miejscowości Vrchlabí odbył się już drugi rocznik wykładów „Zamek“, które organizuje Zarząd KRNAP we współpracy z Urzędem Miasta Vrchlabí.

In autumn 2008 already the second year of lectures called “Chateau” took place in the large meeting hall at the chateau in Vrchlabí, which were organized by KRNAP Administration in collaboration with Vrchlabí municipality.

Im Herbst 2008 fand im großen Sitzungssaal des Schlosses Vrchlabí der schon zweite Jahrgang der Vortragsreihe „Schloss“ statt, die von der Verwaltung des KRNAP in Zusammenarbeit mit dem Stadtamt Vrchlabí veranstaltet wird.

Nové značení státní hranice

Nowe oznaczenie granicy państwowej

New Signs at the State Boarder

Neue Kennzeichnung der Staatsgrenze

Alena Macháčová

24. června 2008 byla pro návštěvníky Krkonošského národního parku poslední možnost vidět původní informační tabule POZOR STÁTNÍ HRANICE. Jak Správa Krkonošského národního parku avizovala v zimních měsících po vstupu do Schengenského prostoru, zmizela veškerá označení na společné hranici národních parků v délce 51,7 km. Následně bylo v terénu nainstalováno přes 100 nových společných tabulí pro KRNAP a KPN.

Turisté tak budou rozeznávat hranici Krkonošského národního parku a Karkonoskiego Parku Narodowego z nově instalovaných informačních tabulí v dvojazyčné mutaci. Správa KRNAP získala prostředky z Ministerstva životního prostředí na opatření při vstupu do Schengenského prostoru. Zbylé informační tabule byly pracovníky Správy KRNAP v počtu přibližně 100 kusů dodány do. Text, se kterým se návštěvníci setkají, je vyhotoven ve čtyřech provedeních, dle zonace. Nejčastěji se návštěvník setká se základním textem a informací „Vážený turisto, po obou stranách státní hranice KPN a KRNAP chodíte po značených stezkách a dodržujte předpisy o ochraně přírody.“

W miesiącach zimowych po wstąpieniu do Schengenu zanikły wszelkie oznaczenia na wspólnej granicy parków narodowych o długości 51,7 km. Następnie w terenie zainstalowano ponad 100 nowych wspólnych tablic dla KRNAP i KPN.

During the winter months after we entered the Schengen zone, all the boarder signs along the 51.7 km long borderline of the national parks disappeared. Subsequently over 100 new joint signs for KRNAP and KPN were set up in the terrain.

Während der Wintermonate nach dem Zutritt zum Schengen-Raum verschwand an der gemeinsamen Grenze der Nationalparke in einer Länge von 51,7 km die gesamte Grenzmarkierung. Anschließend wurden im Gelände über 100 neue gemeinsame Tafeln mit der Kennzeichnung KRNAP und KPN installiert.

Nové cyklistické trasy v Krkonoších

Nowe trasy rowerowe w Karkonoszach

New Cycling Trails in the Giant Mountains

Neue Radwanderrouen im Riesengebirge

Alena Macháčová

Po mnohaletých diskusích byl 1. července zahájen roční zkušební provoz cyklistů na Luční boudě a 15. července 2008 na Labskou boudě. Nově se tak cyklisté dostali po asfaltové zásobovací cestě od Výrovky na Luční boudě a ze Zlatého návrší k Labské boudě, kde byl vytvořen prostor pro uschování kol. Zmiňované trasy jsme osadili informačními tabulemi s upřesněním podmínek provozu a textem:

Vážení cyklisté, projíždíte I. zónou národního parku. Zdejší cenný ekosystém trpí nejen přímým poškozením, ale i vlivem vysoké návštěvnosti. Proto jezděte tiše, opatrně a ohleduplně k pěším turistům. Rychlostní testy své fyzické zdatnosti ponechte na méně frekventované úseky.

Přestože komunikace, po níž jedete, je asfaltová, prochází z přírodovědného hlediska nejvzácnějším územím Krkonoš. Unikátní ekosystém nacházející se v bezprostředním okolí cesty je nesmírně citlivý na jakékoli narušení. Opatrnou a ohleduplnou jízdou mu sice neuškodíte, jsou-li však ostatní návštěvníci nuceni před vámi uskakovat mimo cestu, k jeho poškození dochází. Než se vydáte dále, uvědomte si prosím, že tato cyklotrasa končí na Luční boudě/Labské boudě bez možnosti pokračovat dále a musíte se po ní vrátit zpět.

Prosíme vás, abyste při vjezdu na tuto cestu respektovali následující pravidla:

Vjezd je povolen pouze sezónně v období bez jakýchkoliv zbytků sněhové pokrývky
Vjezd je časově omezen od 9 do 17 hodin z důvodu zachování ranního a podvečerního klidu
pro živočichy
Respektujte prosím zákazy vjezdu dále od Luční boudy/Labské boudy a pro návrat použijte
stejnou trasu
Plánujete-li pokračovat od Luční boudy/Labské boudy dále, využijte prosím úschovny kol
k tomuto účelu zřízené
Berte prosím ohled na ostatní, zejména pěší návštěvníky tak, abyste je svou jízdou neohrozili
a nenutili je uhýbat mimo cestu

Po wieloletnich dyskusjach 1 lipca rozpoczęto roczny próbny ruch rowerzystów do schroniska Luční bouda a 15 lipca 2008 roku do schroniska Labská bouda. Nowo rowerzyści dostali się tak po asfaltowej drodze zaopatrzeniowej od schroniska Výrovka do schroniska Luční bouda i ze szczytu Zlaté návrší do schroniska Labská bouda.

After years long discussions a trial run for cyclists going to Luční Bouda began on July 1, 2008 and to Labská Bouda on July 15, 2008. Therefore, cyclist can now get from Výrovka to Luční Bouda on an asphalt road, which is used for bringing supplies, and from Zlaté Návrší to Labská Bouda.

Nach langjährigen Diskussionen wurde am 1. Juli der einjährige probeweise Radwanderbetrieb zur Luční bouda und am 15. Juli 2008 zur Labská bouda aufgenommen. Die Radwanderer konnten so auf den asphaltierten Versorgungswegen von der Bergbaude Výrovka zur Luční bouda und von Zlaté návrší zur Labská bouda gelangen.

Nové logo Správy KRNAP

Nowe logo Zarządu KRNAP

KRNAP Administration's New Logo

Neues Logo der KRNAP-Verwaltung

Alena Drahná

Správa Krkonošského národního parku má od srpna 2008 nové logo. Staré logo zůstane pod ochranou. Návštěvníci Krkonoš se budou setkávat se starým i novým logem do úplného přeznačení. Předpokládaná doba výměny loga se pohybuje v řádu několika málo let.

Požadavek na vytvoření návrhu nového loga vyvstal v souvislosti s tvorbou manuálu jednotného vizuálního stylu (MJVS). Ředitel Správy KRNAP ing. Jan Hřebačka pověřil vypracováním MJVS i návrhu na nové logo akademickou malířku Renatu Oppeltovou, pracovníci propagačního oddělení Správy KRNAP.

Základní podmínka zadání směřující k tomu, aby se nové logo do značné míry podobalo logu původnímu, je projevem úcty k tradičnímu symbolu, barvám i historii Krkonošského národního parku.

Logo respektuje tradiční barvy a zachovává i použití stylizovaného květu hořce. K zásadní změně došlo ve tvaru loga. Namísto původní pavězy je kružnice kompaktní, graficky čistý tvar, jehož rozměry, proporce i umístění na různých dokumentech se mnohem snáze definují. Díky tomu došlo i k zpřehlednění textové části, k níž přibyla zkratka MAB,

tedy programu člověk a biosféra (Men & Biosphere), jehož součástí Krkonošský národní park je.

Zarząd Karkonoskiego parku narodowego ma od sierpnia 2008 roku nowe logo. Logo respektuje tradycyjne kolory i zachowuje też wykorzystanie stylizowanego kwiatu goryczki. Do zasadniczej zmiany doszło w kształcie loga. Zamiast pierwotnej tarczy przeszliśmy na koło.

The Giant Mountains National Park Administration has a new logo as of August 2008. The Logo respects traditional colours as well as using the stylized gentian bloom. The main change came in the shape of the logo. Instead of the former pavis it changed to a circle.

Seit dem August des Jahres 2008 hat die Verwaltung des Riesengebirgsnationalparks ein neues Logo. Das Logo respektiert die traditionellen Farben und behält auch die Verwendung der stilisierten Enzianblüte bei. Grundsätzlich veränderte sich jedoch die Form des Logo. Statt ihrer bisherigen Schildform ist es nun rund.

Správa KRNAP získala od Škoda Auto, a. s., 15 669 sazenic stromků
Zarząd KRNAP otrzymał od Škoda Auto, a. s., 15 669 sadzonek drzewek
KRNAP Administration Received 15 669 Tree Seedlings from Škoda Auto, a. s.
Die KRNAP-Verwaltung erhielt vom Unternehmen Škoda Auto, a. s.,
15 669 Baumsetzlinge.

Alena Drahná

Správa Krkonošského národního parku získala od společnosti Škoda Auto, a. s., v rámci projektu „Za každé prodané auto v ČR jeden zasazený strom“ 15 669 sazenic stromků v celkové hodnotě 186 tisíc korun. Škoda Auto a. s. v projektu na ochranu životního prostředí rozdělovala finanční prostředky z počtu 66 806 prodaných vozů za rok 2007 těm, kteří uspěli v podání žádosti.

Správa Krkonošského národního parku se stala úspěšným žadatelem projektu akciové společnosti Škoda Auto s názvem „Za každé prodané auto v ČR jeden zasazený strom.“ Správa KRNAP tak získala sazenice stromků v druhovém složení: smrk 830 ks, jedle 5 679 ks, buk 2 270 ks, jeřáb 6 890 ks. Celkem jsme získali finanční prostředky na zajištění nákupu 15 669 sazenic stromků i s jejich výsadbou v hodnotě 186 461,10 Kč.

Realizace projektu s akciovou společností Škoda Auto proběhla do 31. prosince 2008 na místech určené Správou KRNAP v souladu s Plánem péče o Krkonošský národní park.

Bližší informace o projektu, díky němuž byly v Krkonoších vysazeny „sponzorské“ sazenice najdete na:

<http://new.skoda-auto.com/cze/company/sustainability/skodatrees/Pages/SkodaTrees.aspx>

Zarząd Karkonoskiego parku narodowego uzyskał od spółki Škoda Auto a. s. w ramach projektu „Za każdy sprzedany samochód w RCz jedno zasadzone drzewo“ 15 669 sadzonek drzewek o całkowitej wartości 186 tysięcy korun.

The Giant Mountains National Park Administration received 15 669 tree seedlings from Škoda Auto a. s. as part of the project “One tree planted for each car sold in the Czech Republic.” Total value being 186 000 CZK.

Die KRNAP-Verwaltung erhielt vom Unternehmen Škoda Auto, a. s. im Rahmen des Projekts „Für jedes verkaufte Auto je ein gepflanzter Baum“ insgesamt 15 669 Baumsetzlinge in einem Gesamtwert von 186 Tsd. Tsch. Kronen.

Od prosince jezdíme ekologicky
Od grudnia jeździmy ekologicznie
Since December We Drive Ecologically
Seit Dezember fahren wir ökologisch

Alena Drahná

Správa Krkonošského národního parku nakoupila šest automobilů na alternativní pohon v celkové částce 2 000 000 Kč z dotací Ministerstva životního prostředí ČR z prostředků na Rozvoj a obnovu materiálně technické základny. Správa KRNAP chce i v budoucnu pečovat o životní prostředí všemi možnými prostředky a pečlivě zvažuje veškeré kroky ve svém jednání v zájmu ochrany přírody. Nákup vozidel na propan-butan je jen jedním z těchto kroků.

Správa KRNAP vypsala řádné výběrové řízení na nákup nových osobních automobilů a veřejně zveřejnila požadavky pro zachování transparentnosti. Požadavky na výbavu aut byly především nejnižší cenová nabídka, pohon motoru LPG, pohon 4 x 4, provedení Combi, výhodná kombinovaná spotřeba, barva vozu. Z dodaných nabídek bylo na základě rozhodnutí pětičlenné komise vybráno a nakoupeno do vozového parku: 3 osobní automobily Nová Fabia-Combi a 3 osobní automobily Suzuki Sx4. Oba druhy jsou na alternativní pohon (LPG).

Správa KRNAP se stále více zaměřuje na ekologii a v použití vozů na alternativní pohon jde příkladem i ostatním institucím.

Zarząd Karkonoskiego parku narodowego zakupił 6 samochodów na paliwa alternatywnie za całkowitą sumę 2 000 000 CZK.

The Giant Mountains National Park Administration bought 6 cars with an alternative drive for 2 000 000 CZK.

Die Verwaltung des Nationalparks kaufte 6 Automobile mit Alternativantrieb in einem Gesamtwert von 2 000 000 CZK.

12. FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ SPRÁVY KRNAP

Gospodarka finansowa Dyrekcji KRNAP

Economic Activities of the KRNAP Administration

Finanzwirtschaft der KRNAP-verwaltung

Luděk Khol a kol.

Úvod

Wstęp

Introduction

Einleitung

Rok 2008 byl na Správě Krkonošského národního parku poznamenán velkými problémy se zajištěním prostředků na financování provozu této organizace.

Od druhého čtvrtletí až do konce roku se Správa potýkala s velkými problémy se zajištěním odbytu dřeva, stejně jako ostatní podniky zpracovávající tuto komoditu. Původní plán těžby byl stanoven na 84 252 m³ dřeva, organizace se potýkala s enormním poklesem jeho ceny a vedení organizace ve spolupráci se zřizovatelem neustále řešilo ekonomickou výhodnost samotné těžby v porovnání k dosahovaným tržbám. Prudký nárůst kůrovcové kalamity pak vedl k dalšímu poklesu ceny kulatiny a k růstu problému s prodejem dřeva.

Již od počátku roku byl plán nákladů a výnosů stanoven jako nevyrovnaný, původní plán veškerých aktivit, požadovaných pro jednotlivé odbory organizace, se potýkal se schodkem – 59,5 mil. Kč. Po stanovení úsporných opatření, snížení nákladů u činností, které bylo možno krátit nebo omezit, byl zřizovateli předán vyrovnaný plán, ale již při předávání této první verze plánu jsme předpokládali propad cca 20 mil. Kč, a to i přes navýšení provozní dotace od zřizovatele o 50 mil. Kč k 1. 1. 2008.

Financování činnosti organizace

Finansowanie działalności organizacji

Financing the Organization's Activities

Finanzierung der Tätigkeiten der Gesellschaft

Pro sledování hospodaření Správy KRNAP byl vypracován plán hlavní a hospodářské činnosti, rozpracovaný na jednotlivé odbory uvnitř organizace.

Provozní činnost organizace byla mimo vlastních zdrojů kryta takto:

A) příspěvek od zřizovatele	celkem 244.864 tis. Kč proti pův. plánu 182.980 tis. Kč
z toho prostředky na provoz	193.826 tis. Kč
Program péče o krajinu D	10.000 tis. Kč + z rez. fondu zřizovatele 2 mil.

Progr. financování (dále progfin)	35.418 tis. Kč proti pův. plánu 27.600 tis. Kč
Natura	0
účelové prostředky na VaV	1.080 tis. Kč
prostředky na hospodaření v lesích	80 tis. Kč
mimorozpočt. zdroje od zřizovatele	5.000 tis. Kč

B) dotace VaV – od jiných poskytovatelů	163 tis. Kč
C) prostředky od jiných poskytovatelů	150 tis. Kč
D) prostředky ze zahraničí	35 tis. Kč

Investiční činnost byla mimo vlastních zdrojů kryta pouze z příspěvku od zřizovatele v celkovém objemu	14.212 tis. Kč
Použité vlastní zdroje	38.853 tis. Kč

Plánované čerpání bylo následující:

u syst. investic	12.565 tis.
u vlastních zdrojů	51.843 tis.

Nedočerpání do plánu činí tedy více než 11 mil. Kč. Bylo způsobeno přehodnocením původního plánu investic po nástupu nového ředitele k 1. 3. 2008.

Peníze za výkupy pozemků, financované dotací ze SFŽP, nebyly poskytnuty organizaci, ale šly ze SFŽP přímo prodávajícím, a tudíž se v účetnictví neobjevily.

Výnosy

Zyski

Revenue

Umsatzerlöse

Celkové výnosy za rok 2008 činí	361.923.058,10 Kč		
za rok 2007 to bylo	406.164.241,70 Kč		
v roce 2006 byly výnosy	328.630.331,45 Kč		
v roce 2005 činily výnosy	329.665.123,93 Kč		
v roce 2004 to bylo	335.220.414,15 Kč		
z celkových výnosů 2008 byly vnitropodnikové výnosy (VPV)	12.373.678,71 Kč		
za rok 2007	13.696.180,24 Kč		
v roce 2006	13.992.472,39 Kč		
Po odečtení VPV činí výnosy Správy KRNAP	349.549.379,39 Kč		
za rok 2007	392.468.061,46 Kč		
v roce 2006	314.637.859,06 Kč		
z toho výnosy v hlavní činnosti	349.251 tis. Kč	- v roce 2007	392.046 tis. Kč
výnosy v hosp. činnosti	299 tis. Kč		422 tis. Kč

Na celkových výnosech se mimo příspěvku od zřizovatele podílejí :

a) tržby za vlastní výrobky (úč. 601)	72.651.791,89 Kč
z toho tržby za dřevo dle oddělení odbytu	66.923.115,50 Kč

Tržby za vlastní výrobky –	rok 2007	115.067 tis. Kč
	rok 2006	87.488 tis. Kč
	v roce 2005	88.909 tis. Kč

Pokles v roce 2008 proti 2007 tedy představuje celkem 42.415 tis. Kč!!! To je zapříčiněno hlavně zpracováním kalamity Kyrill v roce 2007 a dále kolapsem trhu se dřevem v roce 2008 – jedná se o naprosto nesrovnatelná období, skutečnosti a okolnosti. Více je uvedeno v samostatné kapitole o odbytu.

Oddělení odbytu v roce 2007 vykazovalo tržby za dřevo celkem	104.734 tis. Kč
v roce 2006 vykazovalo tržby za dřevo v hodnotě	82.559 tis. Kč
v roce 2005 vykazovalo čistý příjem za dřevo	83.397 tis. Kč

Pokles samostatných tržeb za dřevo tedy představuje plných 37.811 tis. Kč, což je podstatný objem z celkového navýšení tržeb (2008 proti 2007). Jen pro úplnost – Kyrill v roce 2007 znamenal nárůst tržeb za dřevo proti roku 2006 (který lze brát jako poslední „bezproblémový“) o plných 22.175 tis. Kč. Lze tedy uvést, že kolaps trhu se dřevní hmotou představuje z chybějící částky téměř 40 mil. Kč plnou polovinu, druhá polovina představuje „chybějící“ hmotu z Kyrillu.

Podrobnosti viz níže komentář k odbytu.

b) tržby z prodeje služeb (úč. 602)	16.165.502,82 Kč	v roce 2007	16.798 tis. Kč
z toho tržby ze vstupného (602110)	1.185.156,60 Kč		1.454 tis. Kč
tržby z nájemného (602117)	2.300.180,08 Kč		2.459 tis. Kč
tržby z povolenek (602113)	2.506.572,- Kč		2.679 tis. Kč
tržby z ubytování (602114)	3.563.147,91 Kč		3.563 tis. Kč
tržby z kempu Šp. Mlýn (díl 602114)	2.300.180,08 Kč		2.449 tis. Kč
tržby z časopisu Krkonoše (602125)	896.731,82 Kč		936 tis. Kč
tržby z kursového (602140)	1.649.394,22 Kč		1.440 tis. Kč
tržby za opravy (602151)	1.408.334,45 Kč		1.573 tis. Kč

V roce 2006 byla hodnota na účtu tržeb za služby celkem 18.890 tis. Kč, v roce 2005 činil konečný stav na účtu 602 celkem 18.858 tis. Kč.

V roce 2008 jsme tedy utržili proti roku 2007 za služby méně o 632 tis. Kč, což představuje pokles v % pouze 3,91 %.

U vstupného poklesly tržby o 269 tis. Kč, je třeba řešit ztraktivněním činnosti a dalšími aktivitami k zamezení perspektivy dalšího propadu.

Propad v povolenkách představuje 172 tis. Kč – pravděpodobně se zde projevuje snaha o zpřísnění přístupu k vydávání povolenek k vjezdu.

V kempu ve Špindlerově Mlýně se v roce 2008 utržilo méně o 149 tis. – propad způsoben vlivem přípravy stavebních prací, omezení provozu při přípravě staveniště a vlastní stavební činností, kde kolaudace srubů v areálu kempu proběhla až v podzimních měsících. Celkový propad proti roku 2006 už představuje téměř 600 tis. Kč.

Vyrovnaný objem tržeb v porovnání s rokem 2007 je u příjmů z časopisu Krkonoše – snížení představuje necelých 5 %, i když celkový propad proti roku 2006 už představuje v korunách 76 tis. Kč.

U příjmů z kursového se podařilo zastavit propad v tržbách a nárůst proti roku 2007 představuje celkem 209 tis. Kč, tedy 14,5 %.

Stejně tak jsou sníženy i příjmy za opravy ve střediskové dílně ve Svobodě nad Úpou, zde je proti roku 2007 pokles o 165 tis. Kč, pokračuje trend poklesu tržeb, proti roku 2006 tyto chybějící tržby představují už 615 tis. Kč.

c) tržby za zboží (úč. 604)	2.779.170,13 Kč
za rok 2007	3.365 tis. Kč
2006	2.749 tis. Kč
z toho tržby z prodeje propagačního materiálu	2.381.484,- Kč
za rok 2007	2.886 tis. Kč
2006	2.200 tis. Kč

V roce 2005 byla výše tržeb na tomto účtu 2.615 tis., v roce 2004 jsme utržili téměř 2.703 tis., v roce 2003 jsme získali tržby za zboží celkem 2.867 tis. Kč.

Za rok 2008 jsme tedy utržili za zboží proti roku 2007 méně o 586 tis. Kč, což představuje pokles o více než 17 %.

U propagačního materiálu činí pokles 505 tis. proti roku 2007, což představuje 17,5 %.

Zde se proti minulému roku nepodařilo zastavit pokles tržeb, organizace zde vykazuje tržby na úrovni roku 2006. Situaci je třeba řešit opět zkvalitněním prodáváného materiálu, zatraktivněním a zvýšením služeb na tomto úseku.

d) další výnosové položky

- změna stavu zásob	- 1.022.766,33 Kč	v roce 2007	1.491 tis. Kč
- aktivace	438.041,60 Kč		712 tis. Kč
- smluvní pokuty a penále	291.607,52 Kč		143 tis. Kč
- úroky	2.116.257,63 Kč		1.503 tis. Kč
- kursové zisky	67.493,95 Kč		38 tis. Kč
- zúčtování fondů	90.434,50 Kč		71 tis. Kč
- ostatní výnosy	9.381.838,93 Kč		10.147 tis. Kč
- tržby z prodeje investičního majetku	36.875,50 Kč		173 tis. Kč
- tržby z prodeje materiálu	1.341.139,96 Kč		2.039 tis. Kč

Změna stavu zásob sk. 61 představuje rozdílné zásoby v porovnání s rokem 2007, je zde souvislost se zpracováním kalamity Kyrill, poradou vedení dne 11. 2. 2008 bylo rozhodnuto ponechat kalkulaci na jednotlivé zásoby na lokalitách na úrovni roku 2007.

Níže uvedené porovnání ukazuje objem zásob ke konci roku a kalkulaci jednotlivých lokalit.

2008 P 1.913,4 m³ à 181
 O 1.317 m³ à 594
 E 0 à 859

2005 P 757 m ³ à 155	2006 P 1676 m ³ à 156	2007 P 2825,1 m ³ à 181
O 1942 m ³ à 611	O 1911 m ³ à 612	O 1608,74 m ³ à 594
E 137 m ³ à 849	E 450 m ³ à 940	E 994,42 m ³ à 859

Objem na účtech sk. 62 – aktivace odpovídá objemu poklesu činností v roce 2008 proti loňskému roku, které souvisí s potřebou aktivace a možnostmi aktivit uvnitř organizace.

U účtu 648 – zúčtování fondů se jedná o čerpání daru od ČSOB, který byl v roce 2007 převeden na rezervní fond a v roce 2008 čerpán – jedná se o dar na aktivity ekologické výchovy.

Odbyt

V roce 2008 bylo celkem dodáno a vyfakturováno 85 180 m³ dřevní hmoty při průměrném zpeněžení franko odvozní místo 786 Kč/m³.

Oproti původně plánovanému objemu realizace dřevní hmoty ve výši 81 650 m³ byl nárůst o 3 530 m³ způsoben zpracováním kůrovcem napadených smrků zejména na bývalém LHC Šimková, s. r. o., kterého jsme se stali vlastníky, a na LHC Maršov, který byl nejvíce postižen ničivým orkáнем Kyrill v roce 2007.

Odbyt dříví byl v roce 2008 poznamenán prudkým poklesem cen sortimentů dříví ve 2. čtvrtletí (u PVJ III.A/B pokles 450 Kč/m³, PVJ III.C pokles 420 Kč/m³) způsobeným prohlubující se celosvětovou hospodářskou krizí a s ní spojenou sníženou poptávkou po stavebním dříví, obalových materiálech i dřevěných paletách, který se negativně projevil na obchodu se dřívím.

Dalším negativním faktorem, který se projevil na dosaženém zpeněžení, byl enormní nárůst zpracování kůrovcem napadeného dříví ve 3. čtvrtletí, z čehož vyplynulo snížení kvality u kulatinových sortimentů a snížení hmotnosti u vlákniny. V roce 2008 jsme zpracovali a dodali 20 830 m³ kůrovcového dříví.

V následující tabulce je uvedeno porovnání se stejným obdobím roku 2007:

Období	dodávky (m ³)	zpeněžení (Kč/m ³)	rozdíl 2007–2008 (Kč/m ³)
1.–12. 2007	105 841	990	
1.–6. 2008	29 129	920	70
1.–12. 2008	85 180	786	204

Konečné stavy zásob dříví na lokalitách P, OM a ES v porovnání s počátečními.

Stav zásob v m ³ dle lokalit:	k 1. 1. 2008	k 31. 12. 2008
lokalita P	2 825	1 913
lokalita OM	1 609	1 317
lokalita ES	994	0

Porovnání s rokem 2007:

V roce 2007 bylo celkem dodáno a vyfakturováno 105 841 m³ dřevní hmoty při průměrném zpeněžení franko odvozní místo 990 Kč/m³.

V následující tabulce je uvedeno porovnání se stejným obdobím roku 2006:

	dodávky (m ³)	zpeněžení (Kč/m ³)	rozdíl 2007–2006 (Kč/m ³)
skutečnost 1.–12. 2006	87 236	946	
skutečnost 1.–12. 2007	105 841	990	54

V rámci Programu péče o krajinu jsme v roce 2008 provedli aktivity za celkem 12 mil. Kč. Původní plán byl stanoven na 11 mil. Kč, prakticky ihned po přidělení prostředků jsme však částku 3 mil. Kč odevzdali zpět zřizovateli, sekci ochrany přírody a krajiny, a rok 2008 jsme tedy zahajovali s částkou 8 mil. Kč. Po dalších jednáních se podařilo prostředky navýšit z rezervního fondu zřizovatele o 2 mil. Kč a další 2 mil. Kč jsme obdrželi až koncem r. 2008.

Ve stejném programu jsme v r. 2007 získali 11 360 559 Kč, utraceno bylo téměř 11 456 000 Kč, tzn. naplnění objemu u tohoto programu. Během roku 2006 jsme obdrželi v rámci PPK celkem 13 654 000 proti původně plánovaným 11 mil. Kč, dá se tedy říci, že PPK je přibližně ve stejném objemu jako v minulých letech. V porovnání s rokem 2005, kdy jsme získali po několika navýšeních financí 15 856 000 Kč, to představuje podstatnější snížení přidělených prostředků, což vede i ke snížení péče o krajinu NP.

Finanční prostředky na soustavu Natura 2000 v roce 2008, stejně jako v minulých letech, nebyly ze strany zřizovatele zajištěny, veškeré aktivity byly zajišťovány z běžných provozních prostředků organizace.

Programové financování

V rámci programu 215 010 Rozvoj a obnova MTZ MŽP jsme obdrželi 27 656 000 Kč (v loňském roce 30 083 000). Vyčerpáno bylo 27 353 193,97 Kč. Nedočerpáno bylo tedy 302 806,03 Kč především v dílčím programu – zlepšení druhové skladby na jednotlivých LHC.

Finanční prostředky poskytnuté z mimorozpočtových zdrojů ve výši 21 363 826 Kč především na opravy cest, chodníků, svážnic a vodních toků byly vyčerpány ve výši 21 315 286,26 Kč. Nedočerpáno tedy zůstalo 48 539,74 Kč.

Na investiční výdaje byly programem 215010/30 – systémové investice poskytnuty prostředky na sruby v kempu ŠM. ve výši 5 mil. Kč a klimatizaci budovy Správy KRNAP ve výši 1 981 tis.

Pro konferenci Europarku byla dotací pokryta výroba filmu v hodnotě 400 tis. Kč. Dotace na investice ve výši 7 381 0000 byly tak vyčerpány téměř v plné výši (zůstatek 17,28 Kč).

Z mimorozpočtových zdrojů na investice ve výši 25 005 056 na rekonstrukce cest, svážnic, vodních toků a obytné sruby v kempu bylo proinvestováno 25 003 675,23 Kč (zůstatek 1 380,77 Kč).

Náklady

Koszty

Costs

Aufwendungen

Celkové náklady za rok 2008 činí	348.854.284,97 Kč
v roce 2007	399.247.776,86 Kč
v roce 2006 to bylo	328.630.331,45 Kč
v roce 2005 to bylo	321.360.671,65 Kč
v roce 2004 to bylo	335.220.414,15 Kč

z celkových nákladů 2008 vnitropodnikové náklady (VPN)	12.373.678,71 Kč
v roce 2007 VPN	13.696.180,24 Kč
v roce 2006 byla hodnota VPN	13.992.472,39 Kč

Po odečtení VPN činí náklady Správy KRNAP 2008 336.480.606,26 Kč
385.551.596,62 Kč

z toho náklady v hlavní činnosti	336.220 tis. Kč	2007	385.243 tis. Kč
náklady v hosp. činnosti	261 tis. Kč		309 tis. Kč

Z celkových nákladů činí :

501 spotřeba materiálu	19.975.200,72 Kč	v r. 2007	23.410 tis. Kč
z toho spotřeba sazenic	623 tis. Kč		751 tis. Kč
náhradní díly	1.911 tis. Kč		2.215 tis. Kč
spotřeba všeobec. Materiálu	534 tis. Kč		1.165 tis. Kč
DDHM do 40 tis.	2.551 tis. Kč		4.795 tis. Kč
spotřeba oděvů, OOPP a uniforem	1.576 tis. Kč		1.656 tis. Kč
spotřeba pohonných hmot	4.439 tis. Kč		4.599 tis. Kč
502 spotřeba energie	7.708.671,87 Kč		6.434 tis. Kč
504 náklady na prodané zboží	3.233.842,63 Kč		3.739 tis. Kč
511 opravy a udržování	35.807.880,15 Kč		48.377 tis. Kč
512 cestovné	2.130.583,- Kč		2.565 tis. Kč
513 náklady na reprezentaci	337.234,- Kč		145 tis. Kč
518 ostatní služby	86.897.825,67 Kč		118.226 tis. Kč
z toho ostatní služby (fakt. práce)	15.572 tis. Kč		20.509 tis. Kč
přepravné (odvoz, přibližování)	40.055 tis. Kč		54.312 tis. Kč
telefonní poplatky	1.769 tis. Kč		2.155 tis. Kč
práce výr.povahy (práce cizími)	25.000 tis. Kč		36.440 tis. Kč
521 mzdové náklady (více k bodě VI – Pracovníci a mzdy)	82.373.286 Kč		85.008 tis. Kč
524 zákonné sociální pojištění	28.723.513,- Kč		
527 zákonné sociální náklady	1.626.460,- Kč		
531 daň silniční	578.286,- Kč		50 tis. Kč
532 daň z nemovitostí	124.884,- Kč		121 tis. Kč
538 ost. nepřímé daně a popl.	53.975,50 Kč		57 tis. Kč
542 ostatní pokuty a penále	3.958,- Kč		104 tis. Kč
543 odpis nedobytných pohledávek	469.020,30 Kč		1 tis. Kč
545 kursové ztráty	63.745,37 Kč		65 tis. Kč
548 manka a škody	1.254.268,65 Kč		40 tis. Kč
549 jiné ostatní náklady	20.786.602,61 Kč		26.801 tis. Kč
551 odpisy inv. majetku	35.715.034,- Kč		36.121 tis. Kč
552 zůstatk cena prod materiálu	383.707,- Kč		1.221 tis. Kč
554 náklad na prodaný materiál	505.025,79 Kč		576 tis. Kč

Zdůvodnění rozdílů při porovnání nákladů za rok 2008 k údajům za rok 2007

Obecně se na podstatném snížení nákladů o více než 50 mil. Kč proti minulému roku nejvíce podílejí právě loňské náklady spojené s likvidací škod po orkánu Kyrill. V roce 2007 totiž byly náklady vyšší proti roku 2006 o více než 70 mil. Kč. Za rok 2008 to tedy znamená návrat k původním nákladům, nepoznamenaným žádnou přírodní kalamitou.

Je ale třeba zmínit prováděná razantní úsporná opatření, zapříčiněná nevyrovnaným plánem na rok 2008, což představovalo omezení čerpání nákladů na činnosti, které nebylo nutné bezpodmínečně zajišťovat, nebyly nařízeny legislativou apod. Jednalo se hlavně o nečerpání původně plánovaných nákladů na materiál (501), údržby a opravy (511) i služby (518).

Pokles nákladů představuje v procentech téměř 13 %.

Pokračovala ale i snaha vedení organizace o maximální úspornost v čerpání nákladů, podstatný objem finančních prostředků na nákup drobného majetku a na údržby byl čerpán až v druhém pololetí resp. v posledním čtvrtletí roku 2008, kdy jsme se již dostávali postupně k vyrovnanému hospodářskému výsledku.

511 – zajišťování pouze havarijních a nejnnutnějších oprav, nutných k zajištění chodu organizace, z celkového objemu činí opravy a údržby v rámci programů :

- PPK 2.598 tis. Kč
 pro porovnání 2006 1.722 tis. Kč
 2007 4.276 tis. Kč
 - ISPROFIN 19.413 tis. Kč
 pro porovnání 2006 16.881 tis. Kč
 2007 31.552 tis. Kč

(v rámci ISPROFIN jsou i mimorozpočtové zdroje)

Pro financování běžných oprav (havárie apod.) z provozních prostředků tedy zbývá pouhých 13.797 tis. Kč,

v roce 2006 to bylo pouze 14.588 tis. Kč

2007 12.549 tis. Kč

Podrobnější komentář k opravám viz níže.

521 – řešeno samostatně viz níže

531 – změna metodiky výpočtu silniční daně – po kontrole FÚ a jejich zpětvzetí rozhodnutí z roku 2005 opět návrat k normálnímu objemu daně

549 – dopad neuplatněného odpočtu DPH o celkové výši 16.956.450,51 Kč
 v roce 2007 23.479.930,54 Kč
 proti 2006 16.611.518,51 Kč
 a proti 2005 15.386.545,29 Kč
 a proti 2004 9.316.498,- Kč

(v roce 2004 jsme byli plátcí DPH od srpna).

Celkem tak Správa ztratila v nákladech za 5 roky více než 81 milionů korun, které nemůže ovlivnit a nemá je ze strany zřizovatele systémově řešeny a pokryty!!

Vývoj nákladů na opravy v mil. Kč za roky 1995–2008

1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
22,9	32,5	49,2	59,5	72,7	60,3	37	53,3	64,6	37,7	31	33,2	48,4	35,8

Členění nákladů na opravy na jednotlivé aktivity organizace (výběr dle účtu 511100) :

Ochrana lesa 1.208 tis. Kč 2007 1.327 tis.
 PPK 2.598 tis. Kč 4.276 tis.
 Cesty, chodníky z vlastních zdrojů 2.936 tis. Kč 2.996 tis.
 Cesty přes progfin 18.314 tis. Kč 23.792 tis.
 Budovy, stavby 2.053 tis. Kč 1.645 tis.
 Malé vodní toky 175 tis. Kč 4.276 tis.
 Malé vodní toky přes progfin 1.099 tis. Kč
 Pomocné provozny, dopravní prostředky 933 tis. Kč 900 tis.

Myslivost, kemp, muzea, apod. 1.689 tis. Kč 673 tis.
 Ostatní jinde neuvedené 3.701 tis. Kč

Pro porovnání data z minulých let :

Ochrana lesa	2006	914 tis.	2005	1.343 tis.	2004	979 tis.
PPK		1.711 tis.		4.190 tis.		7.898 tis.
Cesty, chodníky z vlastních zdrojů		1.043 tis.		0		1.409 tis.
Cesty přes progfin		15.937 tis.		17.878 tis.		12.797 tis.
Budovy, stavby		1.060 tis.		1.738 tis.		4.483 tis.
Malé vodní toky		1.226 tis.		275 tis.		1.906 tis.
Pomocné provozny, dopravní prostředky		448 tis.		641 tis.		1.502 tis.
Myslivost, kemp, muzea, Rýchorská b. apod.		812 tis.		1.128 tis.		1.707 tis.

Vývoj odpisů v mil. Kč

1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
16,1	21	25,3	27,1	33,8	34,6	34,6	26,5	26,6	36,2	35,9	35,7	36,1	35,7

Navýšení v roce 2004 je z důvodu dopadu doporučení z auditu hospodaření – Audit plus Praha změnou odpisového plánu k 1. 1. 2004, v roce 2005 a dále jsme pokračovali v tomto vyšším odpisovém plánu. Navýšení odpisového plánu nebylo zřizovatelem pokryto, je plně v režii organizace.

Zhodnocení plnění plánu technických jednotek za Odbor péče o les:

Vývoj dodávek a zpeněžení dřeva za roky 1998–2008

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
dodávky v m ³	135 825	122 971	105 674	93 629	79 383	91 324	96 601	90 667	87 236	105 841	85 180
tržby z prodeje dřeva v tis. Kč	144 273	133 553	115 889	99 704	77 774	81 087	87 004	83 397	82 559	104 734	66 923
průměrné zpeněžení v Kč/m ³	1 062	1 076	1 081	1 065	980	888	901	920	946	990	786

Vývoj objemu zásob dřevní hmoty na jednotlivých lokalitách (v m³)

Lokalita	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
P	3 554	1 298	955	800	1 702	757	1 676	2 825	1 913
O	3 566	1 673	1 100	1 102	1 388	1 942	1 911	1 609	1 317
E	302	46	62	205	185	137	450	994	0

Dle technického plánu byly pro rok 2008 plánovány mimo jiné následující úkoly (pro porovnání jsou uvedeny i plány za rok 2005 až 2007):

zalesňování		56,36 ha				
prořezávky		745,94 ha				
těžba dřeva		82 700 m ³				
přibližování dřeva		82 700 m ³				
dodávky dřeva		82.700 m ³				
zalesňování	2007	33,13 ha	2006	44,12 ha	2005	64,59 ha
prořezávky		639,73 ha		764,36 ha		730,55 ha
těžba dřeva		105 000 m ³		88 400 m ³		90 100 m ³

přibližování dřeva	105 000 m ³	88 400 m ³	90 100 m ³
dodávky dřeva	105 000 m ³	88 400 m ³	90 100 m ³

Porovnání vybraných výkonů za roky 2002 až 2008 – skutečnost

Výkon	jedn.	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
012 obnova lesa sadbou	ha	98,87	78,55	121,14	65,48	45,44	47,72	60,09
017 ochrana ml lesních porostů proti zvěři	ha	786,98	576,09	541,25	516,86	544,51	321,97	308,49
019 ochrana lesa ostatní	ha	1 481,58	920,12	650,16	432,53	365,98	270,69	201,01
025 prořezávky	ha	510,35	611,60	806,82	749,54	739,85	603,10	680,87
155 odstraňování klestu	ha	154,40	175,25	153,66	132,63	73,68	41,09	67,12
111 těžba dříví	m ³	78 907	92 171	98 457	91 016	88 935	108 292	83 376
121 a 122 přibližování celkem	m ³	79 328	92 325	97 580	91 936	88 016	107 142	84 288

Hospodářský výsledek

Wyniki gospodarcze

Economic Results

Ergebnis

Ke konci roku 2008 byl vykázán kladný hospodářský výsledek ve výši 13.068.773,13 Kč. Na tomto výsledku, velice příznivém v roce, kde nebyly zajištěny zdroje na pokrytí veškerých aktivit organizace, se podílely hlavně následující okolnosti:

- úsporná opatření uvnitř organizace při čerpání nákladů
- poskytnutí nadlimitního příspěvku od zřizovatele v posledních dvou měsících roku 2008, kdy při brzkém nástupu zimního období již nebylo možno zajistit odpovídající profinancování akcí, nezajišťovaných a zastavených v průběhu roku 2008
- celkový pozitivní přístup zřizovatele k nevyrovnanému rozpočtu z úvodu roku

Pro porovnání hospodářský výsledek za minulé roky:

K 31. 12. 2007 byl vykázán plus 6.016.464,84 Kč.

K 31. 12. 2006 byl vykázán nulový hospodářský výsledek – k pokrytí původního ztrátového výsledku za rok 2006 bylo použito rezervního fondu.

Za rok 2005 byl vykázán zisk ve výši 8.304.452,28 Kč.

Při celoročně odhadované velmi vysoké ztrátě je tento výsledek velkým úspěchem hospodaření Správy KRNAP.

Komentář:

V roce 2008, stejně jako v minulých dvou letech, pracovala Správa KRNAP s podstatně sníženým plánem nákladů pro jednotlivé odbory organizace vzhledem k předpokládaným chybějícím zdrojům. Již první verze plánu totiž měla značně velké disproporce mezi vysokými náklady na provoz organizace a očekávanými výnosy.

V praxi bylo financování potřeb jednotlivých odborů soustředěno pod dozor EO a postupně uvolňování prostředků vzhledem k vývoji HV v jednotlivých měsících.

Poměrně velký objem finančních prostředků, získaný během roku v rámci programového financování od zřizovatele, byl systémově určen v převažujícím objemu na

aktivity, které prováděla Správa KRNAP nad rámec svého původního plánu. To ve výsledku nevedlo k podstatnému snížení nákladů, i když některé aktivity na úseku péče o les a údržby cest a chodníků jsme ihned převedli z uvažovaných provozních potřeb do tohoto programového financování.

Organizace neúčtovala přesuny dotace od zřizovatele mezi Odborem péče o les (LH) a ostatními odbory Správy (OP), proto je sledování hosp. výsledku odděleně za LH a OP opět zkresleno – je třeba brát hospodaření organizace jako celek.

V hospodářské činnosti je dosažený hospodářský výsledek plus 38 tis. Kč, v loňském roce to bylo plus 113 tis. Kč.

Je nutno podotknout, že se jedná vesměs o činnosti podporující a doplňující hlavní činnost a nelze očekávat vyšší ziskovost, hospodářská činnost je v rámci organizace minimální.

Celkem hlavní a hospodářská činnost						
	OPL		OP		Celkem	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Výnosy celkem	216 386	184 783	176 082	164 766	392 468	349 549
Náklady celkem	258 172	269 276	127 380	67 205	385 552	336 481
Hospodářský výsledek	-41 786	-84 493	48 702	97 561	6 916	13 069
Odvod do SR					0	0
K rozdělení fondům						0
z toho fond reprodukce						0
fond odměn						0
fond rezervní						0
Hlavní činnost						
	OPL		OP		Celkem	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Výnosy celkem	216 386	184 783	175 660	164 467	392 046	349 250
Náklady celkem	258 172	269 276	127 071	66 944	385 243	336 220
Hospodářský výsledek	-41 786	-84 493	48 589	97 523	6 803	13 031
Hospodářská činnost						
	OPL		OP		Celkem	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Výnosy celkem	0	0	422	299	422	299
Náklady celkem	0	0	309	261	309	261
Hospodářský výsledek	0	0	113	38	113	38

Mzdy a pracovníci

Płace i pracownicy

Wages and Employees

Löhne und Belegschaft

Celkem vyplacené mzdy za rok 2008	82.373.286,- Kč
z toho mzdy v hlavní činnosti	81.193.428,- Kč
hospodářská činnost	69.422,- Kč
OON	1.024.691,- Kč
Mzdy z jiných zdrojů	85.745,- Kč
Plán mezd v hlavní činnosti v roce 2008	81.490.000,- Kč
v hospodářské činnosti	0 Kč
OON	1.622.000,- Kč
V plánu pro rok 2008 nebylo plánováno použití FO ani jiné prostředky (Phare apod.)	
Nedočerpané mzdy v hlavní činnosti	296.572,- Kč
Nedočerpané OON	597.309,- Kč
Plán pracovníků	351 prac. v hlavní činnosti
	1 pracovník ve vedlejší činnosti
Skutečně čerpáno	332 pracovníků v hlavní činnosti
	1 pracovník ve vedlejší činnosti
Nedočerpano	19 pracovníků v hlavní činnosti
nečerpaní sezonní pracovníci v OPL plus pomocný lesní personál	
Průměrná mzda v organizaci za rok 2008 celkem	20.379,88 Kč

Investiční činnost

Działania inwestycyjne

Investment Activities

Investitionstätigkeiten

Celkem byly v roce 2008 provedeny investiční akce za	52.797 tis. Kč
z toho stavební akce	37.445 tis. Kč
strojní akce, ostatní hmotné investice	5.203 tis. Kč
ostatní investice – umělecká díla	10.149 tis. Kč
nehmotný majetek – software	0

V roce 2007 byly tyto údaje následující:

Celkem akce	62.680 tis. Kč
Z toho stavební	48.639 tis. Kč
strojní a ostatní	13.951 tis. Kč
nehmotné	90 tis. Kč

V roce 2006 byly tyto údaje následující:

Celkem akce	43.705 tis. Kč
Z toho stavební	26.113 tis. Kč
strojní a ostatní	17.592 tis. Kč
nehmotné	280 tis. Kč

V roce 2005 byly tyto údaje následující:

Celkem akce	35.004 tis. Kč
z toho stavební	25.293 tis. Kč
strojní a ostatní	9.711 tis. Kč
nehmotné	819 tis. Kč

V roce 2004 byly tyto údaje následující:

Celkem akce	38.225 tis. Kč
z toho stavební	27.749
strojní a ostatní	10.188
nehmotné	288

V roce 2003 byly tyto údaje následující:

Celkem akce	45.057 tis. Kč
z toho stavební	24.080
strojní a ostatní	16.377
nehmotné inv.	4.600

Financování akcí proběhlo v roce 2008 z následujících zdrojů:

vlastní zdroje	38.853 tis. Kč
systémová investice	14.212 tis. Kč
mimorozpočtové zdroje zřizovatele	0
celkem	53.065 tis. Kč

za rok 2007 byla investiční činnost hrazena následovně:

- vlastní zdroje	30.295 tis. Kč
- systémová dotace	7.381 tis. Kč
- mimorozpočtové zdroje zřizovatele	25.004 tis. Kč

za rok 2006 byla investiční činnost hrazena následovně:

- vlastní zdroje	35.595.448,42 Kč
- systémová dotace	8.103.244,22 Kč
- dary	6.588,- Kč

za rok 2005 bylo financování následující:

- vlastní zdroje	23.971.097,84 Kč
- systémová dotace	11.032.867,10 Kč
v systémových dotacích příspěvek od SFŽP	272.000,- Kč - dotace na nákup pozemku

Rozbor účtu 916 – Fond reprodukce

počáteční stav k 1.1.2008	72.663 tis. Kč
tvorba fondu během roku 2008 – odpisy	35.635 tis. Kč
- zůstatková hodnota vyřaz. majetku	384 tis. Kč
- příjem za prodej majetku	1.576 tis. Kč

- příděl z HV 2007	916 tis. Kč
- odpis – zmařená investice	275 tis. Kč
- zdroj od cizích	125 tis. Kč
- škoda na majetku	699 tis. Kč
- dar	83 tis. Kč
čerpání fondu – pořízení majetku	- 38.853 tis. Kč
 použitelný fond reprodukce k 1. 1. 2009	 73.504 tis. Kč

Na zajištění investiční výstavby obdržela Správa KRNAP ze státního rozpočtu systémovou dotaci v objemu 14.213 tis. Kč.

z toho na výstavbu srubů v autokempu ŠM	8.665 tis. Kč
na střešní plášť Rokytnice	900 tis. Kč
na údržby cest a svážnic	663 tis. Kč
na dílny Svoboda	1.989 tis. Kč
na pořízení osobních vozidel	1.996 tis. Kč

Pro porovnání poskytnutá dotace za minulé roky:

2007	7.381 tis. Kč
2006	8.107 tis. Kč
2005	10.752 tis. Kč
2004	8.304 tis. Kč
2003	7.000 tis. Kč
2002	5.700 tis. Kč
2001	6.248 tis. Kč.

V roce 2007 byl odprodán investiční majetek v celkové prodejní hodnotě 940.788,30 Kč

Do fondu reprodukce bylo převedeno 768.169,40 Kč.

Hodnota nemovitého majetku, prodaného v roce 2007, byla celkem 18.057.480,- Kč, po odečtu znalečného a zůstatkové hodnoty bylo do SR odvedeno 17.356.580,- Kč.

za rok 2006 byl prodán dlouhodobý majetek v hodnotě 1.639.569,80 Kč, za rok 2005 to bylo 2.404.379,- Kč.

Ostatní

Inne

Other

Sonstiges

Rozbor dalších účtů – třída 1, 2

Zpracováno dle údajů Hlavní knihy – sestava 9403 k 31. 12. 2008

Správa KRNAP spravuje investiční majetek (02) včetně drobného dlouhodobého majetku (028) v celkové hodnotě 1.246.264.125,23 Kč, kde k 1. 1. 2008 zahajovala organizace rok s majetkem v hodnotě 1.211.283.651,22 Kč.

Stav majetku za předchozí roky (vždy k 31.12. daného roku):

2007	1.211.283.651,22 Kč
2006	1.114.647.803,- Kč
2005	1.079.430.696,- Kč
2004	1.057.446.132,- Kč
2003	1.062.009.004,- Kč
2002	1.019.585 tis. Kč
2001	991.657 tis. Kč

Meziroční nárůst činí 34.980 tis. Kč, za rok 2007 to bylo rekordních 96.636 tis. Kč (!!), v roce 2006 byl tento nárůst majetku 35.217 tis. Kč. Mimo roku 2003 tak hodnota majetku meziročně stoupala, jen za posledních sedm let o téměř 255 mil. Kč.

Další majetek má organizace ještě v pozemcích a neodepisovaných uměleckých dílech (03) – celkem téměř 1.374 tis. Kč proti 1.333 tis. ke konci roku 2007.

V roce 2006 bylo na účtech sk. 03 veden majetek v hodnotě 1.324 tis. Kč, v roce 2005 činila hodnota majetku na účtech sk. 03 13,6 mil. Kč, v roce 2004 to bylo 12,6 mil. Kč a v roce 2003 pak 11,2 mil. Kč.

Proti skupině 02 je postavena hodnota opravek (08) činí 592.998.684,23 Kč.

V roce 2007 byla hodnota opravek	572.114.834,22 Kč
v roce 2006 byla hodnota opravek	494.543.990,- Kč
za rok 2005 to bylo	469.505.866,- Kč
proti roku 2004 -	443.209.285,- Kč
a proti roku 2003 -	436.314.757,- Kč

Výše uvedené hodnoty znamenají, že majetek je odepsán z 47,59 % (sk. 08 k sk. 02).

Rok 2007	47,23 %
rok 2006	44,37 %
rok 2005	43,5 %
rok 2004	41,91 %
rok 2003	41,08 %
rok 2002	39,77 %
rok 2001	38,97 %

Rozpracovanost investic (04) ke konci roku 2008 činí 10.535.202,11 Kč

Za rok 2007 byla rozpracovanost	17.332.388,08 Kč (hlavně autokemp ŠM).
Za rok 2006	8.992.709,- Kč.
k 31.12.2005	14.120 tis. Kč
k 31.12.2004	12.092 tis. Kč,
k 31.12.2003	6.912 tis. Kč
za rok 2002	17.661 tis. Kč.

V porovnání k loňskému roku dosahuje rozpracovanost 60,79 %, což je dáno dokončením poměrně velkých investičních akcí – hlavně srubů v autokempu ve Špindlerově Mlýně.

Celková výše zásob materiálu (11) činí 5.189.534,80 Kč.

Pokračujeme ve snaze o snižování objemu zásob jako činitele, kde jsou vázány značné finanční prostředky, i když proti minulému roku zásoby poklesly jen nepatrně (o 55 tis., resp. o 1,04 %).

v roce 2007 byla hodnota zásob	5.245 tis. Kč
v roce 2006	5.165 tis. Kč

v roce 2005	5.285 tis. Kč.
ke konci roku 2004	4.854 tis. Kč
v roce 2003	5.166 tis. Kč
v roce 2002	6.356 tis. Kč
proti 2001	7.541 tis. Kč

Největší objem zásob materiálu je u položek

stavební materiál	1.014 tis. Kč	2007	977 tis. Kč
náhradní díly	1.132 tis. Kč		1.166 tis. Kč
oděvy	1.009 tis. Kč		1.447 tis. Kč
krmivo	696 tis. Kč		551 tis. Kč

Zásoby výrobků (123) jsou ke konci roku 1.572.794,92 Kč

Rok 2007	2.794.668,25 Kč
2006	2.268 tis. Kč
2005	1.824 tis. Kč
2004	2.131 tis. Kč
2003	1.570 tis. Kč
2002	1.694 tis. Kč
2001	2.103 tis. Kč

Objem zásob výrobků poklesl proti minulému roku o 1.222 tis. Kč, tzn. o plných 43,72 %.

Hlavní měrou se na poklesu zásob podílí zásoby dřeva (viz zdůvodnění u dodávek a odbytu).

	2008	2007
lokalita P	346 tis.	511 tis.
lokalita O	782 tis.	956 tis.
lokalita E	0	854 tis.
a dále zásoby semen	315 tis.	341 tis.

Pro porovnání i další minulé roky:

	2006	2005	2004	2003	2002
lokalita P	261 tis.	117 tis.	732 tis.	344 tis.	410 tis.
lokalita O	1.169 tis.	1.187 tis.	763 tis.	606 tis.	605 tis.
lokalita E	423 tis.	117 tis.	124 tis.	137 tis.	19 tis.
semena	341 tis.	341 tis.	462 tis.	383 tis.	589 tis.

Zásoby zboží (13) na skladě představují 2.850.695,60 Kč.

ke konci roku 2007	3.171.521,90 Kč
v roce 2006	3.243 tis. Kč
proti roku 2005 -	3.386 tis. Kč
ke konci roku 2004	3.547 tis. Kč
a rok 2003	3.958 tis. Kč
proti 2002	4.135 tis. Kč

Zde došlo rovněž k dalšímu poklesu zásob za posledních 7 let o 1.284 tis. Kč resp. o 31,05 %.

Za poslední rok tento pokles představuje 10,11 %.

Na zásobách zboží se podílí hlavně zásoby propagačního materiálu.

Na běžných účtech (241) je na konci roku celkem 103.279.134,17 Kč.

Pro porovnání :	2007	81.814 tis. Kč
	2006	67.417 tis. Kč

2005	69.907 tis. Kč
2004	48.755 tis. Kč
2003	42.771 tis. Kč
2002	18.855 tis. Kč
2001	26.934 tis. Kč v

Podstatným objemem je zůstatek na krytí investičních potřeb – viz zůstatek fondu reprodukce v těchto rozborech.

Na účtu FKSP je zůstatek 496 tis. proti počátku roku 358 tis. Kč.

Rozklad zůstatků běžných účtů organizace :

Celkem	103.279 tis.
Zůstatek fondu odměn	7.643 tis.
Zůstatek rezervního fondu	12.528 tis.
Zůstatek fondu reprodukce po odečtu rozpracovanosti	63.017 tis.
Hospodářský výsledek	13.069 tis.
Volný zůstatek k použití	7.022 tis.
(řešeno zápočtem mezi pohledávkami a závazky)	

V pokladnách (261) je ke konci roku 586.783,89 Kč (halře jsou uvedeny vzhledem k vedení valutové pokladny a devizovému přepočtu dle kurzu).

K 31.12.2007	685.741,40 Kč
ke konci roku 2006	571 tis. Kč
k 31.12.2005	848 tis. Kč
k 31.12.2004	737 tis. Kč.
k 31.12.2003	1.181 tis. Kč
k 31.12.2002	884 tis. Kč
k 31.12.2001	524 tis. Kč

Pokladní limity jsou dodrženy na všech pokladnách organizace.

Více než 781 tis. Kč je v organizaci vedeno na ceninách (263) – hlavně vstupenky, stravenky, karty CCS a povolenky.

Ke konci roku 2007	741 tis. Kč
2006	876 tis. Kč
2005	1.079 tis. Kč
2004	1.106 tis. Kč
2003	972 tis. Kč
2002	830 tis. Kč.

Pohledávky a závazky – třída 3

Pohledávky (311) činí ke konci roku 2008 celkem 12.272.121,60 Kč

ke konci roku 2007	15.320.521,20 Kč.
2006	8.759 tis. Kč
2005	7.252 tis. Kč
2004	9.160 tis. Kč
2003	9.129 tis. Kč
2002	14.639 tis. Kč
2001	4.556 tis. Kč

Pokles pohledávek proti loňskému roku představuje 3.048 tis. Kč, tedy plných 19,89 %, jedná se o významné snížení prudce vzrostlého objemu pohledávek v loňském roce, vzniklého z důvodu zvýšení objemu prodávaného dřeva po kalamitě Kyrill v roce 2007.

- ve lhůtě splatnosti je celkem 7.325.509,40 Kč, tzn. 59,70 %
- po splatnosti pak je na účtu 311 4.946.612,20 Kč 40,30 %

za rok 2007 ve splatnosti 6.841.500,50 Kč, tzn. 44,66 %
2006 66,4 %

Z tohoto objemu činí pohledávky vymáhané prostřednictvím podnikového právníka, tj. soudní cestou, 2.379 tis. Kč.

Velká většina ostatních pohledávek po lhůtě splatnosti má krátkodobé překročení do 30 dnů a faktury jsou uhrazeny počátkem roku 2009.

U organizace jsou ke konci roku 2008 evidováni dva hlavní dlužníci – Texlen, a. s., s dluhem po splatnosti 848 tis. Kč (odběr povrchové vody pro továrny Texlenu) a Kumihal, s. r. o., s dluhem 1.465 tis. Kč (koupě dřeva) – tito dva dlužníci představují téměř 47 % z celkového objemu pohledávek po splatnosti.

Provozní zálohy (314) byly poskytnuty v objemu 3.812 tis. Kč. Zde došlo k prudkému vzrůstu proti minulým rokům, hlavně z důvodu zvýšení záloh na energie (elektřina i plyn), což není možno ovlivnit uvnitř Správy KRNAP.

2007 319 tis. Kč
2006 302 tis. Kč
2005 1.125 tis. Kč
2004 434 tis. Kč
2003 261 tis. Kč
2002 683 tis. Kč.

Jedná se tedy hlavně o zálohy na předplátané, energie, PHM (karty CCS), poštovné.

Závazky (321) vůči dodavatelům činí 1.653.509,45 Kč.

Rok 2007 2.019.493,75 Kč
1.488 tis. Kč

1.640 tis. Kč

Jedná se vesměs o závazky ve lhůtě splatnosti – z celkové částky činí závazky do lhůty splatnosti plných 99,74 %, po splatnosti pouhých 4.193 Kč.

U ostatních závazků v zůstatku 4.433 tis. proti 4.186 tis. Kč počátkem roku se jedná o závazky plynoucí z vyúčtování ve mzdách.

Na účtu 341 – Daň z příjmu je zůstatek 837.960 Kč, zálohově uhrazená daň, kde takto odhadujeme daň z příjmu za rok 2008.

Účtování a objemy na dalších účtech skupiny 34 – Zúčtování daní a dotací, 38 – Přejícné účty vyplývají z účtování v organizaci během roční závěrky 2008 a jsou v souladu s českými účetními standardy.

Fondy – třída 9

Na rezervním fondu je konečný zůstatek 12.528 tis. Kč

Fond reprodukce majetku představuje hodnotu 73.504 tis. Kč proti počátečním 72.663 tis. Kč – rozklad účtu je uveden v kapitole VII – Investiční činnost.

Ve fondu odměn je celkem 7.643 tis. Kč proti 2.643 tis. k 1. 1. 2008.
Zůstatek fondu kulturních a sociálních potřeb činí 1.562 tis. Kč proti 1.476 tis. Kč počátkem roku 2008.

Poznámka:

K hospodaření organizace Správa Krkonošského národního parku byly za rok 2008 vypracovány poměrně obsáhlé Rozbory hospodaření s mnoha přílohami, kde lze získat další potřebné informace.

13. KRKONOŠE V PUBLIKACÍCH

Karkonosze w publikacjach

The Krkonoše Mountains' Literature

Das Riesengebirge in Publikationen

Měsíčník Krkonoše – Jizerské hory

Miesięcznik Karkonosze – Góry Izerskie

Monthly Krkonoše – Jizerské hory

Monatsheft Krkonoše – Jizerské hory (Riesengebirge & Isergebirge)

Jiří Bašta

41. ročník Krkonoš – Jizerských hor se základním uspořádáním nelišil od ročníku 2007, ale časopis dostal pevnější řád díky souběhu vyššího počtu ucelených i volnějších seriálů, které se doplňují se systémem stálých, ad hoc naplňovaných rubrik. Redakce se soustředí na vyvážení obsahu: přírodovědná a společenskovední témata, současnost a historie, odbornost vs. populární podání, text a obraz.

Začal vycházet cyklus Jiřího Dvořáka o maloplošných zvláště chráněných územích v zájmové oblasti, nazvaný Maloplošky. Příspěvky střediska ekologické výchovy SEVER Horní Maršov po mnoha letech uzavřely stránku pravidelně věnovanou ekologické výchově; na toto téma se nadále budou uveřejňovat příspěvky příležitostné a aktuální, neboť téma bylo systematicky vyčerpáno. Novou variantou přibližování činnosti Správy KRNAP čtenářům je cyklus Strážní úseky, v němž je strážní služba charakterizována prostřednictvím konkrétních strážců parku. Obecnějším pendantem tohoto cyklu byl dvanáctidílný seriál Michala Skalky Hříchy proti návštěvnímu řádu. Druhým rokem pokračovala série článků Přemysla Kovářika o akcích Horské služby. Tomáš Řídkošil stále píše sloupek věnovaný minerálům Krkonoš. V květnu bylo zahájeno vydávání cyklu Krkonošské paměti, rozhovorů, které s pamětníky událostí 1. poloviny 20. století vedl především Petr Srp. Věra Vaňková ze Státního okresního archivu v Trutnově namísto soudniček vybírala různorodé události Z archivních krabic, které se staly přesně před sto lety. V rubrice Kultura přibyl přehled výstav Krkonošského muzea Správy KRNAP. Přírodní témata křížovky s naučnou čtenářskou soutěží vystřídaly tajenky historické – Boudy, které už nejsou. Značného ohlasu se dostalo dvanáctidílnému cyklu arch. Daniely Javorčkové O starých domech a jejich opravách. Čtvrtým rokem vychází literární antologie Jak viděli Krkonoše, do níž až na výjimky vybírá příspěvky Miloslav Bartoš.

Redakce nenechala bez povšimnutí 45. výročí založení KRNAP, personální změny ve vedení Správy KRNAP, vstup Česka do schengenského prostoru, pokračující Junior Ranger Project nebo 40. výročí srpnové okupace Československa. Devět stránek pro Jizerské hory mělo obdobnou náplň, týkající se sousedního území. Hlavním cílem časopisu je stále propagace Krkonošského národního parku, CHKO Jizerské hory a přilehlého podhůří. Karkonoski park narodowy a severní podhůří jsou námětem článků především polských autorů. Dvě a půl strany zůstaly vyhrazeny pro sousední Český ráj, přičemž půlstránkový sloupec naplnil ochránářský seriál Aleše Hořeního Perličky Českého ráje.

Na třetí straně obálky začal vycházet ojedinělý cyklus exkluzivních leteckých snímků Petra Tomana. Redakce zároveň pokračuje ve spolupráci s řadou krkonošských fotografů-krajinářů a hledá autory mladé generace. Je nutné bedlivě sledovat technickou kvalitu

digitálních fotografií, které revolučně převládly nad diapozitivy, ale často nemají parametry pro tisk celostránkových obrázků.

Ročníkem 2008 byla zahájena spolupráce s tiskárnou Retip, a. s., Červený Kostelec. Subdodavatelem předtiskové přípravy je Gentiana Jilemnice – studio Leoše Erbena. Díky nižší výrobní ceně časopisu bylo možné počínaje číslem 5 zavést laminaci obálky. Tento technologický krok nesleduje jen estetické cíle (odstranění nehomogenního lesku a brilantnější fotografie), ale také zvýšení odolnosti vůči nešetrnému zacházení během distribuce. Malá část nákladu je zkušebně připravována pro zařazení do kroužkových pořadačů.

Náklad zůstal, podobně jako v předchozích letech, na počtu přibližně 4 000 výtisků. Kmen předplatitelů se plynule obnovuje novými přihláškami předplatného. Cena výtisku je i nadále 38 Kč, zvýhodněné roční předplatné stojí 396 Kč.

Redakce, nemohouc vést reklamní kampaň, pokračovala v propagaci časopisu skromnějšími prostředky, z nichž můžeme jmenovat především výměnnou inzerci (Naše příroda, Student Agency, Český rozhlas) a práci s remitendou. Novinkou roku 2008 je vydání skromného barevného letáku s objednacím formulářem, jenž je průběžně umístován do zařízení Správy KRNPAP, informačních středisek, čekáren apod., v nichž se dá předpokládat přítomnost potenciálních čtenářů.

Czasopismo KRKONOŠE – JIZERSKÉ HORY wychodził w 2006 roku w swym 40 roczniku.

The magazine KRKONOŠE – JIZERSKÉ HORY was published in 2006 and this was its 40th year of existence.

Die Zeitschrift RIESENGEBIRGE – ISERGEBIRGE kam im Jahre 2006 nun schon als 40. Mal heraus.

Prunella 33/2008

Prunella 33/2008

Prunella 33/2008

Prunella 33/2008

Jiří Flousek

V pořadí 33. ročník zpravodaje Prunella, který od roku 1975 vydává Oblastní ornitologická sekce při Správě KRNPAP, přináší 8 článků převážně s ornitologickou tematikou z území českých Krkonoš:

Jasso L.: Podzimní tah pěnkavy obecné (*Fringilla coelebs*) v Krkonoších v letech 2001–2005

Jasso L.: Tah sýkor v Krkonoších a Podkrkonoší v letech 1999–2006

Vodnárek D.: Příspěvek k početnosti a hnízdění rorýse obecného (*Apus apus*) ve Vrchlabí

Jasso L.: Podzimní tah ptáků v západních Krkonoších v roce 2007

Jasso L.: Strakapoud bělohřbetý (*Dendrocopos leucotos*) pozorován v Krkonoších

Přehled ptáků okroužkovaných v oblasti Krkonoš v roce 2007

Ornitologická pozorování v oblasti Krkonoš v roce 2007

Pozorování dalších obratlovců v oblasti Krkonoš v roce 2007

14. KONTAKTY, ADRESY

Kontakty, Adresy

Contacts, Addresses

Ansprechpartner, Adressen

red.

Správa Krkonošského národního parku Dobrovského 3 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 111 /ústředna/	Hlavní informační středisko náměstí Míru čp. 223 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 761, 499 421 474
Informační středisko a terénní služba 543 51 Špindlerův Mlýn tel.: 499 433 228	Informační středisko a terénní služba 512 46 Harrachov tel.: 481 529 188
Informační středisko a terénní služba 542 21 Pec pod Sněžkou tel.: 499 896 213	Informační středisko Obří důl 542 21 Pec pod Sněžkou tel.: 499 736 311
Informační středisko 512 44 Rokytnice nad Jizerou tel.: 481 523 694	Informační středisko Temný důl 542 26 Horní Maršov tel.: 499 874 264
Sezonní informační středisko 543 52 Strážné	Sezonní informační středisko U Dívčí lávky 543 51 Špindlerův Mlýn
Sezonní informační středisko Zlaté návrší 543 51 Horní Mísečky	Informační srub u Hoffmanovy boudy 542 25 Janské Lázně
Informační srub u Děvína 542 21 Pec pod Sněžkou	Krkonošské muzeum Augustiniánský klášter 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 708, 499 456 710
Krkonošské muzeum náměstí Míru 224 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 761, 499 421 474	Krkonošské muzeum Zámek 1 514 01 Jilemnice tel.: 481 543 041
Krkonošské muzeum Památník zapadlých vlastenců 512 47 Paseky nad Jizerou tel.: 481 523 609	Ekologická expozice Obří důl 542 21 Pec pod Sněžkou tel.: 499 736 311
Expozice Šindelka 512 46 Harrachov tel.: 481 528 310	Krkonošské středisko ekologické výchovy Rýchorská bouda 542 26 Horní Maršov tel.: 499 895 108
Lesní správa 543 51 Špindlerův Mlýn tel.: 499 433 175	Lesní správa 512 46 Harrachov tel.: 481 528 106
Lesní správa Rezek 512 38 Vítkovice v Krkonoších tel.: 481 582 723	Lesní správa 512 44 Rokytnice nad Jizerou tel.: 481 522 367

Lesní správa 543 11 Vrchlabí tel.: 499 425 313	Lesní správa 543 44 Černý Důl tel.: 499 440 422
Lesní správa 542 21 Pec pod Sněžkou tel.: 499 896 214	Lesní správa 542 26 Horní Maršov tel.: 499 874 110
Lesní správa 542 24 Svoboda nad Úpou tel.: 499 871 102	Útulek pro hendikepovaná zvířata Dobrovského 3 543 01 Vrchlabí tel.: 499 456 211

15. KARKONOSKI PARK NARODOWY

Krkonošský národní park (PL)

Krkonoše Mountains National Park (PL)

Riesengebirgsnationalpark (PL)

Słowo wstępne

Slovo na úvod

Introduction

Vorwort

Dr Andrzej Raj, Dyrektor Karkonoskiego Parku Narodowego

Główne kierunki działalności Karkonoskiego Parku Narodowego w 2008 roku to:

- Zakończenie reorganizacji przestrzennego podziału Parku z sześciu na trzy obwody ochronne,
- Opracowanie i złożenie do instytucji zarządzających programami z Unii Europejskiej projektów z zakresu ochrony przyrody, edukacji ekologicznej, udostępnienia Parku do celów turystycznych, rozwoju systemu GIS,
- Realizacja bieżących zadań Parku określonych przez Ministra Środowiska w Zadaniach Ochronnych,
- Rozpoczęcie procesu uzgodnień w celu poszerzenia Parku o niektóre obszary obecnej otuliny Parku.
- Przygotowania do obchodów jubileuszu 50 lecia Karkonoskiego Parku Narodowego.

Nowy podział przestrzenny na trzy obwody ochronne pozwolił na lepszą i bardziej efektywną organizację pracy w terenie przy utrzymaniu dotychczasowej obsady kadrowej obwodów ochronnych. Nowe Obwody Ochronne to: Śnieżka, Przełęcz, Szrenica. Podział ten jest bardziej dostosowany do naturalnych jednostek przestrzennych i w ten sposób planowanie w zakresie ochrony przyrody dotyczy całych kompleksów ekologicznych a nie ich fragmentów. Środki pochodzące z programów UE są dla Karkonoskiego Parku Narodowego bardzo ważnym źródłem finansowania ustawowych zadań Parku, szczególnie w okolicznościach stałego niedoboru tych środków z budżetu państwa. Główne programy do których aplikował KPN projekty to: Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska –Polska (wspólnie z KRNAP), Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Europa Środkowa (wspólnie z Uniwersytetem w Dreźnie), Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (program krajowy). W roku 2008 Karkonoski Park Narodowy wykonał prawidłowo wszystkie zadania określone przez Ministra Środowiska w zadaniach ochronnych. Również w roku 2008 rozpoczęto formalne uzgodnienia z gminami oraz Lasami Państwowymi w celu poszerzenia terenu Parku o dwa obszary: obszar pomiędzy Jagniątkowem a Górą Chojnik oraz obszar położony w Sowiej Dolinie. Dotychczas uzyskaliśmy zgodę samorządu w Jeleniej Górze, trwają nadal uzgodnienia z Karpaczem i Podgórzynem. W pierwszej połowie 2008 roku decyzją Dyrektora KPN powołano Komitet Organizacyjny obchodów jubileuszu 50-lecia KPN w roku 2009. Opracowano szczegółowy

harmonogram oraz ustalono zespoły robocze odpowiedzialne za realizację poszczególnych imprez w 2009 roku.

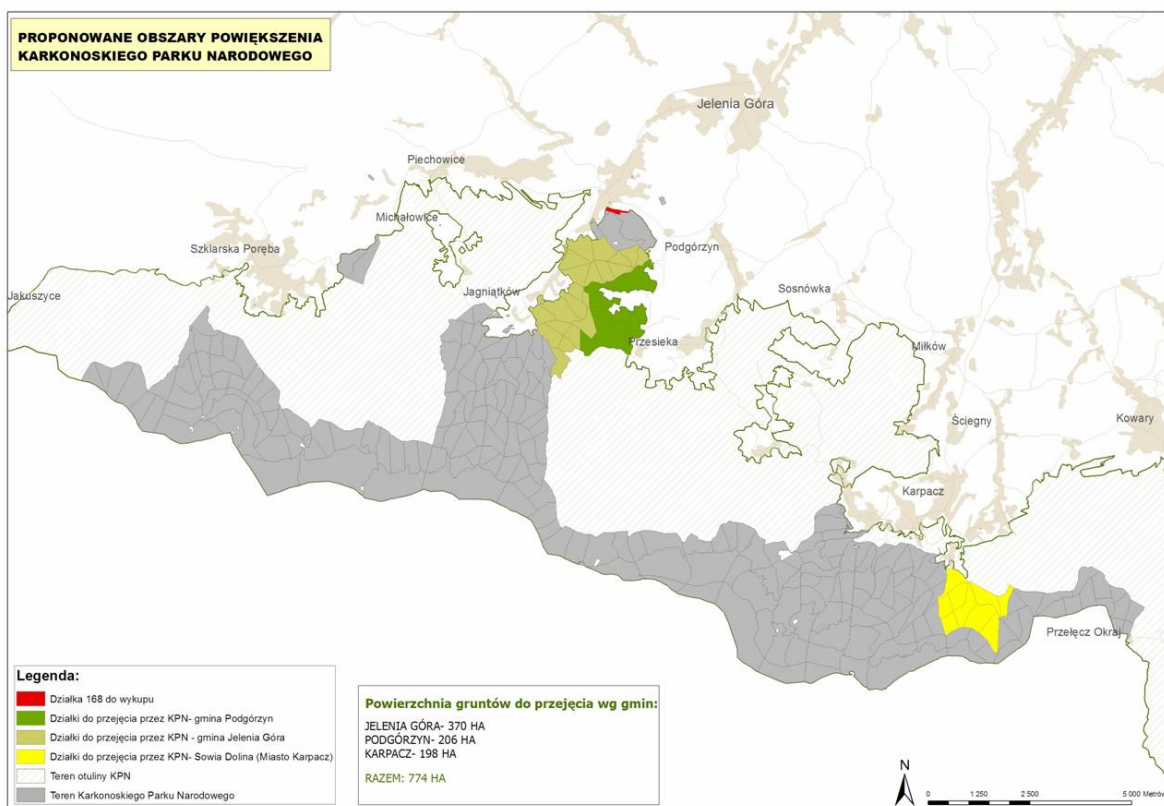
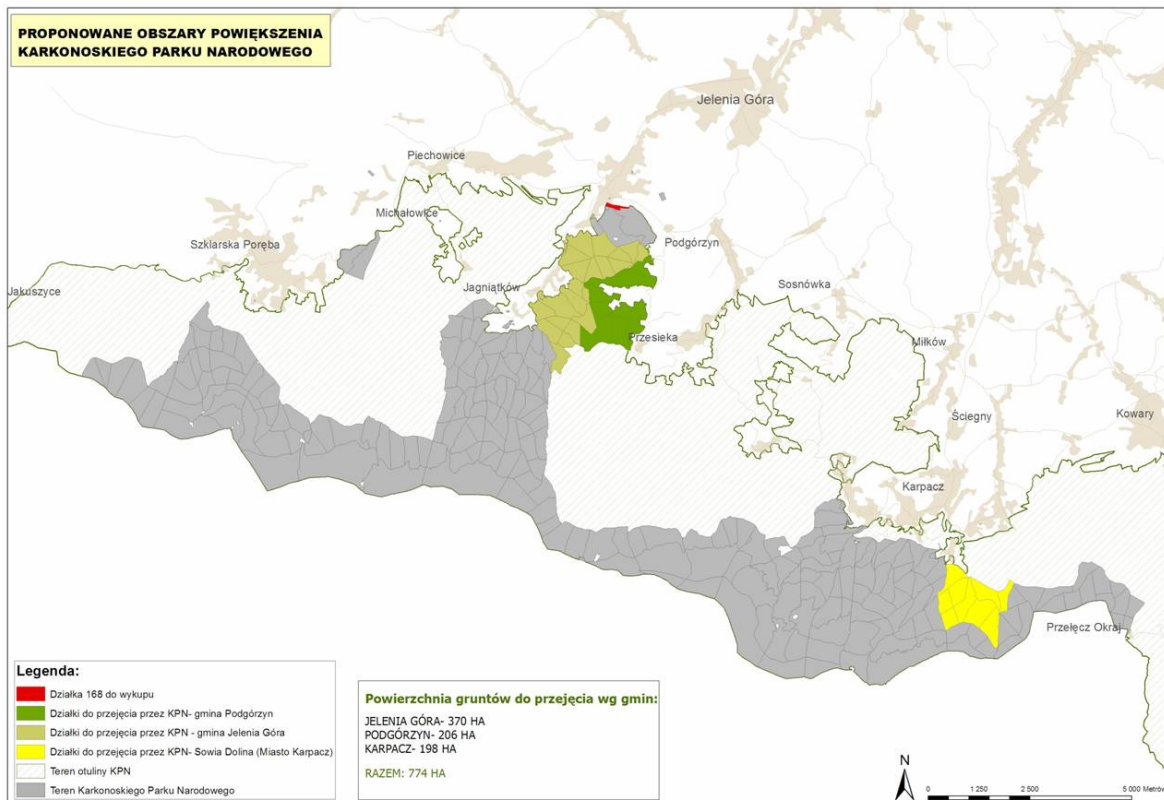
Duży nacisk w działalności Parku położono na wzmocnienie współpracy transgranicznej pomiędzy KPN a KRNP. Przejawiało się to przede wszystkim w następujących działaniach: wspólna aplikacja projektów do programów UE, organizacja wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych oraz turystycznych, prowadzenie wspólnych patroli Straży Parku z przedstawicielami strażników czeskich, organizacja wspólnych spotkań pracowników odpowiedzialnych za badania naukowe, monitoring przyrodniczy oraz ochronę przyrody, udział dyrektorów w radach naukowych.

Wyrażamy przekonanie, że zarówno wykonane w 2008 roku zdania jak również realizacja zadań zaplanowanych do realizacji w roku 2009 jeszcze w większym stopniu podniesie rangę karkonoskich parków narodowych zarówno w regionie jak i na arenie międzynarodowej. Temu celowi ma służyć również dalsza intensyfikacja współpracy pomiędzy pracownikami polskiego i czeskiego Parku Narodowego w Karkonoszach. Karkonosze posiadają unikalne i niepowtarzalne walory przyrodnicze wyróżniające je spośród pozostałych gór Środkowej Europy. Karkonoski Park Narodowy oraz KRNP są gwarancją ochrony tych obszarów dla obecnych i przyszłych pokoleń. Karkonoski Park Narodowy jak i KRNP powinien być źródłem dumy i zadowolenia mieszkańców oraz turystów odwiedzających ten obszar.

Ředitel KPN Dr. Andrzej Raj se v úvodu zabývá hlavními směry činnosti organizace v roce 2008. Vysvětluje především dopady poslední fáze územní reorganizace – organizační přechod z šesti na tři ochranné obvody. Dále poukazuje na zařazení instituce do operačních programů Evropské unie a přeshraniční spolupráci se Správou KRNP. Shrnuje jednání, která proběhla za účelem požadavku rozšíření území KPN u Jagniątkowa a v okolí Chojniku. Též se zabývá přípravami na padesátileté jubileum Parku v r. 2009.

In the introduction Mr. Andrzej RaJ, the Director of KPN, discusses the main directions the organization's activities were taking in 2008. He mainly explains the effect of the final phase of the regional reorganization – the organization's transformation from six to three protective areas. Furthermore, he points out that the institution is engaged in European Union's operation programs and points to the collaboration with KRNP Administration. The director summarizes negotiations that dealt with enlarging KPN's territory at Jagniątkow and in Chojnik's surroundings. He also talks about the preparations for the Park's 50th Anniversary in 2009.

Der Direktor des KPN Dr. Andrzej Raj befasst sich in seinem Vorwort mit den Hauptakzenten der Tätigkeit der Organisation im Jahre 2008. Er erklärt vor allem die Folgen der letzten Phase der Gebietsreorganisation – den organisatorischen Übergang von sechs auf drei Schutzkreise. Darüber hinaus verweist er auf die Einbeziehung der Institution in die Operationsprogramme der Europäischen Union und die grenzüberschreitende Zusammenarbeit mit der Verwaltung des KRNP. Er fasst dabei auch die Verhandlungen zusammen, die aufgrund der Forderung auf Ausdehnung des Gebiets des KPN bei Jagniątkow und in der Umgebung der Burg Chojnik notwendig wurden. Er befasst sich auch mit den Vorbereitungen auf das 50-jährige Jubiläum des Parks im Jahre 2009.

Ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych – ochrona roślin

Ochrana nelesních suchozemských ekosystémů – ochrana rostlin

Protection of Non-Forest Terrestrial Ecosystems – Plant Protection

Schutz der terrestrischen Nichtwald-Ökosysteme – Pflanzenschutz

W roku 2008 w ramach czynnej ochrony ekosystemów łąkowych przeprowadzono następujące zabiegi: wykaszanie wraz z usuwaniem biomasy, wycinanie nalotów drzew i krzewów oraz nawożenie organiczne na łącznej powierzchni 9,26 ha.

Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja
Wykaszanie łąk wraz z usuwaniem biomasy, wycinanie nalotów drzew i krzewów, nawożenie organiczne.	9,26 ha	Oddziały: 31m, 31o, 108p, 113k, 114i, 118r, 118s, 118t, 212dx, 212w, 212z, 213ax, 213cx, 213fx, 213jx, 213kx, 213lx
Wyszczególnienie:		
- wykaszanie łąk wraz z usuwaniem biomasy	8,12 ha	Oddziały: 31m, 108p, 113k, 114i, 118r, 118s, 118t, 212dx, 212w, 212z, 213ax, 213cx, 213fx, 213jx, 213kx, 213lx
- wycinanie nalotów drzew i krzewów	0,49 ha	Oddziały: 31o, 212z
- nawożenie organiczne	0,65 ha	Oddziały: 108p, 114i, 212w.

Na potrzeby programu rolnośrodowiskowego, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, sporządzono dokumentację przyrodniczą siedliskową na 6,78 ha łąk.

W ramach czynnej ochrony gatunków roślin, wykonano następujące zabiegi:

Nazwa gatunku	Wykonane zadania ochronne
Czosnek syberyjski <i>Allium sibiricum</i>	Przeprowadzono rozsadę i przeniesienie części roślin z alpinarium przy Dyrekcji KPN do Gospodarstwa Szkółkarskiego.
Rzeżucha rezedolistna <i>Cardamine resedifolia</i>	Zbiór nasion ze stanowisk naturalnych, wysiew pozyskanych nasion w Gospodarstwie Szkółkarskim.
Przytulia sudecka <i>Galium sudeticum</i>	Zbiór nasion ze stanowisk naturalnych.

Skalnica mchowata Saxifraga bryoides	Zbiór nasion ze stanowisk naturalnych.
Skalnica bazaltowa Saxifraga moschata subsp. basaltica	Zbiór nasion ze stanowisk naturalnych, wysiew pozyskanych nasion, rozsada roślin i hodowla sadzonek w Gospodarstwie Szkółkarskim.
Skalnica śnieżna Saxifraga nivalis	Zbiór nasion z osobników rosnących w Gospodarstwie Szkółkarskim, wysiew nasion, hodowla sadzonek oraz gromadzenie wyhodowanych roślin ex situ w Gospodarstwie Szkółkarskim, a także wprowadzenie pozyskanych nasion na stanowiska naturalne.
Rozrzutka alpejska Woodsia alpina	Rozsada osobników rosnących w Gospodarstwie Szkółkarskim i hodowla sadzonek.

Monitoring

W 2008 roku w odniesieniu do dwóch gatunków priorytetowych z Załącznika 2 Dyrektywy Siedliskowej - przytulii sudeckiej *Galium sudeticum* oraz gnidosza sudeckiego *Pedicularis sudetica*, prowadzony był monitoring określający: stan populacji, stan siedliska, perspektywy ochrony oraz zawierający ocenę ogólną stanu zachowania gatunku na stanowisku. Monitoring ten został wykonany na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie, a koordynowany przez Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie.

Prowadzony był również monitoring ekosystemów alpejskich na Małym Szyszaku, Smogorni, Studnicni Horze i Lucni Horze w ramach projektu GORIA (The Global Observation Research Initiative In Alpine Environments), we współpracy z KRNP.

W ubiegłym roku rozpoczęto także przygotowania do wprowadzenia monitoringu ekosystemów nieleśnych i gatunków roślin Karkonoskiego Parku Narodowego. Opracowania metodyki monitoringu podjęli się naukowcy z Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

Projekty

W 2008 roku rozpoczęto pracę nad projektem „Ochrona najcenniejszych gatunków flory Karkonoskiego Parku Narodowego - Żywy Bank Genów Jagniątków”, który został zgłoszony do konkursu organizowanego przez Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych w Warszawie, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Ročenka uvádí výkaz ochrannářských prací na loukách (kosení, výřez náletových dřevin, monitoring rostlin) včetně zapojení se do Programu rozvoje venkova 2007–2013.

The yearbook presents a report of conservationist work carried out at meadows (grass cutting, cutting out self-seeding wood, monitoring plants), including participation in the program “Developing the Countryside 2007-2013.”

Das Jahrbuch erwähnt den Nachweis der durchgeführten Schutzarbeiten an Wiesen (Mahd, Beseitigung von Anfluggehölzen, Pflanzenmonitoring) einschließlich der Beteiligung am Programm für die Ländliche Entwicklung 2007 – 2013.

Ochrona ekosystemów leśnych

Ochrana lesních ekosystémů

Conservation of Forest Ecosystems

Schutz der Waldökosysteme

Dariusz Kuś

Prognozowanie występowania owadów za pomocą: pułapek feromonowych – wskaźnicy modrzewianeczki i brudnicy mniszki *Lymantria monacha* oraz jesiennych poszukiwań zasnuży świerkowej *Cephalcia abietis* *Zeiraphera grisenana* nie wykazało stanu zagrożenia drzewostanów świerkowych ze strony foliofagów. Gatunki mogą się przyczyniać do osłabienia drzewostanów świerkowych, a w następstwie do gradacji szkodników wtórnych.

W ramach ograniczania liczebności szkodników wtórnych – gatunków kornikowatych wyłożono 186 szt. drzew pułapkowych. Drzewa I serii wykłada się na ścianach drzewostanu koroną w stronę powierzchni otwartej, w zależności od warunków pogodowych na przełomie marca i kwietnia. W trakcie sezonu wegetacyjnego na drzewach pułapkowych prowadzi się obserwacje dynamiki zasiedlania i rozwoju. W momencie rozwoju chodników larwalnych przystępuje się do korowania drzew pułapkowych. Jeżeli zachodzi konieczność wykłada się w okresie czerwca – lipca II serię drzew pułapkowych, tym razem drzewa wykładane są koronami do wnętrza drzewostanu.

Wykładanie pułapek feromonowych na kornika drukarza, drwalnika paskowanego i rytownika pospolitego 885szt. Stosuje się pułapki feromonowe typu Boregarda z feromonem agregacyjnym. Pułapki wystawiane są w odległości 30m od ściany lasu, w przypadku kornika drukarza i rytownika w seriach po 5 szt., natomiast pułapki na drwalnika wystawia się w miejscach składowania drewna dla zabezpieczenia przed deprecjacją surowca. Lokalizację pułapek feromonowych dobiera się stosownie od warunków lokalnych, w miejscach naturalnego rozwoju kornika – naświetlone brzegi lasu (ściany kornikowe), luki w drzewostanie (gniazda kornikowe).

Korowanie drewna w zakresie: ROD 2243,28m³, WOD 70,23m³. Drewno ROD przewidziane jest do mineralizacji i pozostaje w drzewostanie, jest naturalną pułapką wabiącą kornikowate i w odpowiednim momencie jest korowane. Korowanie drewna jest zabiegiem nieszkodliwym dla środowiska i najlepszą metodą ograniczania szkód ze strony szkodników wtórnych. Drewno ROD pozyskiwane jest w ramach cięć sanitarnych, składają się na to drzewa powalone wskutek działalności wiatrów oraz drzewa zasiedlone przez korniki - tzw. drzewa trocinkowe. Drewno WOD podlegające korowaniu zostało zabudowane w lesie przy grodzie powierzchni, również jako elementy zabudowy przeciwoerozyjnej oraz elementy infrastruktury turystycznej.

Zabezpieczenie upraw leśnych przez grodzienie siatką – 13000mb. Grodzienia powierzchniowe stosuje się do nasadzeń gatunków liściastych oraz jodły. Wprowadza się małe grodzienia dostosowane wielkością do wymagań ekologicznych poszczególnych gatunków drzew (powierzchnie od ok. 2ar do 20-30ar). Małe grodzienia nie ograniczają naturalnych korytarzy ekologicznych populacji jeleniowatych. Koncepcja wprowadzanych grodzień powierzchniowych ma na celu stworzenia sieci centrów występowania poszczególnych gatunków drzew. Po osiągnięciu dojrzałości i stymulacji naturalnych procesów odnowienia nastąpi powiększenie arealu występowania drzewostanów o prawidłowym składzie gatunkowym.

Grodzenia indywidualne – 1800szt. ochrona pojedynczych sadzonek za pomocą siatki rozpiętej na trzech palikach. Zabezpieczanie upraw leśnych repelentami 250000szt. – środkami chemicznymi chroniącymi sadzonki przed zgryzaniem, środek utrzymuje się na sadzonce przez okres ok. 1 roku, nie utrudnia wzrostu sadzonek. Zabezpieczenie upraw leśnych osłonkami winidurowymi (zdjęcie 280000szt, założenie 280000szt.) jest mechaniczną metodą ochrony. Spiralki zakładane są jesienią, a zdejmowane na wiosnę przed rozwojem nowych pędów. Duża presja ze strony jeleniowatych powoduje konieczność aktywnej ochrony wprowadzanych nasadzeń. Na skutek prowadzenia niewłaściwej gospodarki człowieka w ubiegłych wiekach nastąpiło zaburzenia struktury gatunkowej drzewostanów. W konsekwencji zostały zaburzone procesy naturalnego odnawiania się lasu, podczas których wpływ zwierzyny płowej na odnowienia naturalne nie miał niekorzystnego oddziaływania. Obecnie w przypadku deficytu w środowisku odpowiedniej bazy żerowej wprowadzane odnowienia narażone są na znaczne szkody w przypadku ich nie zabezpieczenia.

Przebudowa drzewostanów 144tys. szt. jodły pospolitej, restytucja rzadkich i zagrożonych gatunków drzew i krzewów jarzab pospolity 2300, klon jawor6100 , lipa drobnolistna 200, 395 dąb bezszypułkowy, 1950 brzoza karpacka, 510 wierzba śląska, 40 czereśnia ptasia. Jodłę wysadzano w ogrodzeniach powierzchniowych jako domieszkę dolnoreglowych buczyn oraz na siedliskach boru mieszanego górskiego.

Pielęgnacja upraw jest to zabieg polepszający warunki wzrost sadzonek i ograniczanie konkurencji ze strony innych roślin. Polega na wykaszaniu traw wokół sadzonek drzew na uprawach leśnych, objęto tym zabiegiem 63tys. sadzonek.

Czyszczenia wczesne 9,14ha; czyszczenia późne 19,92ha. Zabieg polega na usuwaniu chorych, zniekształconych lub uszkodzonych, najsłabszych pod względem zdrowotności drzewek. Ma na celu poprawę warunków wzrostu zdrowych osobników, kształtowanie prawidłowego ich pokroju, tak aby w przyszłości wyeliminować szkody ze strony wiatrów, okiści śniegowej i czynników biotycznych. Jednocześnie zabieg ten kształtuje odpowiedni, zgodny z naturalnymi warunkami, skład gatunkowy dla docelowego drzewostanu.

Zabezpieczenia jodły na archiwach genetycznych na obszarze 11,76ha – 6927szt. szczepów; polegało na wykonaniu osłon z gałęzi świerkowych w celu wyeliminowania szkód powstających od okiści.

Dariusz Kuś se v příspěvku zabývá prováděnou činností prognózování výskytu škodlivého hmyzu za pomoci feromonových lapačů a lapáků (lýkožrout smrkový, dřevokaz čárkovaný). Zabývá se i intenzivním odkorňováním, ke kterému v roce 2008 v KPN došlo, dále přeměnou dřevinné skladby některých porostů a zejména zaváděním vyššího zastoupení jedle.

Dariusz Kuś in his contribution writes about the activity of prognosticating the presence of harmful insects with the help of pheromone traps and horizontal traps (spruce bark beetle, dashed pin-hole borer). He also writes about intensive decortications that occurred in KPN in 2008, about the transformation of wood compositions of some vegetation and especially about the introduction of greater representation of fir.

Dariusz Kuś befasst sich in seinem Beitrag mit der durchgeführten Tätigkeit der Prognostizierung des Vorkommens schädlicher Insekten mithilfe von Pheromon-Fallen und Fangbaumethoden (Buchdrucker, Gestreifter Nadelnutzholzbohrer). Er befasst sich mit der intensiven Entrindung, die im Jahre 2008 im KPN durchgeführt wurde, sowie mit der gezielten Umwandlung der Artenstruktur der Gehölze in einigen Beständen im Allgemeinen und der Einführung einer höheren Vertretung der Tanne im Besonderen.

Ochrona Zwierząt w Karkonoskim Parku Narodowym 2008

Ochrona fauny v KPN 2008

Conservation of Fauna in KPN 2008

Faunaschutz im KPN 2008

Roman Rapala

W Karkonoskim Parku Narodowym zagadnienia związane z fauną realizowane są w dziale Ochrony Przyrody, obejmują działalność w zakresie:

- Ochrony zwierząt rzadkich
- Ochrony zwierząt łownych

Zakres działań obejmuje prowadzenie i nadzorowanie kwestii dotyczących ochrony gatunkowej zwierząt, monitoringu, inwentaryzacji, prognozowania stanu fauny na obszarze Parku, badaniu stanu wybranych gatunków podlegających dyrektywom NATUR 2000, określania zagrożeń i planowania działań w celu ograniczenia lub eliminacji szkodliwych oddziaływań.

Ochrona zwierząt rzadkich

W ramach ochrony zwierząt rzadkich w 2008 roku przeprowadzono:

- Próbną reintrodukcję gatunku motyla niepylaka Apollo *Parnassius apollo*. Na odpowiednich siedliskach Góry Chojnik, obfitujących w rozchodnik wielki *Sedum maximum* (roślinę na której żerują gąsienice motyla) wypuszczono 30 osobników dorosłych niepylaka apollo. Rok wcześniej w tym samym siedlisku wyłożono 25 jaj pochodzących z osobników z populacji pienińskiej, hodowanych w warunkach laboratoryjnych.
- Zaadaptowano powierzchnię w Gospodarstwie Szkółkarskim Karkonoskiego Parku Narodowego w Jagniątkowie do hodowli rozchodnika wielkiego *Sedum maximum*. Docelowo hodowla rośliny ma być miejscem wspomagającym reintrodukcję niepylaka Apollo *Parnassius apollo*.
- Prowadzono badania składu gatunkowego nietoperzy w ramach inwentaryzacji faunistycznej rozpoczęte w 2007 roku. Badania prowadzono z zastosowaniem metody opierającej się na detekcji ultrasonicznej.
- Przeprowadzono inwentaryzacja budek drewnianych dla ptaków, pilchów i nietoperzy w trzech obwodach ochronnych. Poza zbadaniem zasiedlenia budek lęgowych przez ptaki, badano wykorzystanie sztucznych schronień przez nietoperze oraz przez gatunki ssaków. Szczególną uwagę zwracano na występowanie orzesznicy. Inwentaryzacja przyniosła bardzo pozytywne efekty. Podczas kontroli budek lęgowych potwierdzono występowanie orzesznicy *Muscardinus avellanarius* na stwierdzonych w 2007 roku stanowiskach oraz odnaleziono kilkanaście nowych stanowisk.
- Kontynuowano badania związane z rozpoznaniem stanu populacji wybranych gatunków ważek z rodziny Aeshnidae, Libellulidae, Corduliidae, Lestidae oraz Coenagrionidae – na torfowiskach wysokich. Badania prowadzono na Równi pod Śnieżką, na torfowiskach w pod Smogornią, oraz pod Kamiennikiem w zachodniej części Karkonoszy.
- Od 2007 roku prowadzony jest monitoring i inwentaryzacja gatunków objętych programem NATURA 2000. W związku z inwentaryzacją powstała mapa

- Przygotowano dwa wydawnictwa popularyzujące wiedzę o przyrodzie Karkonoszy: „Zwierzęta Karkonoszy” oraz „NATURA 2000 w Karkonoskim Parku Narodowym”. Autorem tekstów i fotografii do przewodników przyrodniczych jest pracownik działu ochrony przyrody Karkonoskiego Parku Narodowego Roman Rapała. Przewodniki przyrodnicze zostały wydane w związku z obchodami w 2009 roku obchodów pięćdziesięciolecia Parku.

Ochrony zwierząt łownych

W ramach ochrony zwierząt łownych prowadzone jest dokarmianie w okresie zimowym. Stosowana jest karma w postaci siana, liściarki i sianokiszonki. Dodatkowo prowadzone jest wykładanie drzew do spalowania oraz wykładanie soli w lizawkach. Wpływa to na ograniczanie uszkodzeń drzewostanów przez zwierzynę. W 2008 roku do celów dokarmiania Karkonoski Park Narodowy zakupił 5 ton siana, 15 balotów sianokiszonki, 3000 szt. liściarki.

W zadaniach ochronnych na rok 2008 została ustalona następująca ilość zwierzyny przeznaczonej do odstrzałów redukcyjnych: jeleń 36 szt.; sarna 12 szt.; lis 12 szt.; jenot 12 szt. Odstrzały redukcyjne w 2008 roku przeprowadzono w jednym okresie: od 15 października do 15 grudnia. Dokonano redukcji: jeleń łania - 12 szt.; jeleń cielę - 10 szt.; jeleń byk - 1 szt.; sarna koza 5 szt.; sarna kozłę 3 szt. Łącznie 23 szt. jelenia i 8 szt. sarny.

Regulacja liczebności prowadzona jest w stosunku do zwierząt wykazujących tendencję do przegęszczenia. Odbywa się to na specjalnie opracowanych zasadach dokonywania odstrzałów redukcyjnych. W myśl zarządzenia redukcję przeprowadzają myśliwi wybrani komisyjnie, dobrze znający specyfikę terenu oraz populacje zwierząt łownych na nim występujące. Redukcja jest wykonywana na terenie objętym ochroną czynną renaturalizacyjną i przebudowy, nie wykonuje się odstrzałów redukcyjnych na obszarze objętym ochroną ścisłą oraz czynną zachowawczą. Ideą zarządzenia jest gospodarowanie populacjami zwierząt łownych przy jednoczesnym utrzymaniu uszkodzeń w ekosystemach leśnych na poziomie przyrodniczo znośnym.

Wyniki inwentaryzacji oraz analiza wykonania odstrzałów redukcyjnych w roku 2008.

Rok 2008	Liczebność zwierzyny wg. stanu na 15 marca	Liczebność zwierzyny z obserwacji całorocznej wg. stanu na 31 grudnia	Liczba ubytków naturalnych	Plan redukcji - liczba w szt. do:	Wykonanie redukcji	Wykonanie redukcji wraz z ubytkami naturalnymi
JELEŃ razem	107	115	2	36	23	25
byki	31	29	0	8	1	1
łanie	76	61	2	17	12	14
cielęta	x	25	0	11	10	10
SARNA razem	35	45	1	12	8	9
kozy	18	19	0	0	0	0
kozy	17	18	1	8	5	6
koźłeta	x	8	0	4	3	3
MUFLON razem	6	11	0			
tryki	1	3	0			
owce	5	5	0			

jagnięta	x	3	0			
DZIK razem	28	30	0			
warchlaki	11	12	0			
przelatki	3	5	0			
pozostałe	14	13	0			

Roman Rapala se zabývá jak ochrannou péčí o faunu Parku, tak o lovnou zvěř. Shrnuje výsledky výzkumu, monitoringu, jakož i práce v rámci NATURA 2000 uskutečněné na lokalitách s výskytem zvláště chráněných živočichů. Odstavec věnovaný lovné zvěři se zabývá zimním příkrmováním, regulačním odstřelem a tabulka v závěru uvádí výsledek inventarizace zvěře a analýzu redukčního odstřelu.

Author concentrates on conservation of the Park's fauna as well as game. He summarizes the results of research, monitoring, and work carried out in locations with presence of especially protected animals as part of the project NATURA 2000. A paragraph dedicated to game deals with additional winter feeding, shooting for regulatory purposes. A table at the end shows the result of animal inventory taking and analysis of shooting for reduction purposes.

Roman Rapala befasst sich sowohl mit der schützenden Pflege der Fauna im Park, als auch mit dem Thema Jagdwild. Er fasst einerseits alle Ergebnisse aus entsprechenden Forschungen und Monitorings, andererseits auch die Arbeiten zusammen, die im Rahmen des Programms Natura 2000 in Lokalisationen mit Vorkommen besonders zu schützender Lebewesen realisiert wurden. Der dem Jagdwild gewidmete Absatz befasst sich mit den Themen Winterzufütterung und regulierender Abschuss und führt zum Schluss der Abhandlung eine Tabelle mit den Ergebnissen der Bestandsaufnahme und eine Analyse des Reduktionsabschusses an.

Badania naukowe i monitoring w Karkonoskim Parku Narodowym w 2008 roku

Vědecký výzkum a monitoring v KPN v r. 2008

Scientific Research and Monitoring in KPN in 2008

Wissenschaftliche Forschung und Monitoring im KPN im Jahre 2008

W 2008 w Karkonoskim Parku Narodowym instytucje zewnętrzne realizowały 40 tematy badawcze, z czego 3 przy współpracy Karkonoskiego Parku Narodowego. 26 tematów stanowiły projekty nowo zarejestrowane. Tematyka prac badawczych na terenie Karkonoskiego Parku Narodowego, przedstawiała się następująco:

- archeologia – 1
- botanika – 13
- geologia – 3
- geomorfologia – 4
- gleboznawstwo – 2
- językoznawstwo - 1
- leśnictwo – 3
- mikologia – 1
- ochrona środowiska – 2

- turystyka – 4
- zoologia – 6

W ramach tematów badawczych realizowano 9 prac magisterskich i 6 prac doktorskich. Spośród instytucji zewnętrznych najwięcej badań na terenie Parku realizował Uniwersytet Wrocławski (8) oraz Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu (5).

W 2008 roku na terenie Karkonoskiego Parku Narodowego prowadzono także cztery tematy z zakresu monitoringu i inwentaryzacji przyrodniczej:

- monitoring gatunków priorytetowych z załącznika 2 dyrektywy siedliskowej – przytulii sudeckiej *Galium sudeticum* oraz gnidosza sudeckiego *Pedicularis sudetica* (temat zewnętrzny),
- monitoring ekosystemów leśnych na powierzchniach kołowych (na zlecenie KPN),
- monitoring w ramach programu Global Observation Research Initiative in Alpine Environments (KPN we współpracy z KRNAP),
- inwentaryzacja geostanowisk Karkonoskiego Parku Narodowego i jego otuliny (na zlecenie KPN).

Wystawiono również 38 zezwoleń na prowadzenie ćwiczeń terenowych na terenie Karkonoskiego Parku Narodowego.

W 2008 roku pracownicy Karkonoskiego Parku Narodowego prowadzili następujące tematy badawcze:

- Inwentaryzacja i waloryzacja geostanowisk Karkonoskiego Parku Narodowego i jego otuliny wraz z wykonaniem mapy geologicznej tego obszaru, mgr Roksana Knapik, czas realizacji 2008-2009,
- Przestrzenne i czasowe zróżnicowanie ruchu turystycznego w KPN, mgr Barbara Wieniawska, czas realizacji 2006-2010,
- Zimowe zagęszczenie tropów ssaków drapieżnych w powiązaniu z infrastrukturą narciarską w zachodniej części Karkonoszy, inż. Roman Rapała, czas realizacji 2005-2008,
- Wielowariantowa waloryzacja ekosystemów leśnych Karkonoskiego Parku Narodowego, dr inż. Andrzej Raj, czas realizacji 2003-2009.

W 2008 roku Karkonoski Park Narodowy był współorganizatorem następujących konferencji naukowych:

- Studenckiej Konferencji Naukowej „Cloudberry Sessions” organizowanej wspólnie z KRNAP,
- Zjazdu Sekcji Dendrologicznej Polskiego Towarzystwa Botanicznego oraz konferencji szkoleniowej „Dendrologia w badaniach środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego – historia, stan obecny i wizja przyszłości”,
- Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Współczesne Problemy Rozwoju Ziemi Górskich”, organizowanej przez Komitet Zagospodarowania Ziemi Górskich PAN,
- 2nd Central European Mineralogical Conference organizowanej przez Polskie Towarzystwo Mineralogiczne,
- XXIII Zjazdu Lichenologów Polskich „Ostoje porostów w Polsce”.

W ramach działalności naukowej Karkonoskiego Parku Narodowego w 2008 roku zostały wydane dwie pozycje książkowe o charakterze monografii:

- Jodła pospolita w Karkonoskim Parku Narodowym, red. Władysław Barzdajn, Andrzej Raj, Jelenia Góra 2008,

- Monitoring ekosystemów leśnych w Karkonoskim Parku Narodowym, red. Andrzej Mazur, Andrzej Raj, Roksana Knapik, Jelenia Góra 2008.

Rada Naukowa Karkonoskiego Parku Narodowego w 2008 roku odbyła 2 posiedzenia plenarne.

nr licencji	nr tematu	temat badań	osoby prowadzące badania	rejon badań	termin	uwagi
1/2008	473	Taksonomia i fitogeografia gatunków rodzaju <i>Euphrasia</i> L. w Sudetach ze szczególnym uwzględnieniem zależności pomiędzy zmiennością fenetyczną a genetyczną wybranych taksonów wysokogórskich	dr Ewa Posz	Cały teren Karkonoskiego Parku Narodowego	1.06.2008 - 1.10.2008	Zezwala się na zbiór pojedynczych okazów rodzaju <i>Euphrasia</i>
2/2008	483	Pochodzenie przystosowania do tolerancji metali ciężkich u <i>Arabidopsis halleri</i> (L.) O'KANE & AL.-SHEHBAZ: studium filogeograficzne naturalnych populacji z obszaru Sudetów	mgr Paweł Wąsowicz, dr hab. Adam Rostański, dr Pierre Saumitou-Laprade, mgr Ewa Przedpeńska	O.O. Szrenica i O.O. Śnieżne Kotły (rejon schroniska pod Łabskim Szczytem), O.O. Stаницa (rejon Kotła Małego Stawu)	1.05.2008 - 30.09.2008	Zezwala się na zbiór kilkunastu pędów oraz około 200 nasion <i>Arabidopsis halleri</i>
3/2008	496	Ekologia <i>Pteridium aquilinum</i> na Dolnym Śląsku	prof. dr hab. Aleksandra Samecka-Cymerman, mgr Kamila Garbiec	Cały teren KPN (obszary przylegające do obszarów turystycznych)	1.06.2008 - 1.10.2008	Zezwala się na zbiór dwóch liści <i>Pteridium aquilinum</i> oraz 0,5 kg gleby na stanowisko
4/2008	457	Glaciální, Periglaciální a Paleoekologické Doklady Vývoje Krajiny Krkonoš	dr Zbynek Engel, dr Marek Krizek, dr Vaclav Treml, dr Miroslav Sobr, dr Andrzej Traczyk, mgr Marek Kasprzak + 2 osoby z Instytutu Nauk Geologicznych UW.	rejon Śnieżnych Kotłów i Czarnego Kotła Jagińtkowskiego oraz rejon Smorgoni, Kotła Małego Stawu i doliny Łomnicy	16.06.2008 - 30.11.2008	Zezwala się na wykonanie wierceń i pobranie prób z osadów oraz pobranie prób z wierzchnich partii bloków granitowych o masie 10-20 dkg; zezwala się na wjazd samochodem Volkswagen Caravelle nr rejestracyjny 3A38780 (jedynie dojazd w rejon badań)
5/2008	444	Monitoring opadu pyłów atmosferycznych w obrębie Karkonoskiego Parku Narodowego	Iwona Jelonek, Zbigniew Jelonek, Artur Pałucki	O.O. Szrenica (stacja pośrednia i górna wyciągu na Szrenicę, Wodospad Kamieńczyka)	6.03.2008 - 31.12.2008	Zezwala się na rozmieszczenie czterech kolektorów (stacja pośrednia i górna wyciągu na Szrenicę, Wodospad Kamieńczyka, KCEE) oraz na pobór prób śniegu (20 litrów na miesiąc w okresie zimowym); zezwala się na wjazd samochodem Toyota SJ 37602 (dojazd do pośredniej stacji wyciągu na Szrenicę, do Wodospadu Kamieńczyka i na Szrenicę raz w miesiącu)
6/2008	497	Badania endofitów grzybowych situ skuciny (<i>Juncus trifidus</i>)	doc. dr hab. Andrzej Chlebicki	O.O. Śnieżka (Śnieżka i Czarny Grzbiet)	1.09.2008 - 30.09.2008	Zezwala się na pobranie 3-6 żywych pędów z korzeniami z 30 kęp situ skuciny oraz oznaczenie kęp białymi płytkami o długości 8 cm
7/2008	498	Taksonomia i ekologia wrotków (Rotifera) z rzędu pijawczaków (Bdelloidea) na terenie Polski	dr hab. Jolanta Ejsmont-Karabin, dr hab. Irena Bielańska-Grajner, dr Natalija Iakovenko, Józef Wróbel	Cały teren Karkonoskiego Parku Narodowego (ekosystemy wodne)	19.07.2008 - 25.07.2008	Zezwala się na pobranie prób wody, osadów dennych i wilgotnej ściółki – do 1 g suchej masy lub do 3 l wody; zezwala się na wjazd samochodem Hyundai Galloper NMR C078

8/2008	499	Dziedziczenie cech ilościowych i jakościowych u sosny zwyczajnej (<i>Pinus sylvestris</i> L.) należącej do populacji z Chojnika w Karkonoskim Parku Narodowym	prof. dr hab. Władysław Barzdajn, inż. Tadeusz Gałań, Katarzyna Lińska	Chojnik, oddz. 214	7.05.2008 - 31.06.2008	brak
9/2008	500	Terenowe uzasadnienie toponimii Hutniczego Grzbiecu	mgr Jerzy Bieroński	Hutniczy Grzbiet	1.06.2008 - 12.06.2008	brak
10/2008	489	Warunki występowania <i>Petasites kablikianus</i> w Polsce	dr Aldona K. Uziębło	Mały Śnieżny Kocioł	12.06.2008 - 15.06.2008	Zezwala się na pobranie 2 prób glebowych o wadze ok. 2 kg oraz 10 próbek po 10 niełupek lepiężnika wyłusiałego z miejsca zlokalizowanego przy szlaku turystycznym
11/2008	468	Archeologiczne badania sondażowo-rozpoznawcze domniemanego zamku „Pański Dom” w Dolinie Płasawy	mgr Tomasz Miszczyk z zespołem	Dolina Płasawy (wydzielenie 36h)	6.06.2008 - 30.11.2008	Zezwala się na wykonanie archeologicznych wykopów badawczych oraz na pobór prób w zakresie uzgadnianym na bieżąco ze służbami parku narodowego
12/2008	501	Związki genetyczne między seriami pokryw stokowych i budową gleb terenów górskich na przykładzie Karkonoszy i Gór Stołowych	dr hab. Cezary Kabała, dr hab. Adam Bogacz, mgr inż. Jarosław Waroszewski, inż. Anna Turska, inż. Grzegorz Kozłowski	Kowarski Grzbiet, Mumlański Wierch	6.06.2008 - 30.09.2008	Zezwala się na wykonanie 6 odkrywek glebowych o wymiarach 100x50x100 cm oraz pobranie po 10 prób gleby (0,5 kg) z każdej odkrywki
13/2008	405	Wzorce rozmieszczenia porostów w warunkach tundry arktyczno-alpejskiej Karkonoszy	dr Maria Kossowska	Cały teren KPN	6.06.2008 - 15.12.2008	Zezwala się na pobranie niewielkich fragmentów plech porostowych wraz z fragmentem podłoża
14/2008	487	Zróznicowanie hydrochemizmu oraz roślinności źródlisk kotłów połodowcowych Karkonoszy	dr Marek Krukowski, inż. Dagmara Ławik, inż. Marta Michajłow, inż. Maja Pawłowicz + 2 osoby towarzyszące	Cały teren Karkonoskiego Parku Narodowego	6.06.2008 - 1.12.2008	Zezwala się na pobranie prób wody – około 40 prób 6 razy w roku; Zezwala się na wjazd samochodem Land Rover Discovery DW 3124Y
15/2008	475	Badania grzybów z rodzaju <i>Gymnosporangium</i> ma <i>Sorbus aucuparia</i> L. oraz zasięgu ich występowania na terenie Karkonoskiego Parku Narodowego	dr inż. Włodzimierz Kita, dr inż. Wojciech Pusz	Cały teren Karkonoskiego Parku Narodowego	6.06.2008 - 31.10.2008	Zezwala się na pobranie prób 100 liści dwa razy w sezonie wegetacyjnym
16/2008	502	Termika pokryw głazowo-blokowych w rejonie Szrenica-Łabski Szczyt	dr Andrzej Traczyk, Krzysztof Krakowski	Rejon Szrenicy i Łabskiego Szczytu	6.06.2008 - 31.12.2008	Zezwala się na rozmieszczenie 9 czujników temperatury w obrębie pokryw blokowych
17/2008	478	Refugia różnorodności gatunkowej mchów wysokogórskich Karkonoszy polskich i jej zagrożenie	dr hab. Ewa Fudali	Cały teren KPN	15.06.2008 - 30.10.2008	brak
18/2008	503	Idea zrównoważonego rozwoju a turystyka na terenie Karkonoskiego Parku Narodowego w ujęciu ekoetycznym	Mateusz Jaśniaczyk	Cały teren Karkonoskiego Parku Narodowego	15.06.2008 - 30.10.2008	Wyłącznie po wyznaczonych szlakach turystycznych, zezwala się na wykonanie dokumentacji fotograficznej oraz ankietowanie turystów
19/2008	504	Odbudowa populacji <i>Saxifraga nivalis</i> , <i>Cardamine resedifolia</i> i <i>Woodsia alpina</i> na Żyle Bazaltowej	dr Ewa Szczęśniak, mgr Marek Malicki	Mały Śnieżny Kocioł	15.06.2008 - 31.10.2008	Zezwala się na pozyskanie nasion/zarodników z roślin ze stanowisk naturalnych oraz na wysianie pobranych nasion/zarodników na powierzchniach próbnym na Żyle Bazaltowej
20/2008	443	Minerały pegmatytów granitoidowych oraz skał osłony wschodniej części masywu Karkonoszy	dr Adam Szuszkiewicz, mgr Stanisław Madej, mgr inż. Roman Rybski	O.O. Śnieżka	10.06.2008 - 30.11.2008	Zezwala się na pozyskanie około 30 prób skalnych o wymiarach 10x10x10 cm

21/2008	505	Stale obserwacje procesów hydrologicznych i erozyjnych w leśnych obszarach górskich	Karol Mikołajewski	Schronisko pod Łabskim Szczytem	10.06.2008 - 11.06.2008	Zezwala się na zamontowanie stacji pomiarowej przy schronisku; zezwala się na wjazd samochodem Kia Sportage SG 87641
21/1/2008	505	Stale obserwacje procesów hydrologicznych i erozyjnych w leśnych obszarach górskich	Karol Mikołajewski	Schronisko pod Łabskim Szczytem	23.06.2008 - 24.06.2008	Zezwala się na zamontowanie stacji pomiarowej przy schronisku; zezwala się na wjazd samochodem Kia Sportage SG 87641
22/2008	506	Vliv rozdílné expozice svahu na teplotní režim a dynamiku horní hranice lesa	Václav Tremel, Tereza Ponocná	Zbocza Małego Szyszaka i Czeskich Kamieni	1.07.2008 - 30.09.2008	Zezwala się na zainstalowanie 4 loggerów (czujników temperatury) oraz na pobranie świdrem Presslera z 40 drzew po 2 rdzenie o średnicy 5 mm
23/2008	323A	Naturalna regeneracja lasu w KPN jako proces wspomagający odtwarzanie zbiorowisk leśnych	Andrzej Dunajski, Tomasz Szymura	Cały teren Karkonoskiego Parku Narodowego	6.07.2008 - 30.12.2008	Zezwala się na uzupełnienie drewnianych palików oznaczających powierzchnie w terenie oraz pobranie pojedynczych prób roślin zarodnikowych (z wyłączeniem gatunków chronionych); Zezwala się na wjazd samochodem WAZ LADA NIVA DW 86165, Fiat Punto DW 16248 (zamiennie)
24/2008	507	Rozwój ruchu turystycznego a ochrona przyrody w Karkonoszach	Justyna Gromala	Cały teren Karkonoskiego Parku Narodowego	1.07.2008 - 31.10.2008	Zezwala się zejście ze szlaku turystycznego na odległość 100 m oraz ankietowanie turystów w wybranych punktach
25/2008	508	Inwentaryzacja ssaków zasiedlających budki lęgowe ptaków, budki dla nietoperzy oraz popielicowatych na terenie Karkonoskiego Parku Narodowego	Barbara Karwowska	Cały teren Karkonoskiego Parku Narodowego	1.08.2008 - 30.09.2008	Zezwala się na wjazd samochodem Toyota RAV4
26/2008	509	Zmienność genetyczna populacji liczydła górskiego <i>Streptopus amplexifolius</i> w Polsce	Jerzy Parusel, Alina Bączkiewicz, Katarzyna Buczkowska, Roksana Knapik (KPN), Lidia Przewoźnik (KPN)	Cały teren Karkonoskiego Parku Narodowego	1.07.2008 - 31.07.2008	Zezwala się na zbiór 3-4 liści liczydła górskiego z 30 roślin. Zbioru dokonają pracownicy KPN.
27/2008	510	Taksonomia i ekologia rodzaju <i>Pediastrum Meyer</i> (Chlorophyta) w Polsce	mgr Joanna Kowalska, prof. dr hab. Konrad Wołowski + osoba techniczna	Mały Staw, Wielki Staw, Śnieżne Stawki, torfowiska na Równi pod Śnieżką oraz w pobliżu Wielkiego Stawu	28.07.2008 - 1.08.2008	Zezwala się na pobór 20 prób wody po około 100 ml każda
28/2008	511	Fauna Myriapoda Karkonoszy	Dr Norman Lindner, Dr Hans Reip	Cały teren KPN	27.07.2008 - 3.08.2008	Zezwala się na zbiór pojedynczych osobników Myriapoda
29/2008	512	Szczegółowa mapa geologiczna Polski 1:50000	Wojciech Bobiński, Paweł Różański	Cały teren KPN	1.08.2008 - 31.10.2008	Zezwala się na pobranie do 10 próbek skalnych o wielkości kilkunastu cm
30/2008	513	Ocena atrakcyjności walorów krajobrazowych w KPN	Anna Waligóra	Cały teren Karkonoskiego Parku Narodowego	18.07.2008 - 30.09.2008	Wyłącznie po wyznaczonych szlakach turystycznych, zezwala się na wykonanie zdjęć panoramicznych
31/2008	514	Występowanie roztoczy z rzędu Oribatida i Mesostigmata w drzewostanach w różnych naturalnych fazach rozwojowych na terenie Karkonoskiego Parku Narodowego	mgr inż. Anna Wierzbicka, dr inż. Maciej Skorupski, dr inż. Grzegorz Rączka, dr inż. Damian Sugiero, mgr inż. Karol Rolniczak	Cały teren Karkonoskiego Parku Narodowego	23.07.2008 - 31.12.2008	Zezwala się na zbiór 650 prób glebowych po 20cm ³ , 3900 szyszek świerkowych, 650 prób pospolitych porostów (po 2 g), 650 prób pospolitych mchów (po 2 g)

32/2008	397	Zakwaszenie jezior górskich- skład aktualny i prognoza zmian składu chemicznego	Dorota Rzychoń, Adam Worsztynowicz, Roksana Knapik (KPN)	Cały teren Karkonoskiego Parku Narodowego	24.07.2008 - 31.12.2008	Zezwala się na pobór wody z Wielkiego i Małego Stawu co dwa tygodnie (po 1,5l z każdego stawu)
33/2008	515	Szpeciele (ACARI: Eriophyoidea) zasiedlające rodzime gatunki roślin iglastych w Polsce	dr inż. Mariusz Lewandowski, prof. dr hab. Jan Boczek, dr inż. Bartosz Kaźmierczak	Piętra leśne Karkonoskiego Parku Narodowego	3.08.2008 - 30.09.2008	Zezwala się na zbiór 30 pędów świerka pospolitego, jodły pospolitej, modrzewia europejskiego, jałowca pospolitego oraz sosny zwyczajnej
34/2008	516	Dendrochronologiczna rekonstrukcja klimatu Karkonoszy na podstawie świerków z regła górnego	dr Ryszard J. Kaczka	Regiel górny O.O. Śnieżka	4.08.2008 - 31.10.2008	Zezwala się na pobór 30 rdzeni z pni świerka pospolitego świdrem Presslera
35/2008	517	Ocena atrakcyjności turystycznej pieszych szlaków turystycznych na przykładach z Dolnego Śląska	mgr Mateusz Rogowski	Cały teren KPN	14.08.2008 - 30.09.2008	Wyłącznie po wyznaczonych szlakach turystycznych
36/2008	518	Poszukiwanie i powierzchniowa penetracja reliktyw górnictwa w rejonie Białego Jaru	dr Paweł Zagożdżon, mgr Katarzyna Zagożdżon, dr inż. Maciej Madziarz	Biały Jar	1.09.2008 - 31.10.2008	Zezwala się na pobranie 30 prób skalnych o rozmiarze 0,5 dm ³
37/2008	520	Analiza dynamiki wierzchołka pędu Huperzia selago	dr Edyta Gola	Cały teren KPN	14.08.2008 - 30.09.2008	Zezwala się na pobranie 15 pędów H. selago z populacji w okolicach Łabskiego Szczytu
38/2008	521	Rośliny chronione przy szlakach turystycznych Karkonoszy	Katarzyna Karska, Paweł Karski	Cały teren KPN	28.08.2008 - 31.10.2008	Wyłącznie po wyznaczonych szlakach turystycznych
39/2008	347	Wpływ turystyki na właściwości wybranych gleb Karkonoszy	dr inż. Andrzej Kocowicz, Marta Stempińska	Okolice schronisk Na Hali Szrenickiej, Pod Łabskim Szczytem, Strzecha Akademicka, Śląski Dom, Kamieńczyk	28.08.2008 - 31.10.2008	Zezwala się na wykonanie mikroprofilu oraz spłyconych odkrywek glebowych oraz pobranie około 100 prób gleby (średnio po 200 ml) oraz 20 prób wody (po 100 ml)
40/2008	522	Filogeneza, zmienność i biologia wybranych gatunków chrzączek (Trichoptera) z rodzaju Chaetopteryx, Annitella i Psilopteryx (Limnephilidae, Chaetopterygini)	prof. dr hab. Janusz Majecki, dr Katarzyna Majecka, dr Marek Michalski, mgr Anna Walaszek	Wybrane strumienie Karkonoskiego Parku Narodowego	1.10.2008 - 31.12.2008	Zezwala się na połów po około 20 chrzączek z każdego stanowiska (1-2 stanowiska w każdym strumieniu) w Łomnicze, Bystrzyku, Wrzosówce, Sopocie, Łomnicy, Ciekotce, Małym i Wielkim Stawie

Stat' uvádí podrobný rozbor 40 vědeckých úkolů realizovaných institucemi mimo KPN (na třech KPN spolupracoval). Z toho bylo 26 témat nově zaregistrovaných.

The text presents a detailed analysis of 40 research tasks performed by institutions outside of KPN (KPN collaborated on three of them). Out of that 26 topics were newly registered.

Die Abhandlung enthält eine eingehende Analyse von 40 wissenschaftlichen Aufgaben, die außerhalb des KPN realisiert wurden (an drei nahm KPN aktiv teil). 26 von ihnen waren neu registrierte Themen.

Działalność pracowni GIS w 2008 r.

Činnost pracoviště GIS v r. 2008

Activities of GIS (Geographic Information System) Department in 2008

Tätigkeit der GIS-Stellen im Jahre 2008

W roku 2008 Karkonoski Park Narodowy złożył dwa wnioski o pozyskanie środków na rozwój GIS oraz zakup sprzętu i oprogramowania:

- „TransEcoNet” - w kwietniu 2008 roku Karkonoski Park Narodowy wraz z 15 partnerami z Europy Środkowej złożył za pośrednictwem partnera wiodącego - Uniwersytetu Technicznego w Dreźnie wniosek projektowy, który został zatwierdzony do realizacji na lata 2009-2011. Wniosek złożony został w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej i Programu dla Europy Środkowej. Zadania przewidziane w projekcie wpisują się w następujące (merytoryczne) pakiety robocze:
  - Eko- topologia - inwentaryzacja sieci ekologicznych WP3,
  - Historia - historia sieci ekologicznych WP4,
  - Ekologia - zarządzanie środowiskiem i bioróżnorodnością WP5,
  - Tożsamość regionalna i strategię - budowanie świadomości regionalnej WP6.

Karkonoski Park Narodowy jako partner projektu będzie realizował zadania pakietów WP4, 5 i 6 (WP5 - wkład merytoryczny). W ramach tych pakietów zostanie przeprowadzona inwentaryzacja zakup i skanowanie map historycznych dotyczących terenu parku jak i całego pogórza karkonoskiego. Wybrane elementy map takie jak infrastruktura turystyczna, użytkowanie ziemi zostaną zdigitalizowane a następnie poddane analizie pod kątem antropogenicznych przemian krajobrazu i znaczenia rozwoju zagospodarowania przestrzennego regionu Karkonoszy od XIX wieku oraz wpływu antropopresji na środowisko geograficzne Karkonoszy. Planowany jest zakup oprogramowania, które umożliwi wizualizację zmian i przygotowanie prezentacji (animacji) do wykorzystania w edukacji i przy rozstrzygnięciu problematyki zagospodarowania przestrzennego na terenie i w sąsiedztwie parku.

- „Karkonosze w INSPIRE” – wniosek adresowany do Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej 2007-2013 Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska. Projekt opracowany został wspólnie z czeskim KRNAP oraz GRID-Warszawa z tym, że KPN jest Partnerem Wiodącym. Dotyczy on harmonizacji danych GIS po obydwu stronach granicy, rozwoju baza danych oraz dostosowania baz danych do wymogów Dyrektywy UE INSPIRE w obydwu parkach - polskim i czeskim. Efektem projektu ma być uzupełnienie braków w warstwach GIS obu parków, stworzenie warstw wspólnych (zharmonizowanych) dla całych Karkonoszy oraz ich udostępnianie za pomocą wspólnego geoportalu. Wniosek został odrzucony w pierwszym podejściu, lecz obydwie parki narodowe są zdeterminowane złożyć go w kolejnym terminie (jesień 2009).

W 2008r odebrano drugi etap prac związanych z wykonaniem ortofotomapy i numerycznego modelu terenu na podstawie lotniczego skaningu laserowego – LIDAR. Zadanie zostało sfinansowane ze środków WFOŚiGW. Oprócz nalotów wykonanych we wrześniu 2007r. obejmujących swym zasięgiem teren Parku i otuliny w roku 2008 wykonano dodatkowe naloty obejmujące obszary Natura 2000, które wykraczają poza otulinę KPN i nie zostały objęte poprzednim nalotem (ok. 2000 ha). W kwietniu 2008 dokonano odbioru końcowego ortofotomapy w zakresie widzialnym (RGB) i w bliskiej podczerwieni (CIR) oraz Numerycznego Modelu Terenu ze skaningu laserowego, natomiast we wrześniu 2008r. dokonano odbioru ortofotomapy Obszarów Natura 2000 wykraczających poza otulinę.

Założona rozdzielczość terenowa ortofotomapy z obydwu nalołów wynosi 15cm, natomiast rozdzielczość skaningu laserowego wynosi 4 punkty/m². (Ryc. 1, Ryc. 2, Ryc. 3)

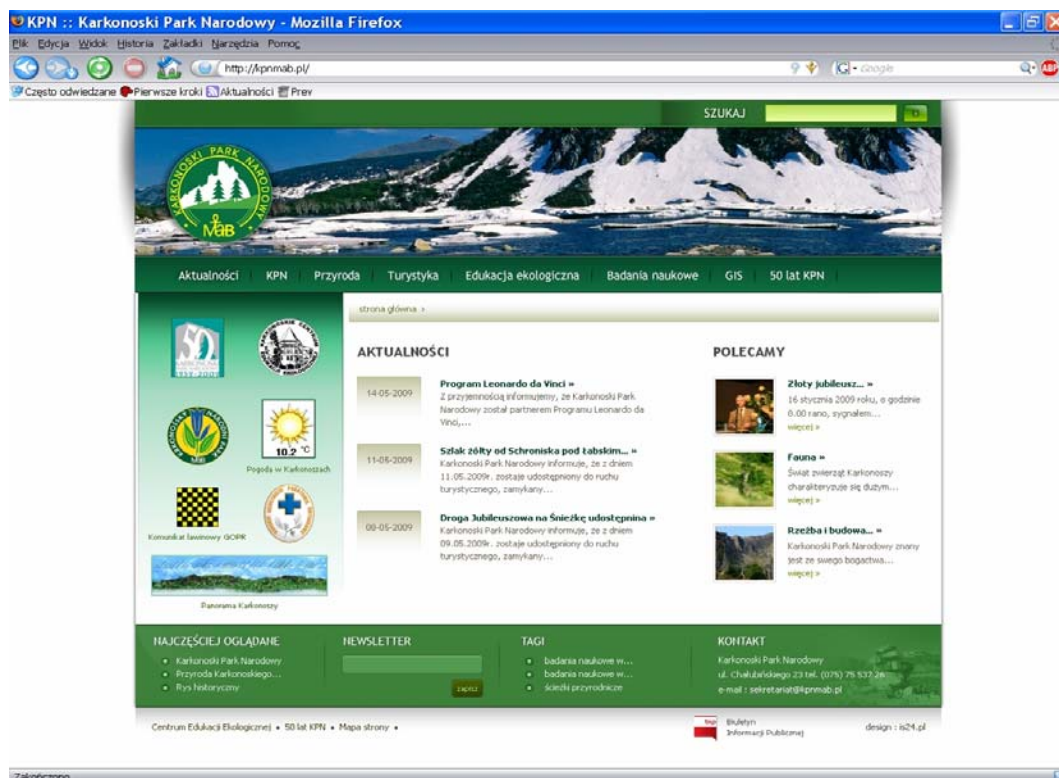
W roku 2008 rozpoczęto budowę profesjonalnej bazy danych przestrzennych (tzw. Geobaza) opartej na MS SQL. Budowę bazy rozpoczęto od wprowadzenia do niej danych ze skaningu laserowego, co przy braku specjalistycznego oprogramowania do obróbki tzw. chmury punktów wymaga przekonwertowania ok. 1 tys. plików (prace wciąż trwają).

W ramach ochrony Karkonoskiego Parku Narodowego przed wpływem otoczenia gospodarczego oraz współpracy z samorządami lokalnymi uzgodniono zmiany w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego w gminach Kowary, Karpacz, Szklarska Poręba oraz opiniowano szereg inwestycji w obrębie otuliny parku. Złożony został również wniosek dotyczący poszerzenia obszaru parku do planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.

W ramach regulacji stanu posiadania rozpoczęto procedurę badania zgodności Ksiąg Wieczystych z ewidencją gruntów. Złożono również wniosek do Ministra Środowiska o zamianę działek pomiędzy KPN i IMGW celem uregulowania faktycznego używania gruntów ze stanem prawnym (wniosek został odrzucony).

W roku 2008 Pracownia GIS Karkonoskiego Parku Narodowego przygotowała nowy portal internetowy dostępny pod adresem <http://www.kpnmab.pl>. Nowy portal internetowy Karkonoskiego Parku Narodowego został wykonany w technologii CMS i został wzbogacony o wiele nowoczesnych elementów graficznych, multimedialnych i interaktywnych tj. dookólne panoramy 360°, filmy i galerie zdjęć. (Ryc. 4)

W roku 2008 pracownia GIS KPN przygotowała i wydała z okazji 50-lecia Karkonoskiego Parku Narodowego folder p.t. „Wykorzystanie Systemu Informacji Geograficznej (GIS) w zarządzaniu Karkonoskim Parkiem Narodowym” (Ryc. 5). Folder zawiera informacje o powstaniu, rozwoju i wykorzystaniu GIS w codziennej pracy Parku. Również z okazji 50-lecia Parku wydano „Mapę przyrodniczo-edukacyjną” Karkonoszy (Ryc. 6). Wszystkie warstwy tematyczne mapy pochodzą z zasobów bazy danych przestrzennych (GIS) Karkonoskiego Parku Narodowego.

Popis dvou příspěvků o získání prostředků na rozvoj GIS a zakoupení techniky a programového vybavení – TransEcoNet (celoevropská spolupráce) a Karkonosze w INSPIRE (přeshraniční projekt s ČR 2007-2013). Přehled celoroční činnosti tohoto oddělení.

Description of two contributions regarding the means obtained for GIS development and for acquiring technology and programming facilities – TransEcoNet (cross Europe collaboration) and Karkonosze w INSPIRE (a cross-boarder project with the Czech Republic 2007-2013). A survey showing year-round activities of this department.

Beschreibung zweier Beiträge über den Erhalt von Mitteln zur Entwicklung des Geo-Informationssystems (GIS) und den Einkauf der entsprechenden Technik und Programmausstattung – TransEcoNet (ganzeuropäische Zusammenarbeit) und Karkonosze w INSPIRE (grenzüberschreitendes Projekt mit der ČR 2007-2013). Überblick über die ganzjährige Tätigkeit dieser Abteilung.

Funkcjonowanie straży parku w roku 2008

Fungování strážce parku v roce 2008

Operation of the Park's Guards in 2008

Tätigkeit der Nationalparkwächter im Jahre 2008

W odniesieniu do ubiegłych lat Straż Parku działając w porozumieniu z Dyrektorem Parku w sposób znaczący rozszerzyła formułę swojego działania. Obok działań na rzecz ochrony przyrody i mienia Parku, które wciąż stanowią zasadniczy trzon działalności, funkcjonariusze SP czynnie uczestniczą w zajęciach edukacyjnych, a także dbają o prawidłowość i estetykę oznakowania turystycznego i urzędowego. Zaangażowanie w działalność edukacyjną ma na celu uzupełnienie programów umożliwiających poznanie poszczególnych składników przyrody Parku, o element wykonywania jej czynnej ochrony. Prawidłowe oznakowanie turystyczne przekłada się w sposób bezpośredni na zwiększenie bezpieczeństwa osób odwiedzających Park, dlatego też Straż Parku nadzoruje, koordynuje i realizuje zadania związane z wymianą i uzupełnianiem tego oznakowania. Wzorem lat ubiegłych, obecna na szlakach Straż Parku udziela informacji turystycznej, która w pewnych przypadkach przybiera charakter małej edukacji. Odwiedzające Park osoby cenią sobie ten sposób pozyskiwania wiedzy, ponieważ mają okazję zadawania pytań bezpośrednio związanych z obserwacjami poczynionymi podczas wędrowki na szlaku.

W roku 2008 zostały określone priorytety w działaniach ukierunkowanych na zwalczanie zjawisk negatywnie wpływających na przyrodę Karkonoskiego Parku Narodowego. Priorytetami tymi są: dążenie do wyeliminowania masowych, komercyjnych zbiorów owoców borówki czernicy oraz przeciwstawienie się relatywnie częstym przypadkom wjazdu w obszar Parku motocykli crossowych. Zagrożeń związanych z tymi zjawiskami upatrujemy odpowiednio w masowości jagodozbiorów w obszarach objętych ochroną ścisłą oraz w coraz większej dostępności motocykli crossowych (stosunkowo niskie ceny, liczne wypożyczalnie). W działaniach ukierunkowanych na eliminację tych zjawisk Straż Parku znajduje wsparcie w miejscowych jednostkach Policji. Dostrzegając potrzebę uporządkowania wzajemnych relacji, z inicjatywy Dyrektora Parku w listopadzie 2008r podpisano porozumienie dotyczące współpracy w zakresie ochrony przyrody i mienia pomiędzy Karkonoskim Parkiem Narodowym, Nadleśnictwem Śnieżka, Nadleśnictwem Szklarska Poręba, Nadleśnictwem Kamienna Góra i Komendą Miejską Policji w Jeleniej

Górze. Zgodnie z treścią porozumienia wymienione jednostki będą wzajemnie wspierały się w podejmowanych działaniach, poprzez organizowanie wspólnych patroli z wykorzystaniem niezbędnego sprzętu oraz środków transportu, a także działania szkoleniowe w zakresie wiedzy specjalistycznej.

Podczas działań o charakterze ochronnym podejmowanych przez Straż Parku w roku 2008 nałożono 59 grzywnien na łączną kwotę 10150 zł, pozostałe interwencje zakończone pouczeniem zostały zobrazowane w poniżej zamieszczonej tabeli:

RODZAJ WYKROCZENIA	ILOŚĆ INTERWENCJI
Poruszanie się poza wyznaczonym szlakiem	2236
Zbiór płodów runa leśnego	129
Wprowadzanie na teren KPN psów bez smyczy	659
Palenie ognisk i tytoniu	326
Wjazd pojazdem silnikowym bez zezwolenia	56
Zakłócanie ciszy	227
Wspinaczka bez zezwolenia	11
Pozostałe z art. 15 ustawy o ochronie przyrody	22
RAZEM:	3666

Stráž v tomto roce zaznamenala rozšíření své činnosti v rámci KPN. Hlavní zaměření v strážní činnosti spočívalo v dohledu a potírání nelegálního sběru lesních plodin a jízd krosových motocyklů. Příspěvek dále rozebírá množství a způsob řešení zjištěných protiprávních jednání – vesměs přestupků.

The guards witnessed the extension of their activities within KPN in 2008. The main focus of the guards' activities concentrated on overseeing and fighting illegal collection of forest crop and cross motorcycle rides. The article also discusses the number and ways to deal with illegal activities – on the most part transgressions.

Die Nationalparkwacht verzeichnete in diesem Jahr eine Ausdehnung ihrer Tätigkeit im Rahmen des KPN. Das Hauptaugenmerk der Wachtstätigkeit war dabei auf die Aufsichtstätigkeit und die Unterdrückung des illegalen Sammelns von Waldfrüchten und der Fahrten mit Cross-Motorrädern gerichtet. Der Beitrag widmet sich darüber hinaus der Anzahl und Art und Weise der Ahndung festgestellter rechtswidriger Handlungen – durch die Bank Ordnungswidrigkeiten.

Udostępnianie Parku dla turystyki

Zpřístupnění Parku turistice

Making the Park Accessible to Tourists

Erschließung des Parks zu Tourismuszwecken

Karkonoski Park Narodowy w 2008 roku odwiedziło 1,5 mln turystów, z czego 611 735 osób uiściło opłatę za wstęp i udostępnianie obszaru Parku. Szacuje się, że pozostała ilość zwiedzających to mieszkańcy gmin, na których położony jest KPN. Od osób tych, zgodnie z

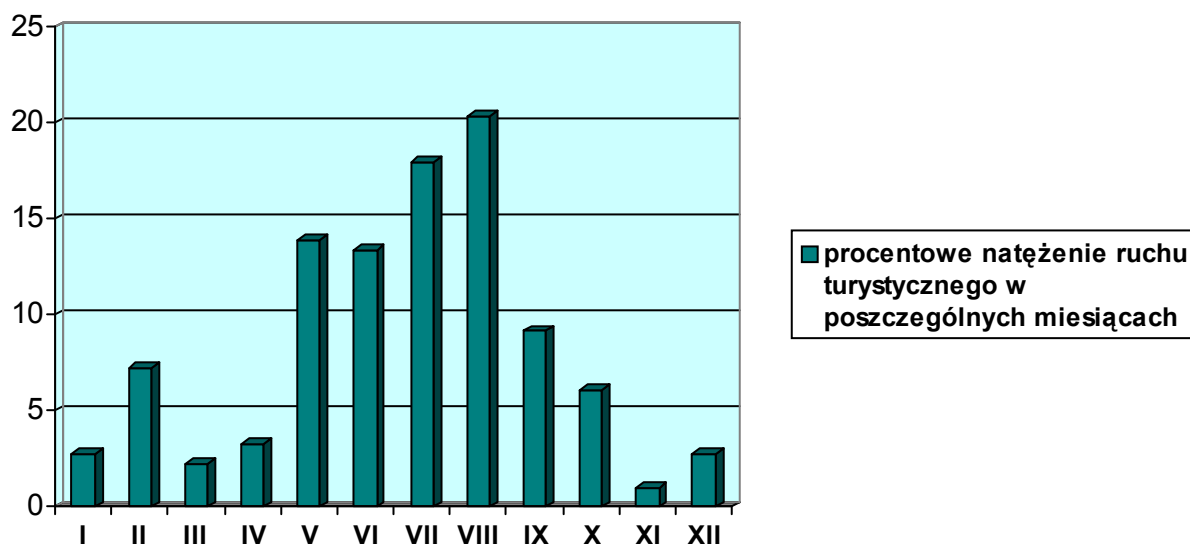
ustawą o ochronie przyrody nie pobiera się opłat za wstęp do Karkonoskiego Parku Narodowego.

Wysokość i rodzaje opłat za wstęp i udostępnianie obszaru KPN w 2008 r. była następująca:

- opłata jednodniowa indywidualna: normalna – 4,60 zł., ulgowa – 2,30 zł.
- opłata jednodniowa dla uczestników grup z przewodnikiem: normalna – 3,60 zł., ulgowa – 1,80 zł.
- opłata trzydniowa indywidualna: normalna – 12,00 zł., ulgowa – 6,00 zł.,
- opłata siedmiodniowa indywidualna: normalna – 24,00 zł., ulgowa – 12,00 zł.
- opłata indywidualna za udostępnianie Wąwozu Kamieńczyka: normalna – 5,00 zł., ulgowa – 2,50 zł.
- opłata za udostępnianie Wąwozu Kamieńczyka dla uczestników grup z przewodnikiem: normalna – 4,00 zł., ulgowa – 2,00 zł.
- opłata jednorazowa za udostępnianie Kopy i Złotówki: od jednej osoby – 2,00 zł + VAT

Analiza pobranych opłat za wstęp do KPN w 2008 roku, sprzedaży biletów przez koleje linowe na Kopę i Szrenicę pozwala na określenie następujących cech ruchu turystycznego w Karkonoskim Parku Narodowym :

- Największy ruch turystyczny ma miejsce w miesiącach: V-VIII
- Najmniej intensywny ruch turystyczny odbywa się w miesiącach: XI-XII
- Rozkład sezonowy ruchu turystycznego: 80% - wiosna, lato, jesień; 20% - zima
- Procentowe natężenie ruchu turystycznego w Karkonoskim Parku Narodowym, w poszczególnych miesiącach prezentuje się następująco:

Przedstawiony powyżej rozkład i natężenie ruchu turystycznego dotyczy obszaru całego Parku. Wyraźnemu zróżnicowaniu sezonowemu towarzyszy również zróżnicowanie przestrzenne. Nadal utrzymuje się wyraźna tendencja koncentracji ruchu turystycznego w niektórych rejonach KPN: Śnieżka – Śląski Dom, Samotnia, Chojnik, Wodospad Szklarki, Wodospad Kamieńczyka, Szrenica, Śnieżne Kotły.

Uzyskane z opłat za wstęp i udostępnianie obszaru Parku środki finansowe pozwoliły na wykonanie koniecznych prac mających na celu poprawę obsługi ruchu turystycznego. W 2008 r. w ramach bieżących remontów oraz zabudowy przeciwoerozyjnej prowadzono prace

remontowe kolejnych odcinków szlaków. W miarę posiadanych środków prowadzono także na terenie wszystkich obwodów ochronnych bieżące naprawy i konserwację szlaków oraz ich zabezpieczanie przed ulewnymi deszczami, uzupełniano ich oznakowanie (montaż tablic informacyjnych) i zabezpieczenie (naprawa ogrodzeń, montaż i konserwacja barier przy punktach widokowych, czyszczenie przepustów i rowów, przecinanie powalonych na szlakach drzew). Dokonywano także bieżących napraw i konserwacji wyposażenia miejsc odpoczynku (wiaty, stoły, ławy, kosze na śmieci) oraz elementów Systemu Informacji Wizualnej (mapy, pulpity i tablice edukacyjno – informacyjne). Przed sezonem zimowym wykonano także znakowanie (tyczkowanie) szlaków zimowych oraz zabezpieczenie miejsc szczególnie niebezpiecznych poprzez ustawienie tablic ostrzegawczych. Przez cały rok prowadzono na bieżąco sprzątanie szlaków i stref wypoczynkowych z pozostawionych przez turystów śmieci.

W 2008 r. zakończono, zaplanowane na lata 2007-2008, prace remontowe nawierzchni szlaków turystycznych:

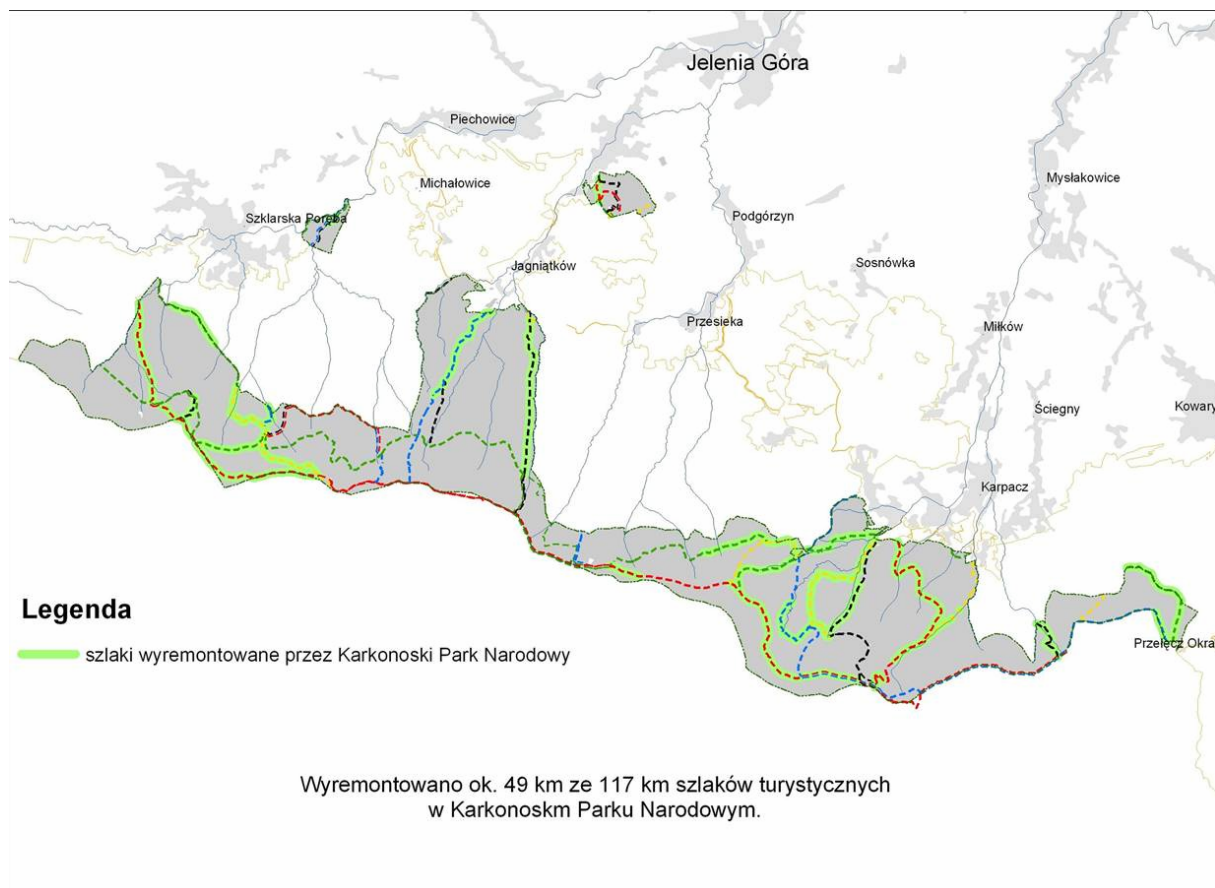
- czerwonego (granicznego) na odcinku od Słonecznika do Spalonej Strażnicy,
- zielonego (Droga Bronka Czecha) prowadzącego z Karpacza, przez Polanę, do granicy polsko – czeskiej.

Rozpoczęto także prace remontowe nawierzchni czarnego szlaku turystycznego (Śląskiej Drogi), zaplanowane do realizacji na odcinku: nartostrada Złotówka – Śląski Dom w latach 2008-2009.

Prace remontowe w/w szlaków finansowane są ze środków dotacji Fundacji EkoFundusz i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu oraz środków własnych Karkonoskiego Parku Narodowego.

W dniach 20-22 czerwca 2008 r. odbyło się kolejne szkolenie przewodników zrzeszonych w Dolnośląskiej Federacji Przewodników PTTK we Wrocławiu. Szkolenia te, prowadzone na terenie dolnośląskich parków narodowych (Karkonoski Park Narodowy i Park Narodowy Gór Stołowych) mają swoją tradycję będącą efektem podpisanego w grudniu 2002 roku Porozumienia w sprawie przewodnictwa turystycznego na terenach parków narodowych województwa dolnośląskiego. Porozumienie to określa zasady współpracy dyrekcji parków z federacją, między innymi w zakresie organizowania corocznych spotkań szkoleniowych. W czasie szkoleń przewodnicy pogłębiają swoją wiedzę przyrodniczą, krajoznawczą, kulturową i historyczną na temat parków narodowych. Spotkania odbywają się przede wszystkim w terenie i prowadzone są przez pracowników parków narodowych. Obszar szkoleń w Karkonoszach nie ogranicza się do polskiego parku narodowego. Dzięki dobrej współpracy obydwu parków narodowych, już po raz czwarty szkolenie przewodników odbyło się na terenie Krkonošského národního parku (rejon Harrachova).

Podrobný výčet turistické aktivity v KPN se zaměřením na celkovou návštěvnost, rozbor dle jednotlivých míst a tras. Zabývá se údržbovými pracemi a opravami jednotlivých turistických cest a zařízení (Domek Myśliwski). Součástí je i zhodnocení spolupráce s PTTK, zejména s Dolnoslezskou federací průvodců ve Wroclawi, se kterou organizuje PTTK společná školení na území KPN i KRNAP.

A detailed list of tourist activities in KPN with focus on total number of visits, analysis according to individual places and routes. It deals with maintenance work and repairs of individual tourist routes and facilities (Domek Myśliwski). Part of the text includes an evaluation of collaboration with PTTK (Polish Tourist-Sightseeing Society), especially with Lower Silesian Federation of Tour Guides in Wroclaw, with which PTTK organizes trainings in KPN and even within KRNAP territory.

Eingehende Aufzählung der Tourismusaktivitäten im KPN, mit besonderem Augenmerk auf die Gesamtbesucherzahlen und eine Analyse entsprechend der einzelnen Orte und Routen. Der Beitrag befasst sich mit Instandhaltungsarbeiten und Reparaturen der einzelnen Wanderwege und touristischen Anlagen (Domek Myśliwski). Teil der Abhandlung ist auch eine Auswertung der Zusammenarbeit mit dem PTTK, namentlich mit dem Niederschlesischen Fremdenführerverband in Wroclaw, mit denen PTTK gemeinsame Schulungen auf dem Gebiet des KPN und auch KRNAP organisiert.

Edukacja Ekologiczna

Ekologická výchova

Environmental Studies

Umwelterziehung

Praca Działu Edukacji skupiała się głównie na zadaniach związanych z organizacją Jubileuszu 50-lecia Karkonoskiego Parku Narodowego, zadaniach inwestycyjnych związanych z remontem ośrodka Domek Myśliwski i ośrodka Leśna 9 oraz bieżącej działalności edukacyjnej. Całość opierała się zarówno o środki Gospodarstwa Pomocniczego przy KPN jak i o środki pozyskane z instytucji dotujących bądź funduszy celowych.

W roku 2008 , podpisano umowy na realizację projektów:

1. Rozwój systemu edukacji ekologicznej w ramach KCEE- Domek Myśliwski - WFOŚiGW we Wrocławiu (wartość - 53660,21 PLN)
2. Przyroda i Człowiek 50 lat Karkonoskiego Parku Narodowego wraz z rozwojem systemu edukacji ekologicznej WFOŚiGW we Wrocławiu (wartość 46667 PLN)
3. Karkonoski Park Narodowy naszym skarbem - WFOŚiGW we Wrocławiu (wartość 41773 PLN)
4. Przyroda i Człowiek 50 lat Karkonoskiego Parku Narodowego wraz z rozwojem systemu edukacji ekologicznej – NFOŚiGW (wartość 48913,94PLN),
5. Wzmocnienie współpracy transgranicznej w edukacji ekologicznej w KRNAP i KPN realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej 2007 – 2013 Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska. (wartość 93050 PLN).

Złożono także dokumentację projektową pt. „Przyroda i człowiek 50 lat Karkonoskiego Parku Narodowego. Realizacja filmu: Pół wieku Karkonoskiego Parku Narodowego”. Dokumentacja została złożona w NFOŚiGW.

Ponadto rozpoczęto współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Szklarskiej Porębie w ramach projektu „Jestem, działam, umiem”, który planowany jest do realizacji w roku 2009. Środki będą pochodziły z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach priorytetu VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Karkonoski Park Narodowy został zaproszony do projektu jako partner.

Bieżąca Działalność Edukacyjna

Podstawową bazę do realizacji bieżącej działalności edukacyjnej stanowi Karkonoskie Centrum Edukacji Ekologicznej w Szklarskiej Porębie. W ośrodku znajdują się min. specjalistyczne pracownie edukacyjne, sale projekcyjne i biblioteka z czytelnią. W roku 2008 przeprowadzono różnego rodzaju formy działalności, min. zajęcia edukacyjne, warsztaty, konkursy, wystawy czasowe.

Zajęcia edukacyjne

- zajęcia programowe z cyklu „4 x Park” -30 spotkań (6 przedszkoli, 21 szkół podstawowych, 3 gimnazja, 8 szkół średnich),
- zajęcia dla kół przyrodniczych i grup zainteresowań - 25 spotkań, uczelnie wyższe (1 x Park)- 5 spotkań,
- zajęcia dla osób niepełnosprawnych- 6 spotkań.

Razem odbyły się 134 zajęcia a liczba uczestników wyniosła 3673.

Warsztaty i szkolenia:

- prelekcja dla kandydatów na przewodników: „Ptaki naszej okolicy”,
  - warsztaty dla nauczycieli „KPN miejscem edukacji ekologicznej”
  - warsztaty dla nauczycieli „Metody i formy aktywnej edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży szkolnej” - finałowa edycja warsztatów dla nauczycieli „Czym skorupka za młodu nasiąknie...”
  - udział KPN w konferencji terenowej Oddziału Wrocławskiego Polskiego Towarzystwa Leśnego prezentacja działalności edukacyjnej KCEE,
  - Uniwersytet Dziecięcy,
  - cykl zajęć dla grup uczestniczących w konkursach organizowanych przez Związek Gmin Karkonoskich.
- Razem uczestników: 465 osób

Konkursy i inne imprezy i

- finał Konkursu wiedzy o Karkonoskim Parku Narodowym (wspólnie z Fundacją VIVO z Wrocławia),
- uroczyste obchody 80 – lecia Ligi Ochrony Przyrody, najstarszej społecznej organizacji związanej z ochroną przyrody. Uroczystość jubileuszowa odbyła się w Karkonoskim Centrum Edukacji Ekologicznej KPN, a czescy przyjaciele obsłużyli działaczy i członków na wycieczce (wystawa ekologiczna „Kamień i Życie” we Vrchlabi i „Šindelka” w Harrachovie,
- konkurs dla uczniów klas I – III (z LOP, finał w Michałowicach),
- spotkanie młodzieży polskiej i czeskiej (szkoły partnerskie) u Źródeł Łaby,

Imprezy masowe

- Festiwal Filmów Górskich,
- Targi Turystyczne „Tourtec” w Jeleniej Górze,
- Dzień Ziemi: obchody centralne na Polach Mokotowskich w Warszawie, obchody lokalne w szkołach Szklarskiej Poręby i Piechowic,
- Kowarska Majówka,
- Ekologiczna Majówka w KCEE.

Zaproszeni Goście Karkonoskiego parku Narodowego

- pracownicy Parku Narodowego Las Bawarski – Niemcy (wycieczka tematyczna)
- pracownicy Wigierskiego Parku Narodowego,
- pracownicy Nadleśnictwa Szczecinek,
- pracownicy muzeów z KRNAP.

Wydawnictwa

- przewodnik Ptasie wrota autor- Karolina Dobrowolska, nakład 3 000 egzemplarzy,
- przewodnik po ekspozycji „Wirtualne Karkonosze” wraz z 9 typami wkładek tematycznych do przewodnika – nakład .....,
- Karkonoski Park Narodowy autor. Andrzej Raj – nakład 20000 szt. wydawnictwo książkowe,
- Rośliny Karkonoskiego Parku Narodowego, autor. Lidia Przewoźnik, nakład 3000 szt
- Zwierzęta w Karkonoskim Parku narodowym, autor Roman Rapała, nakład 3000 szt.
- Przewodnik geoturystyczny po Karkonoskim Parku narodowym, autor Roksana Knapik nakład 3000 szt.
- Natura 2000 w Karkonoskim Parku narodowym, Roman Rapała, nakład 3000 szt.
- Zastosowanie GIS w zarządzaniu KPN autorzy: Zygmunt Jała, Dorota Wojnarowicz, Krzysztof Krakowski,
- Mapa przyrodniczo-edukacyjna, Karkonoski Park Narodowy, 1:25000

- Foldery: 4 tytuły „Muzeum Przyrodnicze Karkonoskiego Parku Narodowego”, „Co to jest Park Narodowy”, „Mapka Panoramiczna Karkonoski Park Narodowy”, „Karkonoskie Centrum Edukacji Ekologicznej” łączny nakład – 60000 szt
- Kalendarze – 2 rodzaje, łączny nakład 2000 szt.

Wystawy w Galerii KCEE:

- wystawa grafiki czeskiej artystki Renaty Oppeltowej,
- poplenerowe prace dziecięce z przedszkoli,
- odbyła się wystawa starych nart
- wystawa lokalnego artysty malarza z Kowar, Pana Romana Tryhubczaka.

Współpraca transgraniczna:

Wspólnie z KRNAP pracowano wniosek edukacyjny w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007 – 2013, wniosek został przyjęty do realizacji przez Komitet Monitorujący we wrześniu, regularnie odbywały się spotkania robocze (naprzemiennie po stronie polskiej i czeskiej) zespołów realizujących projekt, rozpoczęcie zaplanowano na luty 2009,

W maju odbyły się warsztaty przyrodnicze dla młodzieży szkół średnich w Ośrodku Edukacji Ekologicznej „Rychorska bouda” w Czechach, uczestniczyli w nich uczniowie z Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Szklarskiej Porębie.

Ponadto w lipcu odbył się transgraniczny rajd naukowo – edukacyjnym „Putiak”,

- w ramach kontynuacji programu „Dzieci Karkonoszy” odbyło się spotkanie w Lanowie z przedstawicielami i władzami obu miast, uzgodnieniem kierunków dalszej współpracy, w październiku odbyło się spotkanie przyrodnicze polskich i czeskich dzieci (KCEE, wycieczka pod Łabski Szczyt), w listopadzie dzieci ze Szklarskiej Poręby odwiedziły szkołę w Lanowie. Karkonoski Park Narodowy i Krkonošsky narodni park patronują współpracy miast i szkół w ramach programu,

Ekspozycje Edukacyjne

W roku 2008 multimedialną ekspozycję „Wirtualne Karkonosze” poza uczestnikami różnego rodzaju zajęć i imprez zwiedziły 10754 osoby.

Biblioteka

Biblioteka Karkonoskiego Parku Narodowego mieści się w budynku Karkonoskiego Centrum Edukacji Ekologicznej. Księgozbiór liczy sobie aktualnie około 3000 woluminów, gromadzonych od początku istnienia Karkonoskiego Parku Narodowego do dziś, a także kilkadziesiąt tytułów czasopism (z czego 15 tytułów prenumerowanych w 2008 r.) i zbiór filmów VHS i DVD (117 tytułów). Z Biblioteki korzysta kilkadziesiąt osób rocznie (głównie piszących prace licencjackie i magisterskie o tematyce związanej z Parkiem i Karkonoszami) oraz pracownicy KPN. W Bibliotece mieści się również Czytelnia wyposażona w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu.

Muzeum Przyrodnicze

Muzeum Przyrodnicze Karkonoskiego Parku Narodowego prowadzi działalność wystawienniczą na bazie zgromadzonych eksponatów, zbiory prezentowane są w trzech salach wystawowych, dodatkowo organizowane są wystawy czasowe ze zbiorów prac regionalnych artystów.

Frekwencja osób odwiedzających Muzeum przedstawiona została poniżej.

W 2008 roku Muzeum odwiedziło 2633 osób, w tym zwiedzających indywidualnie 1129, osób zwiedzających w grupach -1504.

Muzeum odwiedziło 49 obcokrajowców z Niemiec(18), Austrii(11), Węgier(7), Holandii(6), Czech(3), Francji (2), Irlandii(1).

Bieżąca działalność edukacyjna

Przeprowadzono działania edukacyjne w Muzeum przy współpracy z placówkami oświatowymi w ramach programów 4 x Park, 1 x Park i 2 x Park (zimowy). Obsłużono: 6 gimnazjów, 3 szkoły średnie, 3 przedszkola, 22 szkoły podstawowe, Młodzieżowy Ośrodek Szkolno – Wychowawczy, z Wałbrzycha, OSW z Wrocławia, SOSW ze Szczecina, Świetlicę Środowiskową z Łodzi. Dodatkowo zrealizowano zajęcia na bazie Muzeum z grupami: harcerzy, Młodzieżowego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego Kudowy Zdr., Koła PTTK z Płocka i Bojanowa, Koła biologicznego i turystycznego z Jawora. Łącznie w zajęcia wzięło udział 55 grup.

Wystawy czasowe

Zrealizowano 4 wystawy czasowe:

„Karkonosze 2007”- poplenerowa fotograficzna- styczeń – luty

Wystawa prac uczniów Liceum Plastycznego – kwiecień - maj

Wystawa fotografii Jacka Jaśko – czerwiec - lipiec

Wystawa „ Karkonosze 2008 ” listopad – luty

Domek Myśliwski

Rozpoczęto realizację inwestycji polegającej na gruntownym remoncie obiektu wraz dostawą wyposażenia. Z zadaniem tym wiąże się min. zakup wyposażenia multimedialnego, pomocy dydaktycznych oraz wyposażenia meblarskiego. Ośrodek zostanie udostępniony turystom jesienią roku 2009.

Utrzymanie terenowej infrastruktury edukacyjnej

W Karkonoskim Parku Narodowym funkcjonuje około 50 różnego rodzaju pulpitów i tablic prezentujących treści edukacyjne. W roku 2008 przeprowadzono ich konserwację, remont lub wymianę.

Odbor výchovy se zaměřil na přípravu 50. výročí KPN, přebudování střediska Domek Myśliwski a Lešna 9 a na další běžnou výchovně vzdělávací aktivitu. Příspěvek uvádí výčet podepsaných dohod na realizaci projektů, přehled běžné výchovné činnosti, školení, dílen, konkurzů, veřejných akcí, uskutečněných výstav a expozicí včetně přehledu návštěvnosti. Je uvedena i vydavatelská činnost.

The education department focused on the preparation of KPN's 50th Anniversary, the reconstruction of Domek Myśliwski Center and Lešna 9, and on other shared educating activities. The article presents a list of signed agreements regarding the execution of projects, a survey of regular education activities, training sessions, workshops, tenders, public events, exhibitions that took place and expositions including a survey of attendance. Publishing activity is also mentioned.

Das Referat für Umwelterziehung konzentrierte sich auf die Vorbereitung des 50. Jubiläums des KPN, den Umbau der Umwelterziehungszentren Domek Myśliwski und Lešna 9 sowie auf übliche erzieherische und bildende Aktivitäten. Der Beitrag enthält eine Aufzählung unterzeichneter Vereinbarungen zur Realisierung von Projekten, eine Übersicht über alltägliche erzieherische Tätigkeiten, Schulungen, Workshops, Ausschreibungen, öffentliche Veranstaltungen, realisierte Ausstellungen, einschließlich der jeweiligen Besucherzahlen. Auch die Herausgebere Tätigkeit bleibt nicht unerwähnt.

Finanse

Finanční rozbor

Financial Analysis

Finanzanalyse

Przychody oraz koszty funkcjonowania Gospodarstwa Pomocniczego przy Karkonoskim Parku Narodowym w 2008 roku.

A.

Kod	Paragraf	Przychody	
		plan	wykonanie
Wpływy z usług	0830	4 924 500,00	4 753 177,38
Wpływy ze sprzedaży wyrobów	0840	623 500,00	692 105,31
Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	0870	153 000,00	18 273,69
Pozostałe odsetki	0920	0,00	25 662,83
Wpływy z różnych dochodów	0970	20 000,00	53 426,18
Pokrycie amortyzacji	110	423 000,00	360 504,02
	Razem	6 144 000,00	5 903 149,41

B.

Kod	Paragraf	Koszty i inne obciążenia	
		plan	wykonanie
Wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	3020	27 000,00	26 136,43
Wynagrodzenia osobowe pracowników	4010	958 000,00	939 215,76
Dodatkowe wynagrodzenia roczne	4040	51 000,00	66 144,88
Składki na ubezpieczenia społeczne	4110	167 000,00	156 940,27
Składki na Fundusz Pracy	4120	26 000,00	24 010,46
Wpłaty na PFRON	4140	16 000,00	18 907,00
Wynagrodzenia bezosobowe	4170	53 000,00	49 380,00
Zakup materiałów i wyposażenia	4210	409 000,00	407 900,24
Zakup pomocy naukowych	4240	15 000,00	14 196,37
Zakup energii	4260	76 000,00	68 252,97
Zakup usług remontowych	4270	1 416 000,00	1 229 357,26
Zakup usług zdrowotnych	4280	4 000,00	3 986,30
Zakup usług pozostałych	4300	2 346 000,00	1 964 156,57
Zakup usług dostępu do sieci	4350	9 000,00	5 688,00

Internet			
Opłaty z tytułu zakupu usług telefonii komórkowej	4360	20 000,00	16 224,97
Opłaty z tytułu zakupu usług telefonii stacjonarnej	4370	8 000,00	7 987,40
Zakup usług obejmujących tłumaczenia	4380	3 000,00	278,00
Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz	4390	4 000,00	852,46
Podróże służbowe krajowe	4410	4 000,00	946,56
Podróże służbowe zagraniczne	4420	2 000,00	0,00
Różne opłaty i składki	4430	46 000,00	36 477,26
Odpis na ZFŚS	4440	28 000,00	27 047,19
Pozostałe podatki na rzecz jednostek samorządu terytorialnego	4500	1 000,00	0,00
Pozostałe odsetki	4580	0,00	553,70
Szkolenia pracowników	4700	10 000,00	6 383,48
Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	4740	6 000,00	859,06
Zakup akcesoriów komputerowych	4750	16 000,00	13 268,33
Amortyzacja	100	423 000,00	360 504,02
Inne zmniejszenia	100	0,00	222 622,26
	Razem	6 144 000,00	5 668 277,20

KOSZTY FUNKCJONOWANIA KARKONOSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2008 ROKU

Paragraf		Plan (po zmianach)	Wykonanie wydatków
Nazwa	Nr		
1	2	(zł)	(zł)
		3	4
Wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	3020	92 000,00	91 990,78
Wynagrodzenia osobowe pracowników	4010	1 584 339,00	1 584 057,08
Dodatkowe wynagrodzenia roczne	4040	82 661,00	82 660,89
Składki na ubezpieczenia społeczne	4110	263 771,00	258 200,90
Składki na Fundusz Pracy	4120	43 996,00	43 127,55
Wpłaty na PFRON	4140	6 560,00	6 560,00
Wynagrodzenia bezosobowe	4170	1 668,00	1 668,00
Zakup materiałów i wyposażenia	4210	10 922,00	10 922,00

Zakup energii	4260	13 000,00	12 934,92
Zakup usług remontowych	4270	58 500,00	58 500,00
Zakup usług zdrowotnych	4280	7 189,00	7 188,20
Zakup usług pozostałych	4300	22 657,00	22 656,92
Zakup usług dostępu do sieci Internet	4350	2 196,00	2 196,00
Opłaty z tytułu zakupu usług telefonii stacjonarnej	4370	5 650,00	5 599,19
Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	4390	2 000,00	2 000,00
Podróże służbowe krajowe	4410	8 677,00	8 667,81
Podróże służbowe zagraniczne	4420	623,00	622,62
Różne opłaty i składki	4430	4 429,00	4 429,00
Odpis na ZFŚS	4440	38 531,00	38 530,90
Pozostałe podatki na rzecz jednostek samorządu terytorialnego	4500	47 457,00	47 457,00
Pozostałe odsetki	4580	575,00	574,30
Szkolenia pracowników	4700	8 106,00	8 105,37
Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urządzeń kserograficznych	4740	3 000,00	3 000,00
Zakup akcesoriów komputerowych	4750	4 993,00	4 992,50
Wydatki inwestycyjne	6050	185 000,00	185 000,00
Razem		2 498 500,00	2 491 641,93

Závěrečné tabulky obsahují „Příjmy a výdaje činnosti Pomocného hospodářství při KPN v roce 2008“ a „Výdaje za fungování KPN“.

The tables at the end include “Income and Expenditure of the activities of Auxiliary Economy within KPN in 2008” and “Expenses under KPN’s Operation”.

Die abschließenden Tabellen beinhalten die „Einkünfte und Ausgaben der Tätigkeit der Nebenwirtschaftlichen Aktivitäten des KPN im Jahre 2008“ sowie die „Zum Betrieb des KPN erforderlichen Ausgaben“.

Na výběru železa
závisí váš výkon...

you can
Canon

...nepodceňujte jej ani v kanceláři!

Zvolte profesionální stroje a služby Canon nejvyšší kvality. Vysokorychlostní skenery, velkoformátové tiskárny a multifunkční stroje Canon v širokém sortimentu přesně podle vašich představ... ať už se chystáte na odpal nebo patujete. www.canon.cz

ROČENKA

Správy Krkonošského národního parku 2008
Připravil kolektiv autorů Správy KRNAP
Redakce: Bc. Radek Drahný
Vydala: Správa KRNAP, Vrchlabí v roce 2009
Polské resumé: SKŘIVÁNEK
Anglické resumé: Lenka Kršiaková
Německé resumé: H. J. Warsaw
Fotografie: archiv Správy KRNAP, archiv Správy KPN
Obálka: Vladimír Vít

ALMANACH

Zarząd Karkonoskiego Parku Narodowego 2008
Opracował zespół autorów Zarządu KRNAP
Redakcja: Bc. Radek Drahný
Wydał: Zarząd KRNAP, Vrchlabí w 2009
Polskie resumé: SKŘIVÁNEK
Angielskie resumé: Lenka Kršiaková
Niemieckie resumé: H. J. Warsaw
Fotografie: archiwum Dyrekcji KRNAP, archiwum Dyrekcji KPN
Okładka: Vladimír Vít

YEARBOOK

Of The Krkonoše Mountains National Park Administration 2008
Prepared by a Team of KRNAP Administration's Workers
Edited By: Radek Drahný
Published by: Správa KRNAP [KRNAP Administration] in 2009
Polish Summary: SKŘIVÁNEK
English Summary: Lenka Kršiaková
German Summary: H. J. Warsaw
Photographs: archiv of the KRNAP and the KPN Administration
Cover: Vladimír Vít

JAHRBUCH

Verwaltung des Riesengebirgsnationalparks 2008
Wurde von einem Autorenkollektiv der KRNAP-Verwaltung vorbereitet.
Redaktion: Bc. Radek Drahný
Herausgegeben von der Verwaltung des KRNAP, Vrchlabí 2009
Polnisches Resümee: SKŘIVÁNEK
Englisches Resümee: Lenka Kršiaková
Deutsches Resümee: H. J. Warsaw
Fotografien: Archiv der KRNAP-Verwaltung, Archiv der KPN-Verwaltung, Umschlag:
Vladimír Vít